

บทที่ 3 : การศึกษาระดับภาคและจังหวัด

-: สภาพทางกายภาพและระบบชุมชน

1. ขนาดและที่ตั้ง
2. เขตการปกครอง
3. สภาพภูมิประเทศ
4. สภาพภูมิอากาศ
5. ลักษณะทางธรณีวิทยาและทรัพยากร
6. การใช้ที่ดิน
7. การคมนาคมขนส่ง
8. การท่องเที่ยว
9. สาธารณูปโภค
10. ระบบชุมชน
11. สรุปสภาพทางกายภาพและระบบชุมชน

-: สภาพทางเศรษฐกิจ

1. สภาพทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป
2. สภาพทางเศรษฐกิจรายสาขา
3. ส่วนแบ่งส่วนโอนและความเชี่ยวชาญการผลิต จ.นครศรีธรรมราช
4. แนวนโยบาย แผนงาน และโครงสร้างการพัฒนาระดับภาคและ จ.นครศรีธรรมราช
5. ศักยภาพสาขาการผลิต จ.นครศรีธรรมราชในอนาคต
6. สรุปสภาพทางเศรษฐกิจ

-: สภาพสังคมและวัฒนธรรม

1. ประวัติความเป็นมา
2. ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
3. การบริการทางสังคม
4. สรุปสภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

-: สภาพทางด้านประชากร

1. การวิเคราะห์สภาพการณ์ประชากรในอดีตและปัจจุบัน
2. การคาดการณ์ประชากรในอนาคต
3. สรุปสภาพทางด้านประชากร

การศึกษาระดับภาคและจังหวัด

การศึกษาระดับภาคและจังหวัด เป็นการพิจารณาถึงบทบาทความสำคัญ และความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างภาคและจังหวัด อันส่งผลกระทบต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของชุมชน เมืองนครศรีธรรมราชทั้งทางตรงและทางอ้อม การศึกษาดังกล่าวครอบคลุมถึงการศึกษาด้านสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

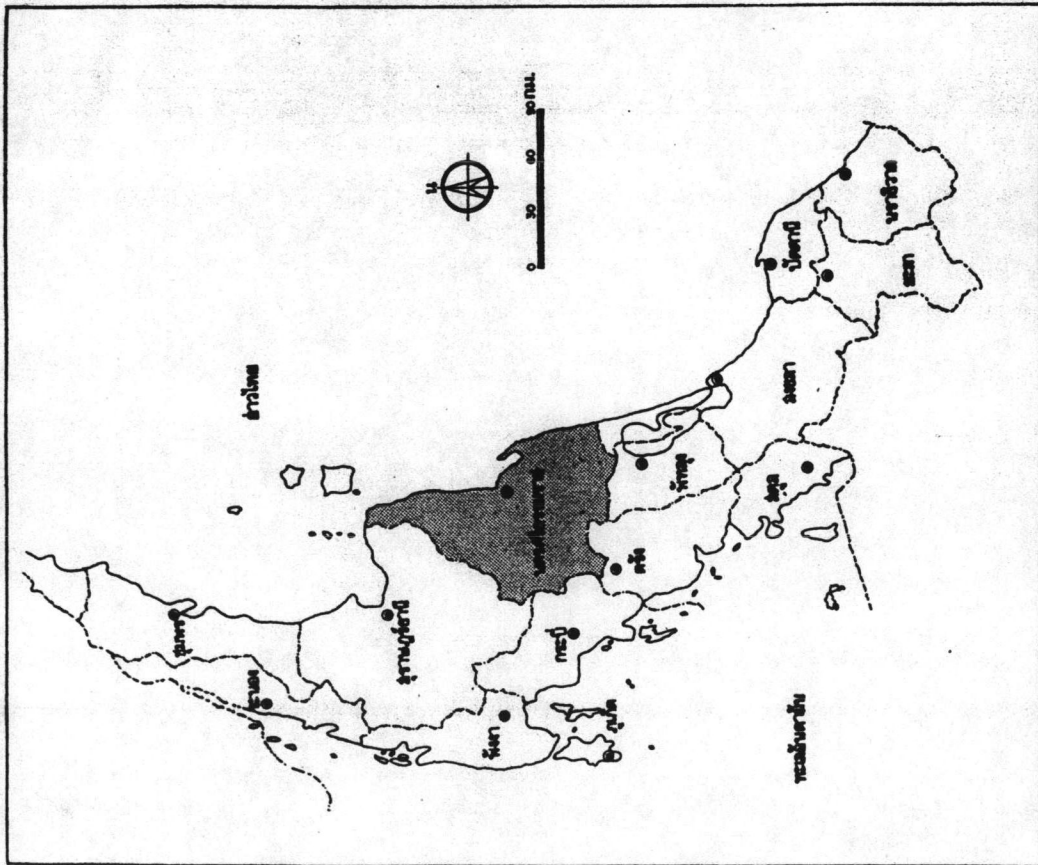
ก. สภาพทางกายภาพและระบบชุมชน

1. ขนาดและที่ตั้ง

ภาคใต้ตั้งอยู่ระหว่าง ละติจูดที่ 5° 37' - 11° 9' เหนือ และลองจิจูดที่ 98° 8' - 102° 10' ตะวันออก ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 71,901,424 ตร.กม.¹ แบ่งพื้นที่เขตการปกครองเป็น 14 จังหวัด อันประกอบด้วย ภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัด (พื้นที่ประมาณ 41,853,411 ตร.กม.) และภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด (พื้นที่ประมาณ 30,048,013 ตร.กม.) โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ตอนบน (แผนที่ 3.1.1) และเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตเชื่อมต่อกับบริเวณพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง กล่าวคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 8° - 9° 19' เหนือ และลองจิจูดที่ 99° 15' - 100° 05' ตะวันออก (พื้นที่ประมาณ 10,168.918 ตร.กม. หรือร้อยละ 14.14 ของพื้นที่ภาคใต้) อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถไฟและทางหลวงแผ่นดินประมาณ 832 กม. และ 1,137 กม. ตามลำดับ มีอาณาเขตติดต่อโดย

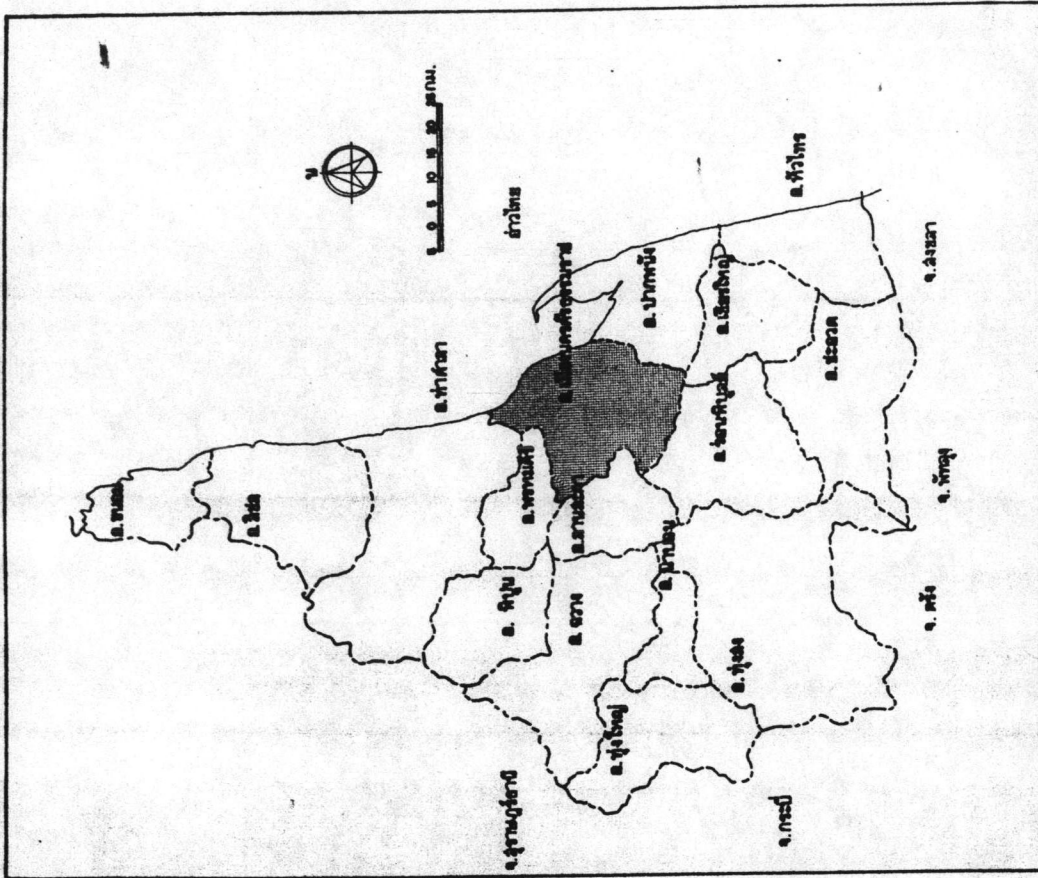
ทิศเหนือ	จดจังหวัดสุราษฎร์ธานีและอำเภอไทย
ทิศใต้	จดจังหวัดพัทลุงและจังหวัดสงขลา

¹ กองการทะเบียน, กองราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (เอกสารโรเนียว และบันทึกราชการ)

การศึกษาแบบแผนที่สัมพันธ์เมือง นครราชสีมา ภาคกลาง

การศึกษาแบบแผนที่สัมพันธ์เมือง นครราชสีมา ภาคกลาง		ภาคศึกษาในระดับ: ภาค	แผนที่: 8-10
หมายเหตุ : ขอบเขตจังหวัด ๑. นครราชสีมา และจังหวัดข้างเคียง ภาคกลาง สัญลักษณ์ : ■ ขอบเขตจังหวัด ๑. นครราชสีมา - - - - - ขอบเขตจังหวัด ● จังหวัด		แผนที่ : 8-10 ■ ขอบเขตจังหวัด ๑. นครราชสีมา - - - - - ขอบเขตจังหวัด ● จังหวัด	
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ			

การศึกษาแบบแผนที่สัมพันธ์เมือง นครราชสีมา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การศึกษาแบบแผนที่สัมพันธ์เมือง นครราชสีมา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคศึกษาในระดับ: จังหวัด	แผนที่: 8-10
หมายเหตุ : ขอบเขตจังหวัด ๑. นครราชสีมา และ ๑. ต่าง ๆ ๑. นครราชสีมา สัญลักษณ์ : ■ ขอบเขตจังหวัด ๑. นครราชสีมา - - - - - ขอบเขตจังหวัด * จังหวัด		แผนที่ : 8-10 ■ ขอบเขตจังหวัด ๑. นครราชสีมา - - - - - ขอบเขตจังหวัด * จังหวัด	
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ			

ทิศตะวันออก จดอำเภอไทย

ทิศตะวันตก จดจังหวัดกระบี่และจังหวัดตรัง

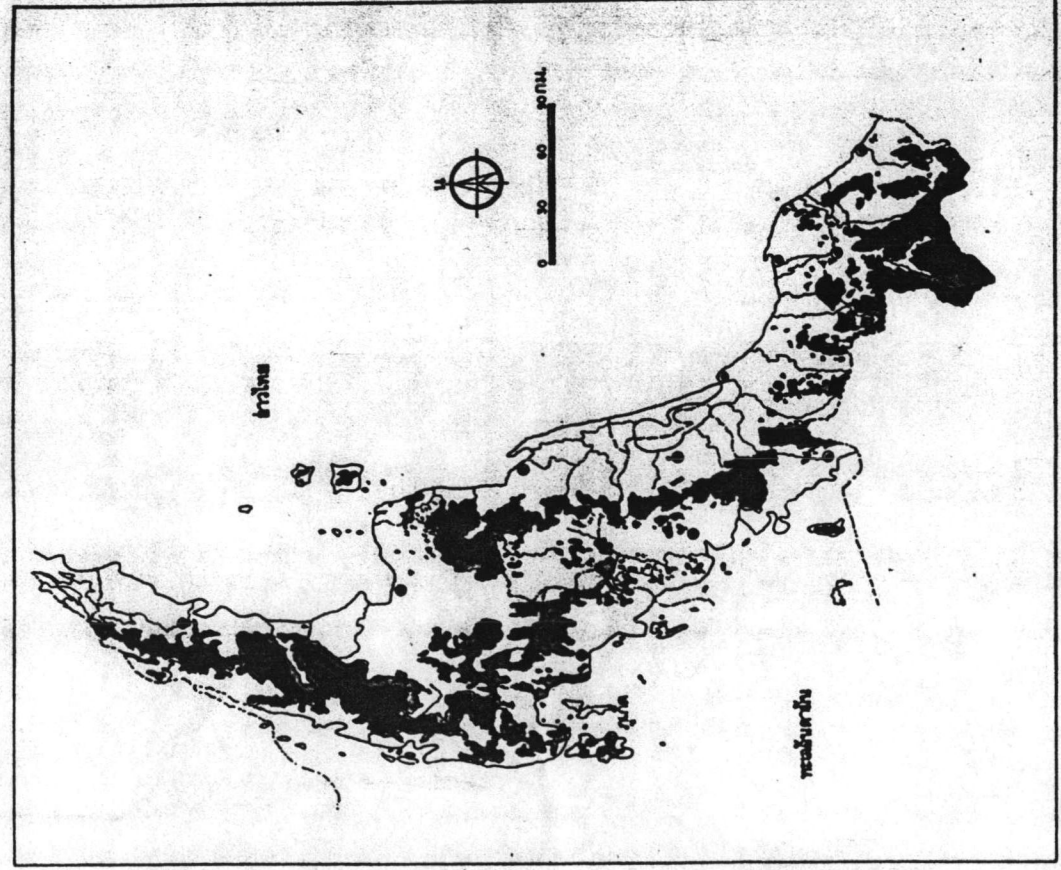
2. เขตการปกครอง

ภาคใต้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการปกครองส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย 107 อำเภอ 48 กิ่งอำเภอ 1,110 ตำบล และ 6,588 หมู่บ้าน² และการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 25 เทศบาล (เทศบาลเมือง 16 แห่ง และเทศบาลตำบล 9 แห่ง) และสุขาภิบาล 115 แห่ง จังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 16 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 151 ตำบล และ 1,181 หมู่บ้าน (แผนที่ 3.1.2 และ 3.1.3) และการปกครองส่วนท้องถิ่นอันประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง (เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช และเทศบาลเมืองปากพอง) และเทศบาลตำบล 1 แห่ง (เทศบาลตำบลปากแพรก) สุขาภิบาล 18 แห่ง (สุขาภิบาลปากนคร, ท่าแพ, บางจาก, ฉวาง, ไม้เรียง, จันดี, ชะอวด, เชียงใหญ่, ท่าศาลา, ร่อนพิบูลย์, ลานสกา, สีชล, หนอง, นานอน, ท่ายาง, หัวไทร และสุขาภิบาลพิปูน) (ตารางที่ 3.1.1)

3. สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้เป็นคาบสมุทร โดยมีภูเขาและที่ราบสูงเป็นแกนสันของคาบสมุทรยาวต่อเนื่องจากทิวเขาตะนาวศรีในภาคตะวันตก ทอดแนวเหนือใต้ขนานกับแนวชายฝั่งทะเล จนถึงเทือกเขาสันกลาครีแบ่งพรมแดนไทยกับมาเลเซีย บริเวณขอบคาบสมุทรทั้งสองเป็นบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลอันประกอบด้วยที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออกและที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตก สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชเนื่องจากสภาพภูมิประเทศมีแนวเทือกเขาตอนกลางทอดแนวเหนือใต้ จึงแบ่งพื้นที่จังหวัดออกเป็น 3 ตอน กล่าวคือ บริเวณเทือกเขาตอนกลาง อันเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและเขตป่าอุดมสมบูรณ์ บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก อันเป็นบริเวณพื้นที่ดินอุดมสมบูรณ์เหมาะต่อการเพาะปลูก และบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตก เป็นบริเวณที่ราบสลับเนินเขา ซึ่งอุดมไปด้วยแหล่งแร่ธาตุและป่าไม้ (แผนที่ 3.1.4)

² กองการทะเบียน, กองราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (เอกสารโรเนียว และบันทึกราชการ)

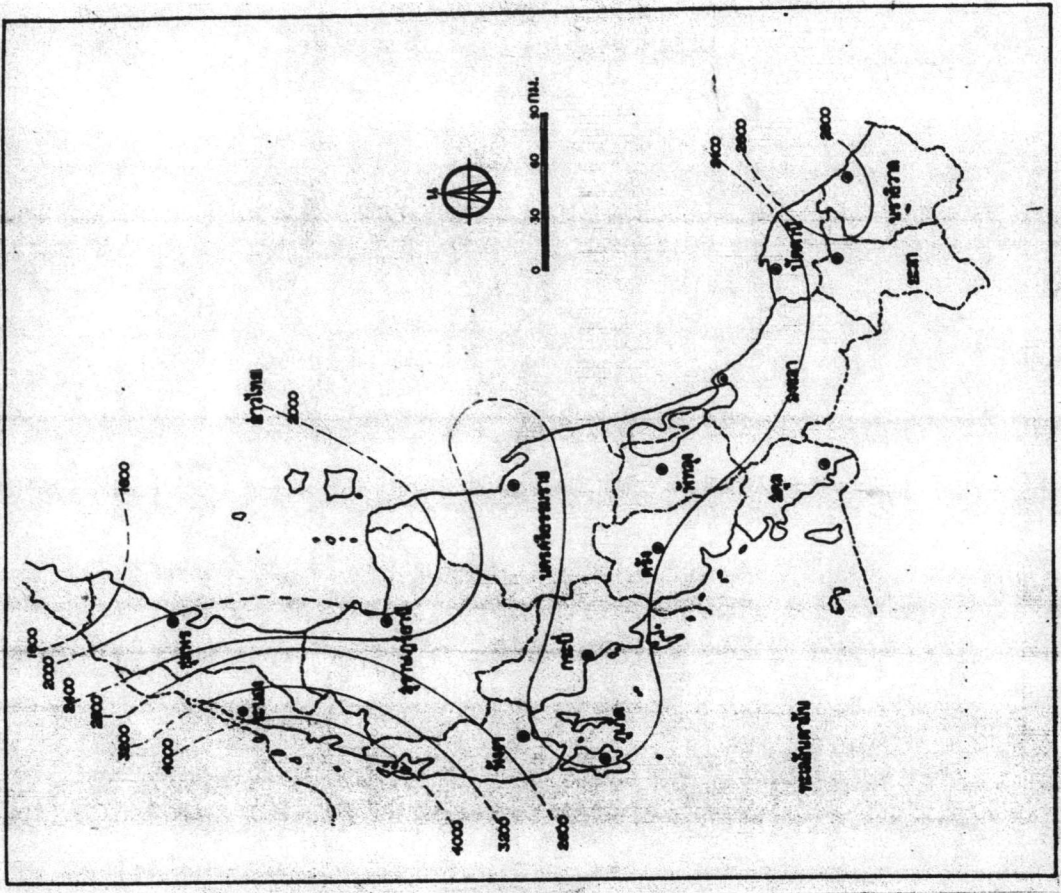
การกระจายแบบการขึ้นชุมชนเมือง ภาคตะวันออก

แผนที่: ๖๖-๖

สาบเสือ

สัญลักษณ์:	พื้นที่ที่ขึ้น	0	100	เมตร
	พื้นที่ที่ขึ้น	100	200	เมตร
	พื้นที่ที่ขึ้น	200	300	เมตร
	พื้นที่ที่ขึ้น	300	400	เมตร

ที่มา : สำเนาเขียน

การกระจายแบบการใช้ชุมชนเมือง ภาคตะวันออก

แผนที่: ๖๖-๖

สาบเสือ

สัญลักษณ์:	พื้นที่ที่ขึ้น	0	100	เมตร
	พื้นที่ที่ขึ้น	100	200	เมตร
	พื้นที่ที่ขึ้น	200	300	เมตร
	พื้นที่ที่ขึ้น	300	400	เมตร

ที่มา : สำเนาเขียน

4. สภาพภูมิอากาศ

ภาคใต้มีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้ภาคใต้มีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูร้อน โดยฤดูฝนของภาคใต้มี 2 ช่วงเวลา กล่าวคือ ช่วงแรกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ประมาณเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม) และช่วงหลังอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ (ประมาณเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์) สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชสภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปอากาศอบอุ่นตลอดปี โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ย 27.5° ซ. อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31.9° ซ. และต่ำสุด 22.8° ซ. (ตารางที่ 3.1.2) ทั้งนี้ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมทั้งสองพัดผ่านตลอดปี กล่าวคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดเข้าหาฝั่งทางทิศตะวันออก (เดือนมกราคม-เมษายน) ด้วยความเร็วเฉลี่ย 10.31 กม./ชม. ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าหาฝั่ง (เดือนพฤษภาคม-กันยายน) ด้วยความเร็วเฉลี่ย 9.36 กม./ชม. และในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม ลมพัดจากทางทิศเหนือด้วยความเร็วเฉลี่ย 8.45 กม./ชม. ความเร็วลมเฉลี่ยต่อปีประมาณ 18.81 กม./ชม. ส่งผลให้จังหวัดมีฝนตกชุกตลอดทั้งปี โดยมีจำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย 175 วันต่อปี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,429.4 มิลลิเมตรต่อปี ค่าความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 81.0 % ความกดอากาศเฉลี่ย 1,010.47 มิลลิบาร์ต่อปี (แผนที่ 3.1.5 และ 3.1.6)

5. ลักษณะทางธรณีวิทยาและทรัพยากรธรรมชาติ

จากการพิจารณาลักษณะสภาพภูมิประเทศและการเกิด ปรากฏว่าสภาพทางธรณีวิทยาของภาคใต้มีลักษณะแตกต่างกันอย่างเด่นชัดระหว่างพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันตกและตะวันออกของคาบสมุทรภาคใต้ กล่าวคือ โครงสร้างธรณีสัณฐานฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ เกิดจากการจมตัวของภูมิประเทศเป็นฝั่งทะเลจมตัว (Submerge Shoreline) ส่วนฝั่งทะเลด้านตะวันออกเป็นลักษณะที่เกิดจากการยกตัวของท้องทะเล จากลักษณะดังกล่าวจึงส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ทั้งสองแตกต่างกันไปด้วย ทั้งลักษณะหิน ดิน แร่ธาตุ แหล่งน้ำ และป่าไม้ สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของภาคใต้ มีลักษณะการเกิดทางธรณีวิทยา จากการยกตัวของท้องทะเล และมีทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้

5.1 หิน

จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ชุดหินพื้นฐานที่สำคัญได้แก่ หินแกรนิต และ เกรโนไดออไรต์ หินชุดกาญจนบุรี หินชุดภูกระดึง หินชุดตะรุเตา หินชุดทุ่งสงและราชบุรี นอกจากนี้เป็นตะกอนทรายและดินในบริเวณที่ราบ หาดทรายและหินทราย หนาชายฝั่งทะเลมีแนวสันทราย (Sand Ridge) ปรากฏอยู่ ซึ่งในบริเวณนี้มีความลาดชันประมาณ 2-4 % และมีความสูงเฉลี่ยจากระดับน้ำทะเลปานกลางไม่เกิน 10 เมตร

5.2 ดิน

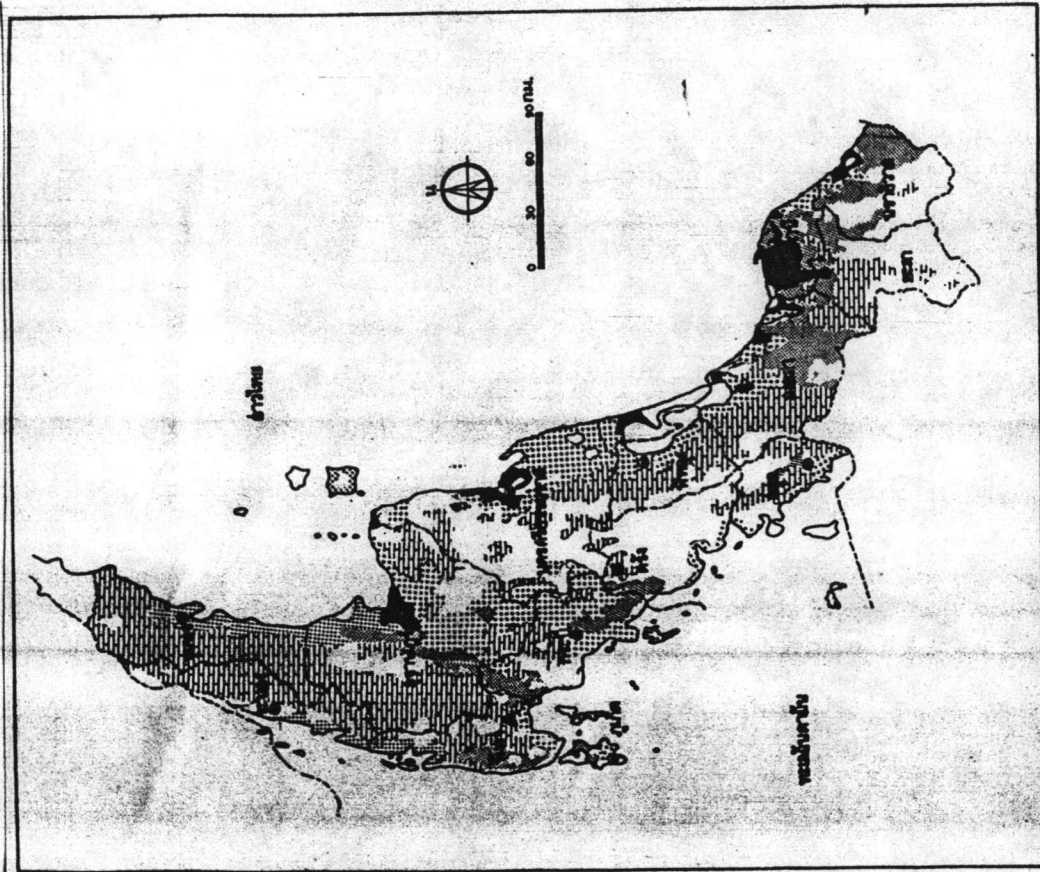
จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ชุดดินพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ (แผนที่ 3.1.7)

ก. ดินเรโกซอล (Regosols) เป็นดินบริเวณชายหาดและสันทรายเกิดใหม่ถึงค่อนข้างใหม่ เกิดจากการทับถมของตะกอนที่น้ำพัดพามา ใช้ปลูกพืชสวนครัว มะพร้าว และข้าวได้บ้าง แต่มักให้ผลผลิตทางการเกษตรต่ำ พบในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยของอำเภอท่าศาลา และทางด้านเหนือของอำเภอเมือง

ข. อลลูเวียนหรือดินตะกอน (Alluvial) เป็นดินเหนียวที่มีการระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง ส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลน้ำจืดพัดพามาทับถมตามสองฝั่งแม่น้ำ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ปลูกพืชสวนครัวและผลไม้ต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของน้ำเค็ม ดินตะกอนนี้พบมากตามชายฝั่งทะเลของอำเภอเมือง ปากพนัง เขียวใหญ่ และอำเภอหัวไทร

ค. ดินโลว์ฮิวมิกเกรย์ (Low Humic Gray) เป็นดินค่อนข้างใหม่ถึงเก่า มีการระบายน้ำเลวมาก เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำ พบอยู่ตอนในของชายฝั่งทะเลต่อจากดินตะกอนหรือบริเวณตามแอ่งแนวยาวระหว่างเทือกเขาและที่ราบชั้นบนไคสองฝั่งแม่น้ำ ใช้ประโยชน์ในการปลูกข้าว พบอยู่ตามลุ่มน้ำบริเวณพื้นที่ของอำเภอชะอวด, ร่อนพิบูลย์, เมือง, ท่าศาลา, ลีชล, ทุ่งสง, นาบอน, ฉวาง และอำเภอพิบูล

ง. ดินเกรย์ พอดโซลิก (Gray Podzolic) เป็นดินเก่าที่เกิดจากอิทธิพลของน้ำจืดพัดพาตะกอนมาทับถม มีลักษณะเป็นดินร่วนที่มีการระบายน้ำดีถึงดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำพบมากในบริเวณที่ราบริมฝั่งแม่น้ำและชายฝั่งทะเลของอำเภอขนอม ลีชล ท่าศาลา พรหมคีรี และอำเภอร่อนพิบูลย์

การกระจายตัวของประชากรในประเทศไทย

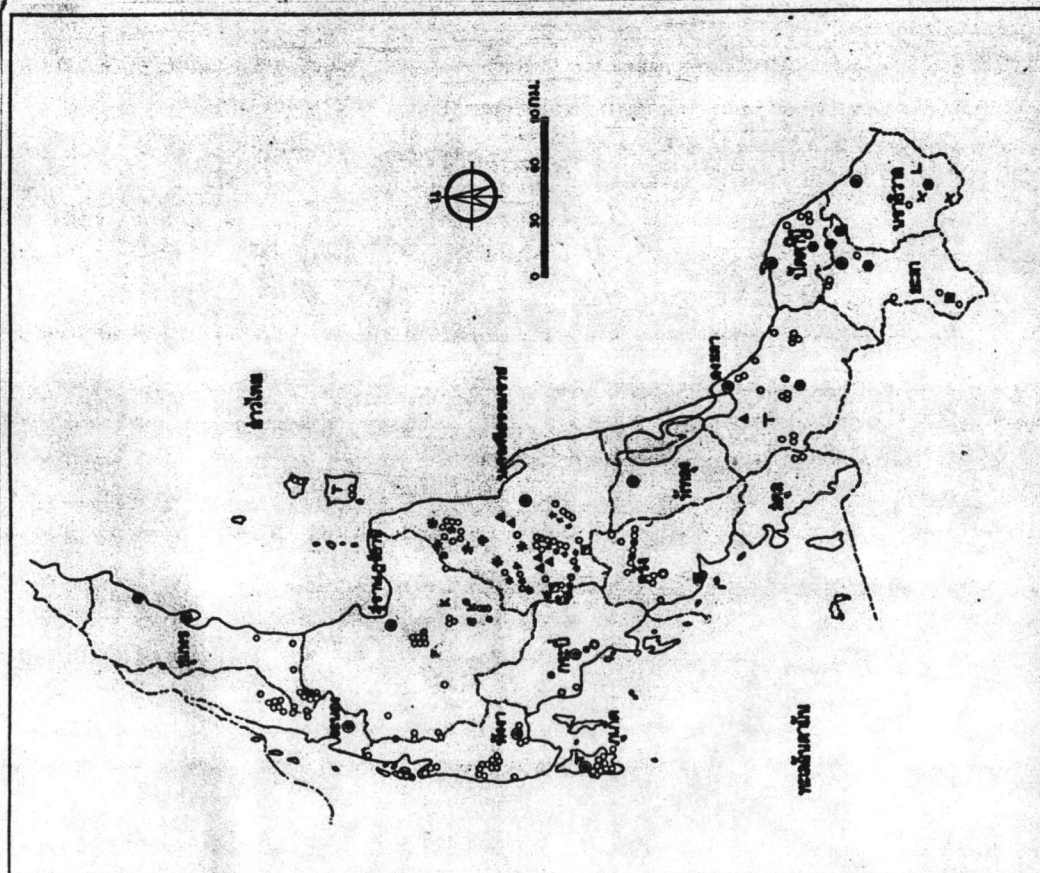
แผนที่ : ๖.๖.๖

มาตรา : ๑:๖๖๖,๖๖๖

ข้อมูล : ประชากร

พื้นที่ที่หนาแน่นที่สุด	มากกว่า 100 คน/ตร.กม.
พื้นที่ที่หนาแน่นปานกลาง	50-100 คน/ตร.กม.
พื้นที่ที่เบาบางปานกลาง	10-50 คน/ตร.กม.
พื้นที่ที่เบาบางที่สุด	น้อยกว่า 10 คน/ตร.กม.

สัญลักษณ์ : ● เมืองหลวง, ○ เมือง, □ เมืองที่มีประชากรน้อยกว่า 10,000 คน

การกระจายของพืชเศรษฐกิจในประเทศไทย

แผนที่ : ๖.๖.๗

มาตรา : ๑:๖๖๖,๖๖๖

ข้อมูล : พืชเศรษฐกิจ

ข้าว	●
ผลไม้	○
ยางพารา	□
ปาล์มน้ำมัน	△
พืชไร่	◇
พืชสวน	×
พืชไร่	+
พืชสวน	•

สัญลักษณ์ : ● เมืองหลวง, ○ เมือง, □ เมืองที่มีประชากรน้อยกว่า 10,000 คน

จ. ดินเรด-เยลโลว์ พอดโซลิก (Red Yellow Podzolic) เกิดจากการละลายตัวของหินที่มีลักษณะเป็นกรรกระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พบมากในบริเวณเขตที่สูงเชิงเขาของอำเภอดงใหญ่ ฉวาง และอำเภอฟินุน

ฉ. ดินภูเขา พบตามที่สูงชันและเขตเทือกเขาหลวงซึ่งครอบคลุมเขตพื้นที่อำเภอท่าศาลา พรหมคีรี ฟินุน ลานสะกา ร่อนพิบูลย์ และอำเภอดงสูง ใช้ประโยชน์ในการปลูกยางพาราและผลไม้ได้บ้างในบริเวณพื้นที่สูงไม่มากนัก

5.3 แร่ธาตุ

แหล่งแร่ธาตุที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ (แผนที่ 3.1.8)

ก. แร่ดีบุก พบมากในเขตอำเภอร่อนพิบูลย์ ลานสะกา ฉวาง สีชล ดงใหญ่ และอำเภอดงสูง

ข. แร่วุลแฟรม พบมากในเขตอำเภอดงสูง ฟินุน ท่าศาลา สีชล ดงใหญ่ ดงสูง และอำเภอร่อนพิบูลย์

ค. แร่พลวง พบมากในเขตอำเภอดงสูง ดงใหญ่ และอำเภอดงสูง

ง. แร่เหล็ก พบมากในเขตอำเภอท่าศาลา

จ. แร่ยิบซั่ม พบมากในเขตอำเภอดงใหญ่

ฉ. แร่แม่ไรท์ พบมากในบริเวณเทือกเขาหลวงในเขตอำเภอดงสูง พรหมคีรี ร่อนพิบูลย์ ลานสะกา ฉวาง และอำเภอฟินุน และบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัด และเขาหินใหญ่บริเวณอำเภอท่าศาลา สีชล และอำเภอขนอม

5.4 น้ำ

แหล่งน้ำที่สำคัญของภาคใต้และจังหวัดนครศรีธรรมราช น้ำมีลักษณะค่อนข้างกร่อย ซึ่งเป็นข้อจำกัดต่อการใช้ประโยชน์ของน้ำ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากอิทธิพลของการขึ้นลงของน้ำทะเลและสภาพทางธรณีวิทยาของพื้นที่แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. แหล่งน้ำผิวดิน

แม่น้ำลำคลองที่เป็นแหล่งน้ำผิวดิน และมีความสำคัญต่อการเกษตรและการคมนาคมขนส่งของจังหวัดมี 4 สายหลัก คือ

- แม่น้ำตาปี ต้นน้ำเกิดจากเขาใหญ่ ในท้องที่อำเภอทุ่งใหญ่ ไหลลงสู่อ่าวไทยที่อ่าวบ้านดอน
- แม่น้ำปากพนัง ต้นน้ำเกิดจากภูเขาบรรทัด ไหลผ่านอำเภอชะอวด เข็รใหญ่ ปากพนัง ไหลออกสู่ทะเลที่อำเภอปากพนัง
- แม่น้ำปากพูน ต้นน้ำเกิดจากบริเวณน้ำตกพรหมโลก ไหลผ่านท้องที่อำเภอเมือง ซึ่งถือเป็นแม่น้ำสายหลักทางการเกษตรกรรม ไหลออกสู่ทะเลที่ตำบลปากพูน อำเภอเมือง
- แม่น้ำปากพญา (แม่น้ำนครศรีธรรมราช) เดิมเป็นแม่น้ำสายสำคัญในอดีต เนื่องจากเป็นแม่น้ำสายที่มีเรือสินค้าจากต่างประเทศใช้เป็นเส้นทางการค้าและการคมนาคมขนส่ง เข้าสู่ตัวเมืองนครศรีธรรมราช ปัจจุบันมีสภาพตื้นเขิน

ข. แหล่งน้ำบาดาล

จังหวัดนครศรีธรรมราช แหล่งน้ำบาดาลส่วนใหญ่สามารถจำแนกตามลักษณะทางธรณีวิทยาแหล่งน้ำได้ 3 ประเภท คือ (แผนที่ 3.1.9)

- แหล่งกำเนิดของน้ำบาดาลชั้นกรวดและทราย จับตัวกันยังไม่แน่นแทรกตัวในชั้นของดินตะกอน ชั้นทราย และการทับถมบริเวณชายฝั่งทะเล
- แหล่งกำเนิดจากรอยแตกและโพรงของหินปูน
- แหล่งกำเนิดจากรอยแตกร้าวของชั้นหินแปรและหินอัคนี

แหล่งน้ำบาดาลทั้ง 3 ประเภทนี้ พบในระดับความลึกจากผิวดินตั้งแต่ 70-925 ฟุต และปริมาณน้ำประมาณตั้งแต่ 10-400 แกลลอนต่อนาที ซึ่งเขตอำเภอเมืองเป็นบริเวณที่มีการขุดบ่อน้ำบาดาลมากที่สุด

5.5 ป่าไม้

ป่าไม้ในบริเวณพื้นที่ภาคใต้และจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ทั้งในประกอบด้วยป่าดงดิบ ป่าเลนน้ำเค็มและพืชพรรณที่พบในพรุ สำหรับในบริเวณพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบที่กระจายอยู่ทั่วไป ป่าชายเลนพบในบริเวณพื้นที่อำเภอเมือง หนอง สิชล ท่าศาลา ปากพั่น และอำเภอเชียรใหญ่ สำหรับป่าพรุน้ำกร่อยพบในบริเวณพื้นที่ตอนล่างของอำเภอเมือง หัวไทร ชะอวด เขียรใหญ่ และอำเภอร่อนพิบูลย์

6. การใช้ที่ดิน

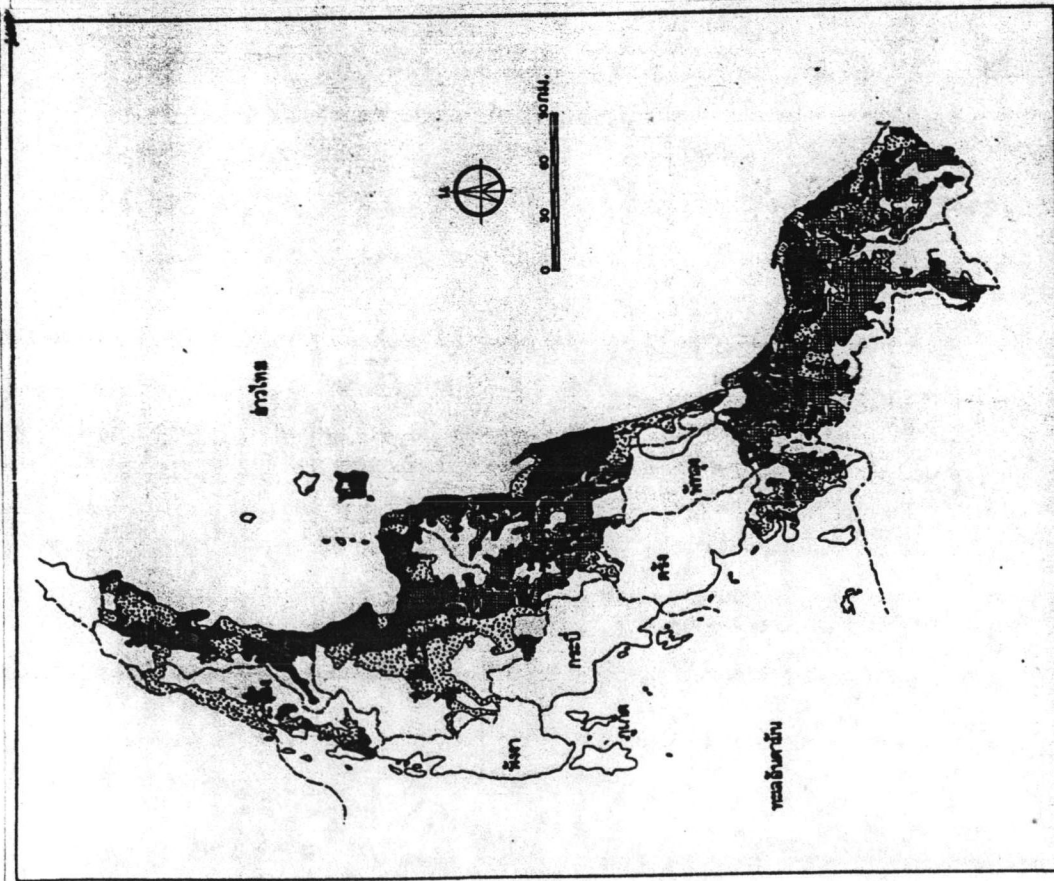
การใช้ที่ดินภาคใต้สามารถพิจารณาได้จาก ผลการสำรวจการใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน ปี 2523 (ตารางที่ 3.1.3) และข้อมูลการสำรวจจากสำมะโนการเกษตรปี 2521 สำนักงานสถิติแห่งชาติ ผลการสำรวจพื้นที่ป่าด้วยดาวเทียม กรมป่าไม้ ปี พ.ศ. 2525 อาจสรุปประเภทการใช้ที่ดินที่สำคัญของภาคใต้ได้ดังนี้ (แผนที่ 3.1.10)

ก. พื้นที่เกษตรกรรม

การใช้ที่ดินของภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.15) และจากการเปรียบเทียบพื้นที่เกษตรกรรมต่อพื้นที่จังหวัด จากสำมะโนการเกษตรปี พ.ศ. 2521 พบว่า โดยทั่วไปจังหวัดต่าง ๆ ของภาค มีพื้นที่เกษตรกรรมน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของพื้นที่จังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดแถบชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งมีพื้นที่เกษตรกรรมโดยเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 25 ของพื้นที่จังหวัด แหล่งเกษตรกรรมหลักของภาคส่วนใหญ่เป็นบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งรวมถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้แก่ ยางพารา (ร้อยละ 46.55 ของพื้นที่การเกษตรรวมของภาค) ข้าว (ร้อยละ 39.30) มะพร้าว (ร้อยละ 6.46) ไม้ผลและไม้ยืนต้น (ร้อยละ 4.90) และ ปาล์มน้ำมัน (ร้อยละ 1.35) ตามลำดับ

ข. พื้นที่ป่าไม้

จากการสำรวจการใช้ที่ดินของภาคใต้ โดยกรมพัฒนาที่ดิน ปรากฏว่าพื้นที่ป่าไม้เป็นบริเวณที่มีการใช้ที่ดินเป็นอันดับสองของภาครองจากการเกษตรกรรม (ร้อยละ 37.23)

การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชนบทในเขตภาคอีสาน **การศึกษาในระดับ:** **ชุมชนเมือง** **แผนที่ ๒๕-๑**

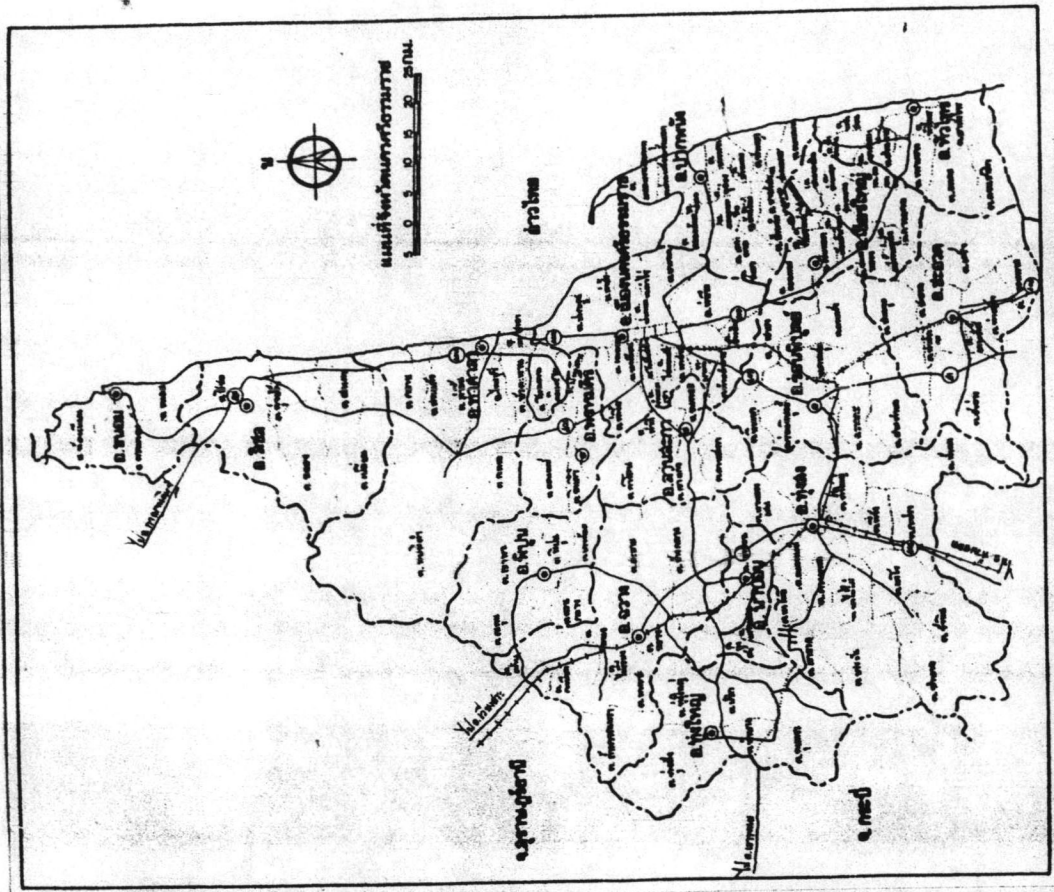
เขต: อากาศที่ราบ (0 ๑๕๕)

สัญลักษณ์:

พื้นที่เกษตรกรรม	พื้นที่ป่า
พื้นที่อยู่อาศัย	พื้นที่ว่าง
พื้นที่สวนผลไม้	พื้นที่น้ำ
พื้นที่สวนยาง	พื้นที่น้ำท่วม

หมายเหตุ: ๑. พื้นที่เกษตรกรรม และ ๒. พื้นที่สวนผลไม้

ที่มา: กรมที่ดิน กรมการปกครอง และกรมแผนที่ทหาร

การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชนบทในเขตภาคอีสาน **การศึกษาในระดับ:** **จังหวัด** **แผนที่ ๒๕-๑**

เขต: โดยส่วนใหญ่ตามแนวเขตภาคอีสาน และภาคเหนือ

สัญลักษณ์:

พื้นที่เกษตรกรรม	พื้นที่ป่า
พื้นที่อยู่อาศัย	พื้นที่ว่าง
พื้นที่สวนผลไม้	พื้นที่น้ำ
พื้นที่สวนยาง	พื้นที่น้ำท่วม

ที่มา: กรมที่ดิน กรมการปกครอง และกรมแผนที่ทหาร

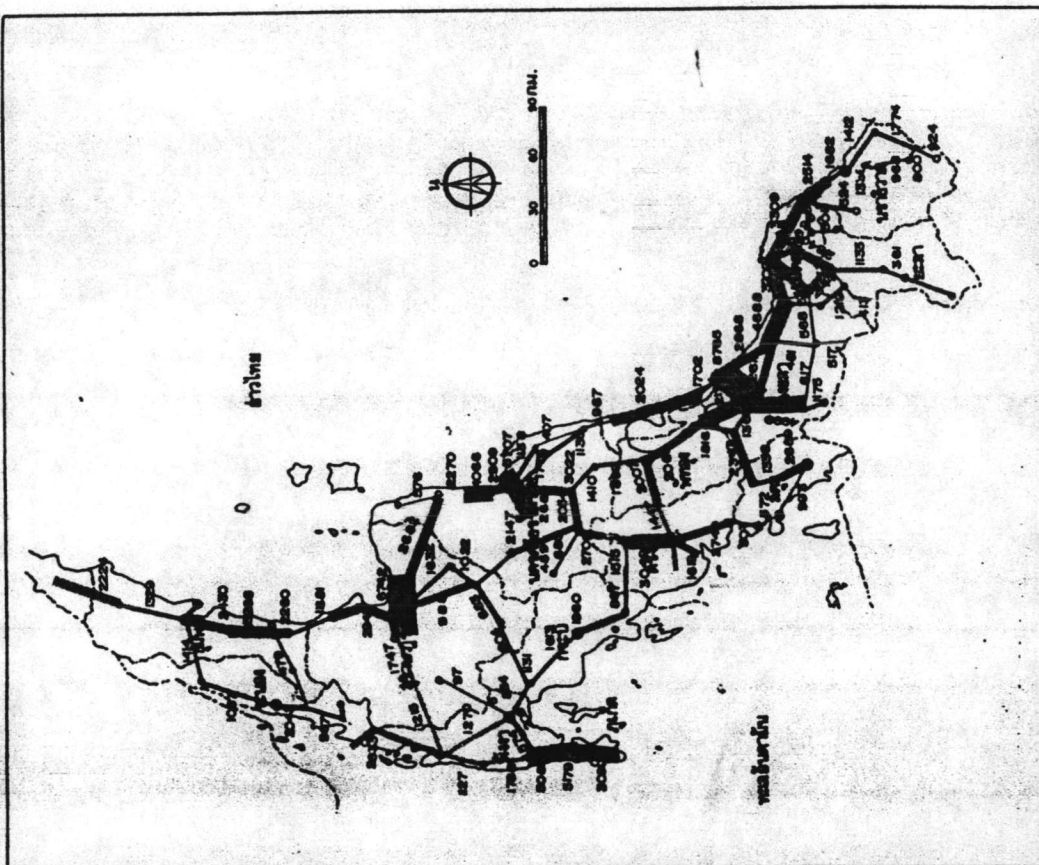
อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจพื้นที่ป่าไม้จากดาวเทียมของกรมป่าไม้ ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2525 ภาคใต้มีบริเวณพื้นที่ป่าไม้เหลือเพียงร้อยละ 23.25 ของพื้นที่รวม โดยในช่วงที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2521-2525) พื้นที่ป่าไม้ของภาคลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.65 ต่อปี บริเวณที่มีอัตราการลดลงอันดับสูงได้แก่ จังหวัดระนอง ชุมพร สุราษฎร์ธานี พังงา ยะลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบัน บริเวณพื้นที่ที่มีป่าไม้อยู่ในอัตราส่วนร้อยละ 30-45 ของพื้นที่จังหวัดได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา สุราษฎร์ธานี และจังหวัดสตูล นอกนั้นเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าอยู่ในอัตราส่วนต่ำกว่าร้อยละ 15 ของพื้นที่จังหวัด

7. การคมนาคมขนส่ง

ก. การคมนาคมขนส่งทางบก

(1) ทางรถยนต์

ทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัด เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งทางบกที่สำคัญของภาคใต้ และจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) เปรียบเสมือนเส้นทางสายหลักสายแรกที่เปิดประตูเข้าสู่ภาคใต้ (แผนที่ 3.1.11 และ 3.1.12) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปริมาณการจราจรบนเส้นทางคมนาคมทางรถยนต์ที่สำคัญของภาค ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2527 ทางหลวงหมายเลข 407 (สงขลา-หาดใหญ่) เป็นเส้นทางที่มีปริมาณการจราจรสูงสุด รองลงมาได้แก่ทางหลวงหมายเลข 4008 (ช่วงผ่าน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี) ทางหลวงหมายเลข 401 (ช่วงพุนพิน-สุราษฎร์ธานี) และทางหลวงหมายเลข 4016 (ช่วงนครศรีธรรมราช-บ้านตาล) ตามลำดับ สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราช การคมนาคมขนส่งทางบกถือเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญ โดยอาศัยทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัดเป็นเส้นทางเชื่อมโยงติดต่อพื้นที่โดยรอบ และพื้นที่ภายในจังหวัด (ตารางที่ 3.1.4 และแผนที่ 3.1.13) และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปริมาณการจราจรบนทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2523-2527) ปรากฏว่าปริมาณการจราจรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 11.73 ต่อวัน หรือมีปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้นจาก 43,414 คันในปี พ.ศ. 2523 เป็น 70,502 คันในปี พ.ศ. 2527 หรือร้อยละ 15.95 ของปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวันรวม และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุดถึงร้อยละ 88.3 ต่อปีในช่วงระยะเวลาเดียวกัน (ตารางที่ 3.1.5) รองลงมาได้แก่

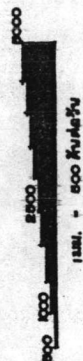
การศึกษารูปแบบการใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จังหวัดเลยและหนองบัวลำภู พ.ศ. 2527

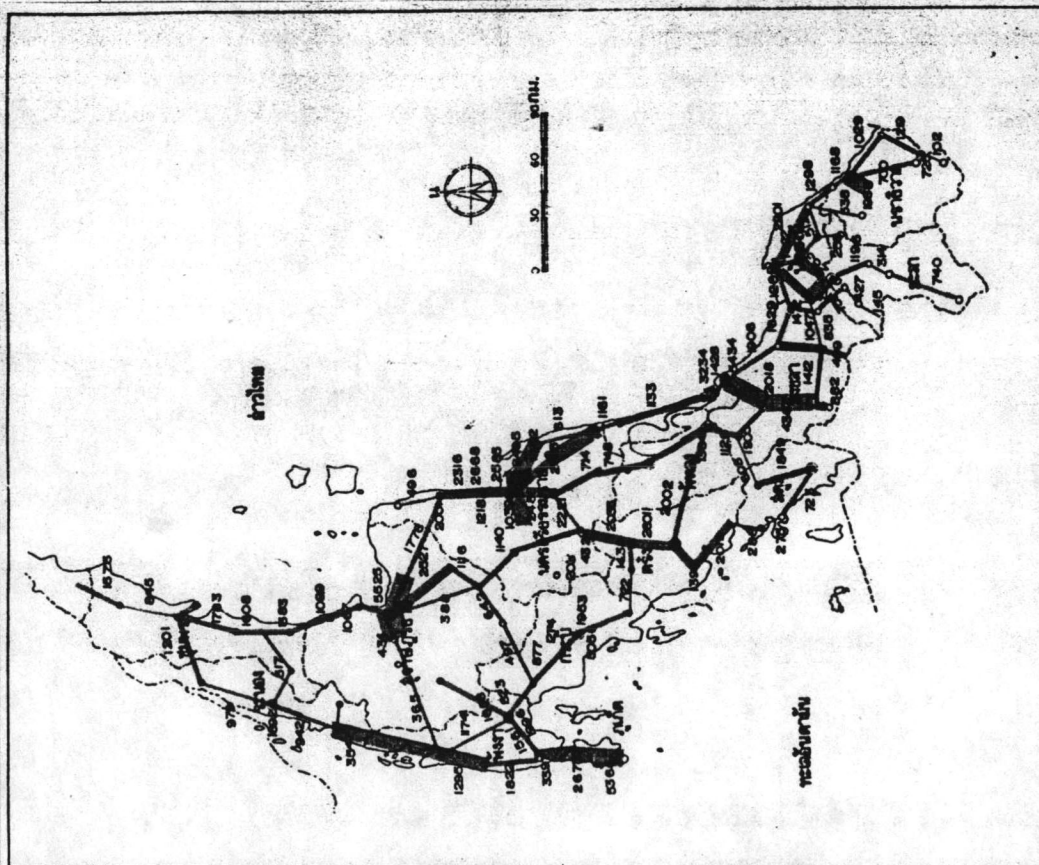
มาตรา : 1:50,000

สัญลักษณ์ :

- เส้นเขตประเทศ
- เส้นเขตจังหวัด
- เส้นเขตอำเภอ
- สถานี

ที่มา : กรมชลประทาน กรมชลประทาน

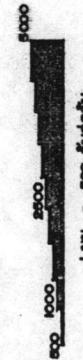
การศึกษารูปแบบการใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จังหวัดเลยและหนองบัวลำภู พ.ศ. 2523

มาตรา : 1:50,000

สัญลักษณ์ :

- เส้นเขตประเทศ
- เส้นเขตจังหวัด
- เส้นเขตอำเภอ
- สถานี

ที่มา : กรมชลประทาน กรมชลประทาน

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4012 (ช่วงนครศรีธรรมราช-บ้านท่าแพ) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเส้นทางเดินรถและจำนวนรถขนส่งผู้โดยสารระหว่างอำเภอ ตามประเภทรถบัสขนส่งและรถยนต์แท็กซี่ภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2527 เส้นทางเดินรถบัสขนส่ง สายหัวถนน-สนามกีฬา มีปริมาณและจำนวนเที่ยวต่อวันสูงสุด โดยมีจำนวนรถประมาณ 400 คัน และจำนวนเที่ยวต่อวันถึง 1,682 เที่ยวต่อวัน รองลงมาได้แก่ เส้นทางเดินรถบัสขนส่งสายนครศรีธรรมราช-นาทรง หุ้งสง-กะบาง และสายท่าศาลา-โรงเหล็ก ตามลำดับ ส่วนเส้นทางเดินรถประเภทแท็กซี่ระหว่างอำเภอ ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2527 เส้นทางเดินรถแท็กซี่ระหว่างนครศรีธรรมราช-ปากพนัง มีจำนวนรถวิ่งสูงสุด รองลงมาได้แก่ สายนครศรีธรรมราช-หุ้งสง นครศรีธรรมราช-สุราษฎร์ธานี และสายนครศรีธรรมราช-จันดี ตามลำดับ

(2) ทางรถไฟ

ทางรถไฟเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญของภาคใต้ เช่นเดียวกับทางรถยนต์ อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2519-2527) ปรากฏว่าบทบาทดังกล่าวลดลง โดยพิจารณาจากจำนวนผู้โดยสารรถไฟแล้วมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ สืบเนื่องจากสภาพคล่องและการประหยัดเวลาของการคมนาคมทางรถยนต์ กล่าวคือ จำนวนผู้โดยสารรถไฟของภาคมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.11 ต่อปีเท่านั้น สำหรับการขนส่งสินค้าแล้ว ปรากฏว่ายังคงสามารถดำรงบทบาทความสำคัญในด้านนี้ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.92 ต่อปี (ตารางที่ 3.1.8)

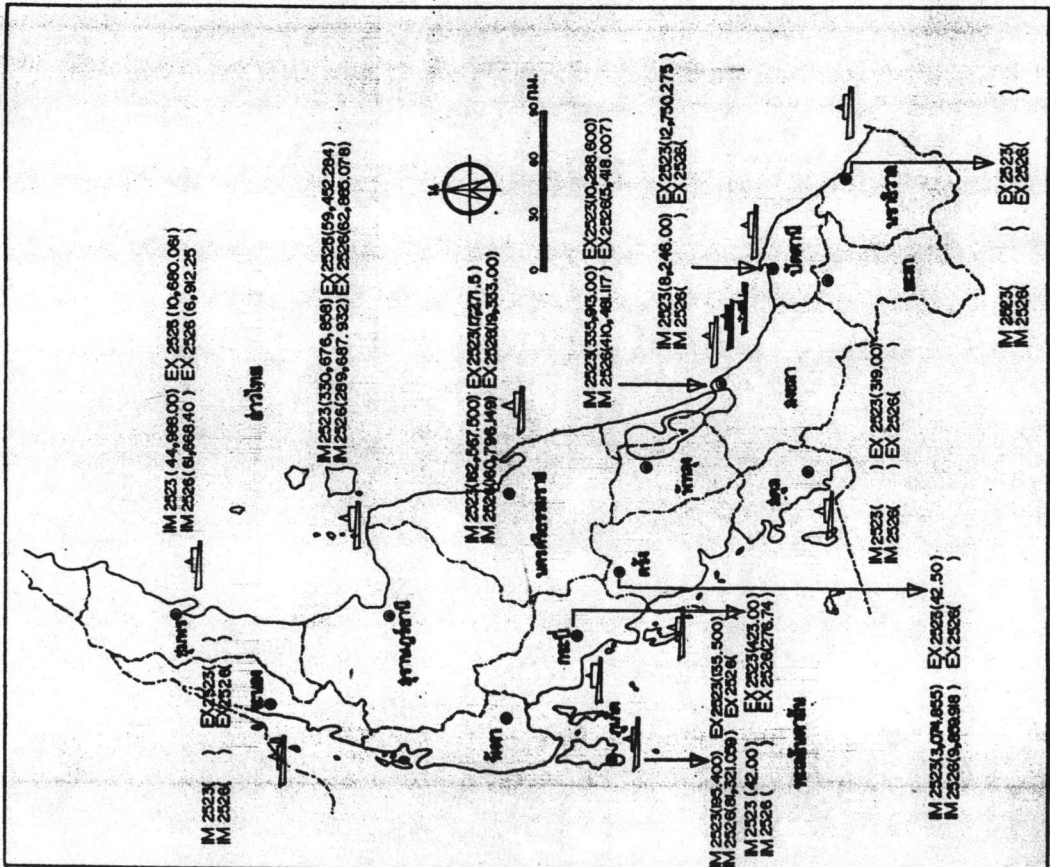
เมื่อเปรียบเทียบการคมนาคมขนส่งทางรถไฟรายจังหวัดของภาค ปรากฏว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนผู้โดยสารมากเป็นอันดับหนึ่งของภาค คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.77 ของจำนวนผู้โดยสารรวมในปี พ.ศ. 2527 แต่บทบาทดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา กล่าวคือมีสัดส่วนจำนวนผู้โดยสารลดลงจากร้อยละ 27.41 ในปี 2519 เหลือร้อยละ 20.77 ในปี 2527 และมีอัตราการขยายตัวลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.33 ต่อปี สำหรับด้านปริมาณการขนส่งสินค้าปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2527 จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีปริมาณการขนส่งสินค้าสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง และยังคงทวีความสำคัญดังกล่าวต่อไปในอนาคต

กล่าวคือ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยถึงร้อยละ 28.89 ต่อปี สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่าปริมาณการขนส่งสินค้าทางรถไฟในช่วงที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลง กล่าวคือมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 34.71 ในปี พ.ศ. 2519 เหลือเพียงร้อยละ 17.21 ของปริมาณการขนส่งรวมของภาคในปี พ.ศ. 2527 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.54 ต่อปี (ตารางที่ 3.1.8)

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีสถานีรถไฟรวมทั้งสิ้น 23 สถานีใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง, ฉวาง, นาบอน, ท่งสง, ร่อนพิบูลย์ และอำเภอชะอวด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้โดยสารในแต่ละสถานีของจังหวัดปรากฏว่า ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2519-2527) สถานีชุมทางท่งสง เป็นสถานีที่มีจำนวนผู้โดยสารสูงสุด (16.63 %) รองลงมา ได้แก่ สถานีนครศรีธรรมราช อ.เมือง (14.52 %) อย่างไรก็ตามจำนวนผู้โดยสารของทั้งสองสถานีกลับมีแนวโน้มลดลงตลอดเวลา (ตารางที่ 3.1.9 และแผนที่ 3.1.14) และเมื่อพิจารณาปริมาณการขนส่งสินค้าปรากฏว่า สถานีท่าวัง อ.ท่งสง มีปริมาณการขนส่งสูงสุด (68.55 %) รองลงมาได้แก่ สถานีชุมทางท่งสง และนครศรีธรรมราช ตามลำดับ (แผนที่ 3.1.15)

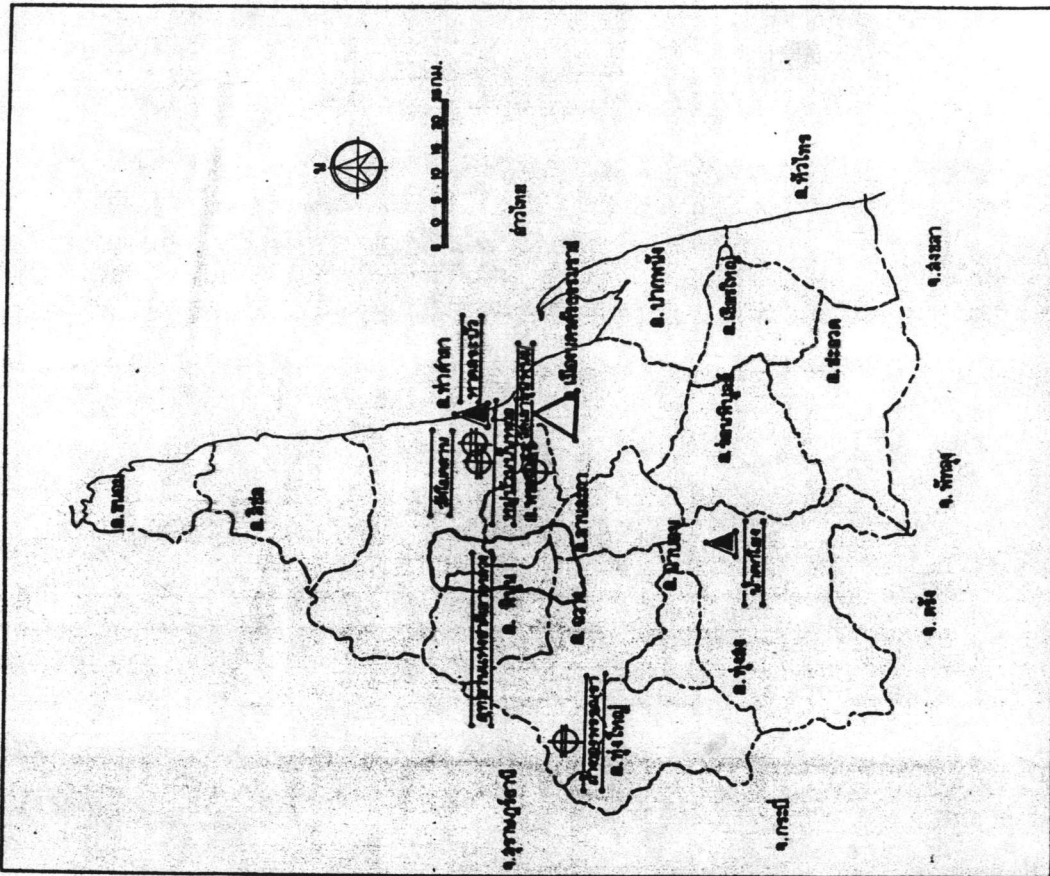
ข. การคมนาคมขนส่งทางน้ำ

การคมนาคมขนส่งทางน้ำเป็นการคมนาคมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคได้เช่นเดียวกับการคมนาคมขนส่งทางบก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนส่งสินค้า สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชมีท่าเทียบเรือชายฝั่งที่สำคัญตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลของ อ.สิชล และ อ.ปากพนัง และเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนเรือและปริมาณสินค้าขาเข้า ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2526 จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนเรือและปริมาณสินค้าขาเข้าร้อยละ 12.61 และ 15.86 ของจำนวนเรือและปริมาณสินค้าขาเข้ารวมของภาค (แผนที่ 3.1.16) อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาปรากฏว่าสัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาเดียวกันปรากฏว่าสัดส่วนปริมาณสินค้าขาออกกลับมีแนวโน้มสูงขึ้น (แผนที่ 3.1.16) สำหรับจำนวนเรือและปริมาณสินค้าจากเรือขนส่งต่างประเทศ ปรากฏว่าในอดีตไม่มีบทบาทมากนัก จนในปี พ.ศ. 2526 กลับมีปริมาณสินค้าขาออกสูงสุดของภาค โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 48.80 ของปริมาณการขนส่งรวม สำหรับการคมนาคมขนส่งทางน้ำภายในจังหวัด เดิมถือได้ว่าเป็นเส้นทางคมนาคมหลักของจังหวัด

การศึกษาแบบแผนที่ดินชุมชนเมือง นครศรีธรรมราช การศึกษาในระดับ: ภาค

<p>แผนที่ : บริเวณอิมพลีพลาซ่า ชานา และ รอยก ภาคใต้ (2523, 2526)</p> <p>วันที่ : 25-4-67</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p> <ul style="list-style-type: none"> อาคาร ถนน น้ำ สวนสาธารณะ ป่าไม้ แม่น้ำ เขต จังหวัด 	<p>ที่มา : กรมแผนที่ทหาร การรังวัดและแปลนโครงการ</p>

การศึกษาแบบแผนที่ดินชุมชนเมือง นครศรีธรรมราช การศึกษาในระดับ: จังหวัด

<p>แผนที่ : บริเวณอิมพลีพลาซ่า ชานา และ รอยก นครศรีธรรมราช</p> <p>วันที่ : 25-4-67</p>	
<p>สัญลักษณ์ :</p> <ul style="list-style-type: none"> อาคาร ถนน น้ำ สวนสาธารณะ ป่าไม้ แม่น้ำ เขต จังหวัด 	<p>ที่มา : กรมแผนที่ทหาร การรังวัดและแปลนโครงการ</p>

โดยอาศัยแม่น้ำปากพญา ปากพูน และปากพ้งเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันไม่ได้รับความนิยมทางด้าน การขนส่ง ทั้งนี้ สืบเนื่องจากความสะดวกของการคมนาคมขนส่งทางบก

ค. การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

สืบเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้เป็นคาบสมุทรยาว ดังนั้น การติดต่อกับภาคอื่น ๆ ทั้งทางบกและทางน้ำต้องใช้เวลาาน ดังนั้น การคมนาคมขนส่งทางอากาศจึงเป็นที่นิยมเฉพาะในชุมชนขนาดใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่งได้รับการพัฒนาทางการคมนาคมขนส่งทางอากาศในปี พ.ศ. 2527 โดยอาศัยสนามบินของกองทัพภาคที่ 4

8. การท่องเที่ยว

8.1 แหล่งท่องเที่ยว

จากรายงานการสำรวจเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช³⁾ สรุปได้ว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญรวม 25 แห่ง อันประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและการพักผ่อนหย่อนใจ 12 แห่ง และประเภทประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนา วัฒนธรรม และการศึกษารวม 14 แห่ง (แผนที่ 3.1.17 และตารางที่ 3.1.10) ซึ่งจากการแบ่งกลุ่มลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด ทั้งทางด้านความประทับใจและความพร้อมด้านการท่องเที่ยว (ตารางที่ 3.1.11) ทั้งนี้ สืบเนื่องจาก วัดพระมหาธาตุฯ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกประเภท "วรมหาวิหาร" ประกอบด้วยประวัติความเป็นมาแต่เริ่มแรกของวัดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด จึงเป็นมูลเหตุก่อให้เกิดสิ่งจูงใจแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจค้นคว้าศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนาและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ภายในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ยังเป็นที่ตั้งของพระบรมธาตุเจดีย์ อันเป็นที่เคารพนับถือสักการะของพุทธศาสนิกชนภาคใต้และชาวไทยทั้งปวง ตลอดจนภายในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ยังมี

³⁾ รายงานการสำรวจเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช กองวางแผนโครงการ ฝ่ายการวางแผนโครงการและพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2525)

โบราณสถานที่สำคัญตั้งอยู่ อาทิเช่น วิหารพระม้า วิหารพระเขียน วิหารโพธิลังกา วิหารสามจอม วิหารพระแอก วิหารทับเกษร วิหารคดเรือพระระเบียง วิหารธรรมศาสตร์ พระวิหารหลวง เจดีย์รอบองค์พระบรมธาตุฯ เป็นต้น สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอันควรรองลงมาได้แก่ หาดขนอม หาดในเพลา หาดสิชล แหลมตะลุมพุก และอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เป็นต้น

8.2 จำนวนนักท่องเที่ยว

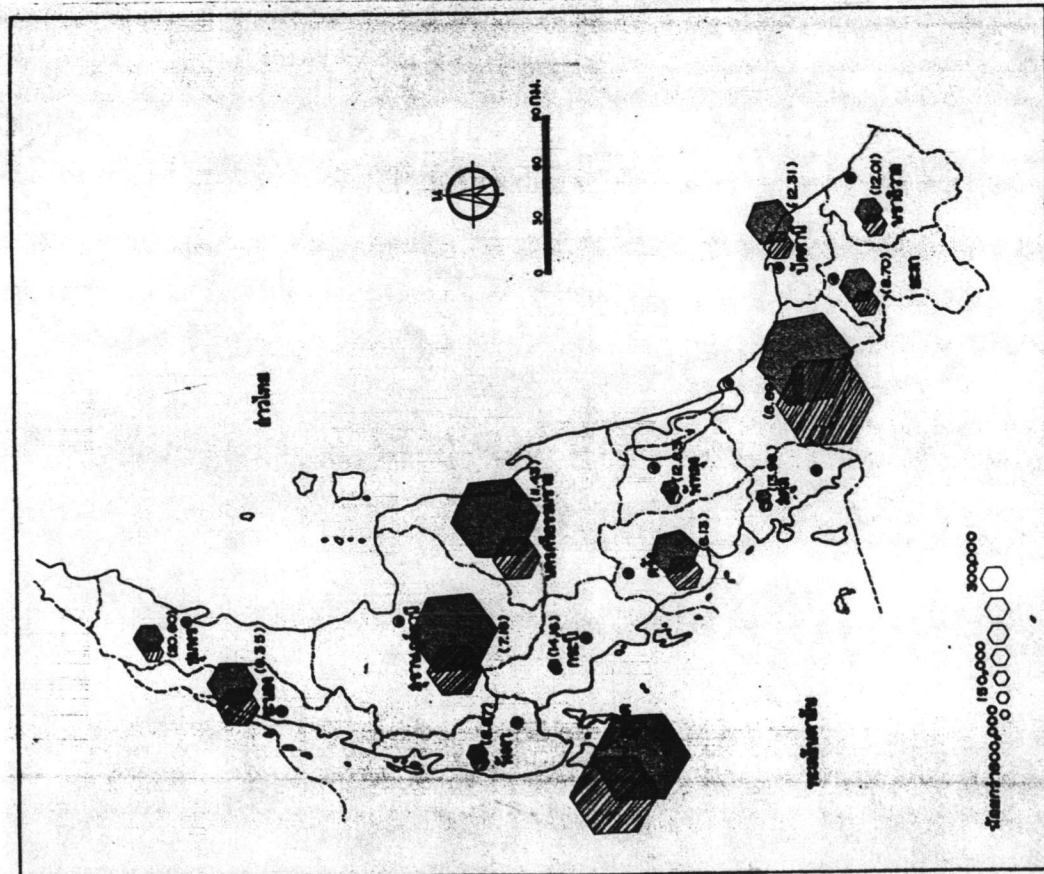
จากรายงานการศึกษาตามโครงการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย⁴ สรุปได้ว่านักท่องเที่ยวที่มายังแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช มีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา กล่าวคือ จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก 216,991 คนในปี พ.ศ. 2523 เป็น 284,913 คนในปี พ.ศ. 2527 และคาดว่าในช่วงปี พ.ศ. 2530-2534 มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 347,613 คน และเป็น 481,365 คนในช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวไทยถึงร้อยละ 94.08 ของจำนวนนักท่องเที่ยวรวม (ตารางที่ 3.1.12) สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวที่สำคัญได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและหาดสระบัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวที่มายังวัดพระมหาธาตุฯ (ตารางที่ 3.1.13) ในปี พ.ศ. 2527 ปรากฏว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสูงสุด (66.47 %) รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวจากภาคใต้และชาวต่างประเทศตามลำดับ สำหรับนักท่องเที่ยวจากภาคใต้อีกที่นิยมวัดพระมหาธาตุฯ ปรากฏว่าเป็นนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช สูงสุด รองลงมาได้แก่จังหวัดสงขลาและปัตตานีตามลำดับ (ตารางที่ 3.1.14)

9. สาธารณูปโภค

9.1 ไฟฟ้า

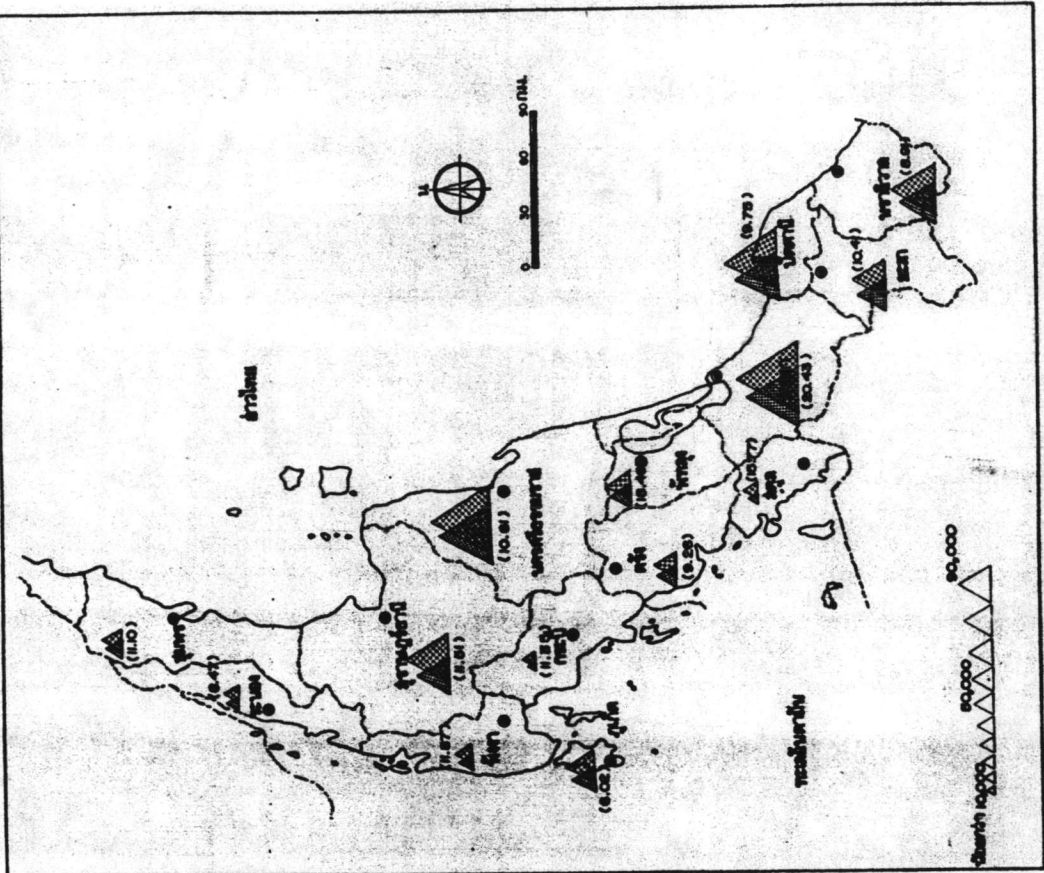
การบริการไฟฟ้าภาคใต้อยู่ภายใต้การดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช และเขต 3 จังหวัดยะลา มีสถานีย่อยรวม 15 แห่ง และโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้ารวม 15 โรง โดยในปี พ.ศ. 2524 มีกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้ารวม 300,353

⁴รายงานการศึกษาตามโครงการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2525)

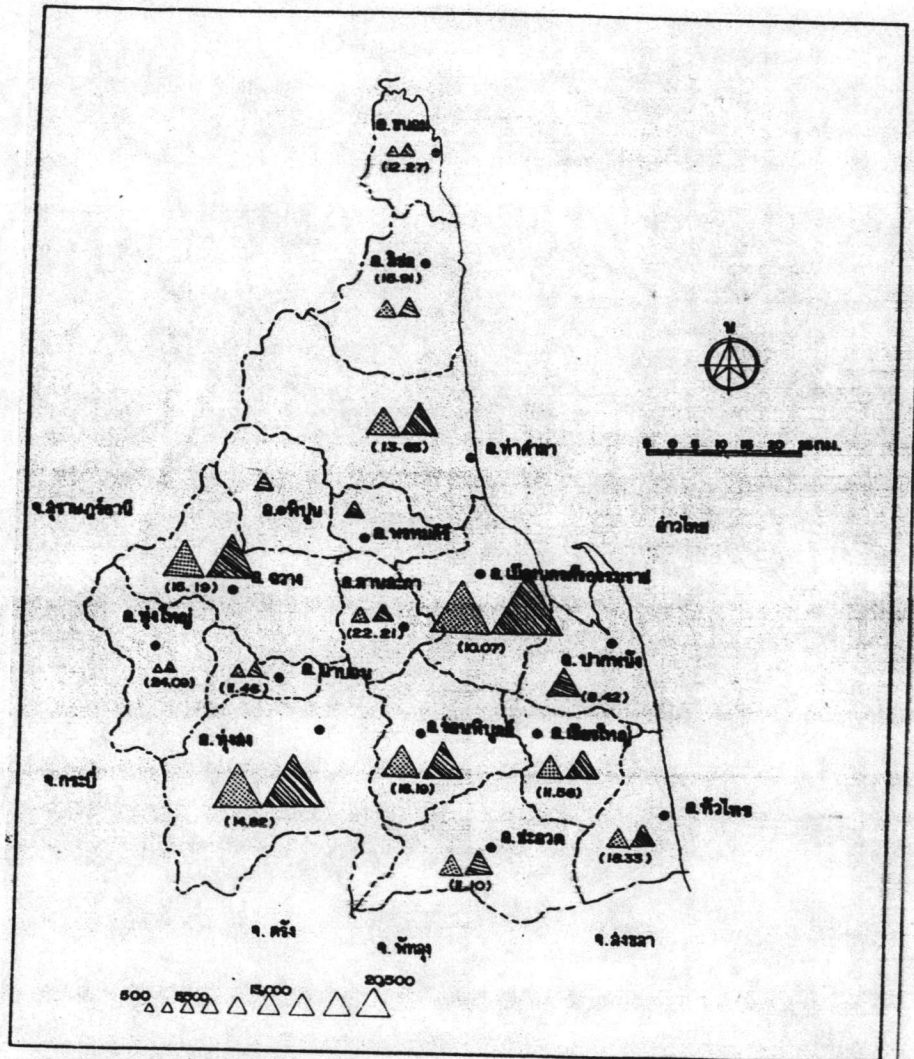
การกระจายของระบบการให้ประปาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย พ.ศ. 2548 - 2551

	<p>หมายเหตุ : จำนวนระบบประปาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p> <p>จำนวนระบบประปาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p> <p>(ดูรายการระบบประปาในพื้นที่ต่าง ๆ)</p>	<p>สัญลักษณ์ :</p> <p>● ระบบประปาพื้นที่ต่าง ๆ (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p> <p>● ระบบประปาพื้นที่ต่าง ๆ (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p> <p>● ระบบประปาพื้นที่ต่าง ๆ (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p>	<p>แผนที่ : 2548 - 2551</p>
	<p>ที่มา : กรมประปา, กรมชลประทาน, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมการขนส่งทางบก, กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี</p>	<p>(ตาราง)</p>	

การกระจายของระบบการให้ประปาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย พ.ศ. 2548 - 2551

	<p>หมายเหตุ : จำนวนระบบประปาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p> <p>จำนวนระบบประปาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p> <p>(ดูรายการระบบประปาในพื้นที่ต่าง ๆ)</p>	<p>สัญลักษณ์ :</p> <p>● ระบบประปาพื้นที่ต่าง ๆ (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p> <p>● ระบบประปาพื้นที่ต่าง ๆ (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p> <p>● ระบบประปาพื้นที่ต่าง ๆ (ดูในวงเล็บ / ดู.)</p>	<p>แผนที่ : 2548 - 2551</p>
	<p>ที่มา : กรมประปา, กรมชลประทาน, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมการขนส่งทางบก, กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี</p>	<p>(ตาราง)</p>	

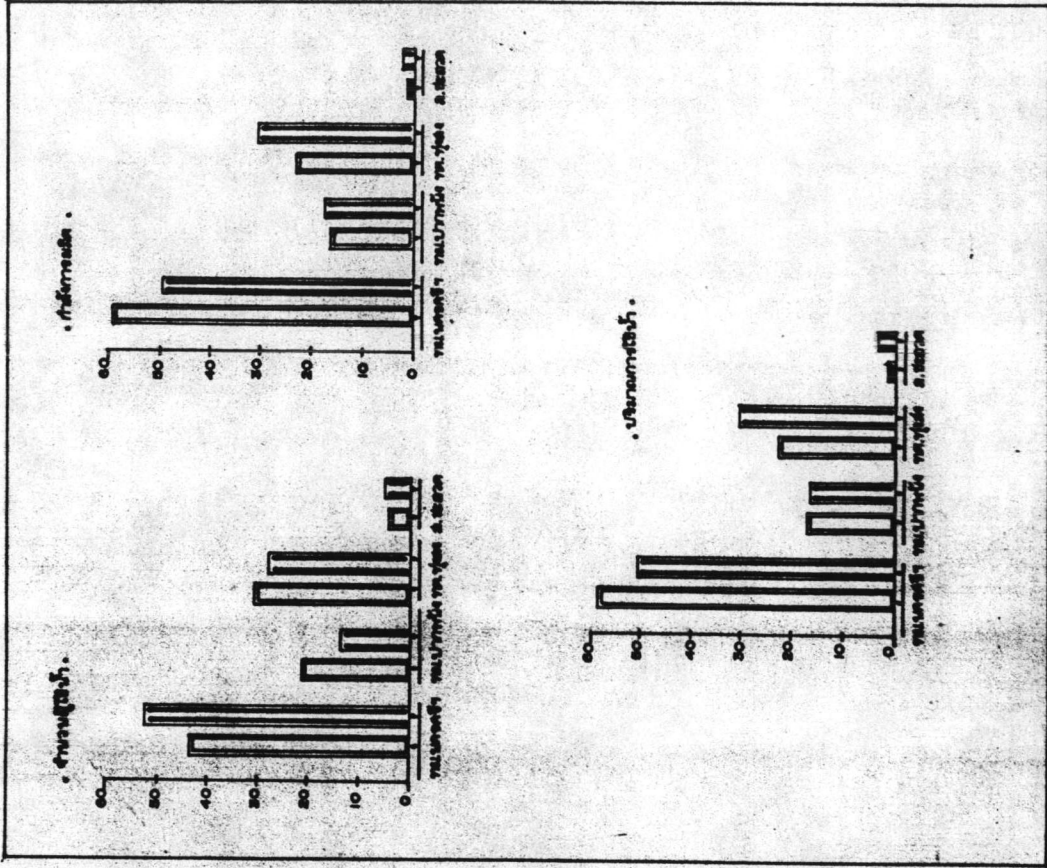
การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมือง นาคะหว้าธรรมราช การศึกษาในระดับ: จังหวัด

	แหล่ง : จำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้าระดับอำเภอ จ.นครพนมระหว่างปี พ.ศ. 2521-2527	แผนที่ : 3-1-20
	สัญลักษณ์ : ▲ จำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้าปี พ.ศ. 2521 (จ.พ) ▲ จำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้าปี พ.ศ. 2527 (จ.พ) (ได้จากการขยายตัวของเมือง)	--- เส้นเขตจังหวัด --- เส้นเขตอำเภอ --- เส้นตำบลหรือเขต ● อำเภอ
ที่มา : คณะกรรมาธิการศึกษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ สำนักงานสถิติแห่งชาติ	(หมายเหตุ) :	

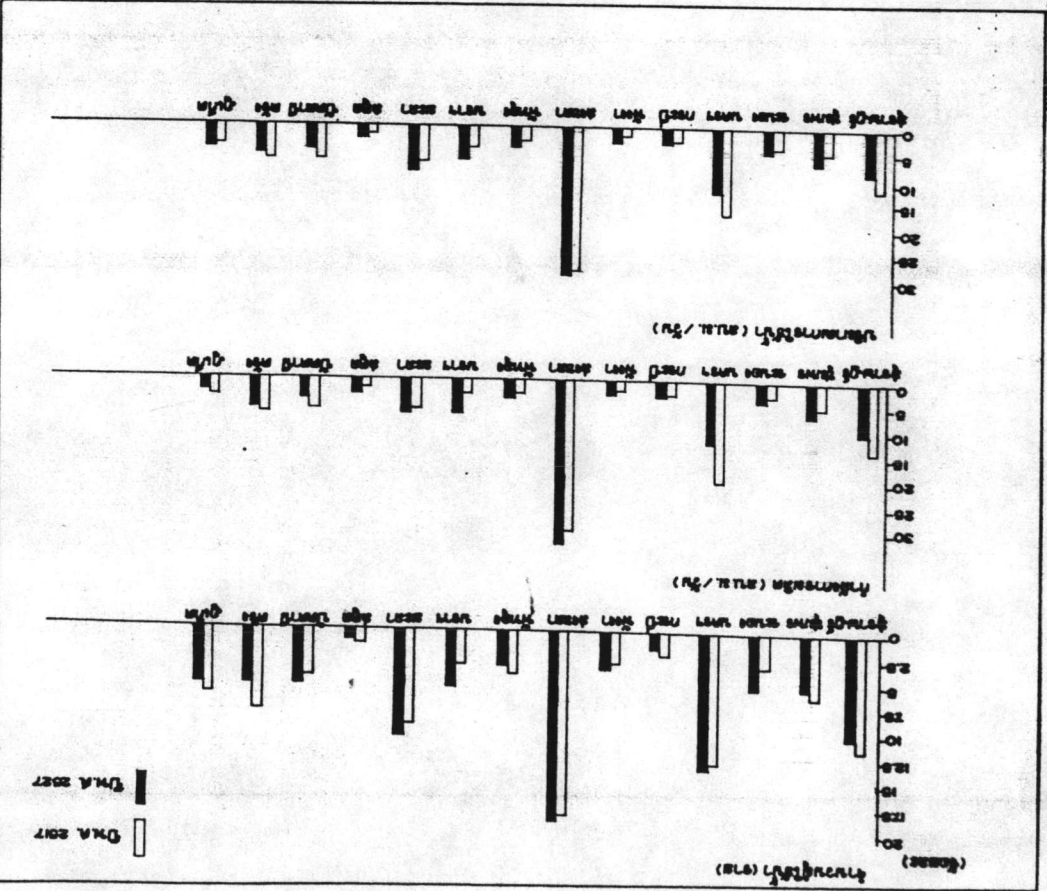
พันกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง อย่างไรก็ตาม ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2524-2527) ภาคใต้มีปริมาณความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าและจำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (ตารางที่ 3.1.15) เกินกว่ากำลังการผลิต ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสั่งซื้อกระแสไฟฟ้าจากภาคกลางและประเทศมาเลเซียในกรณีฉุกเฉิน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปริมาณการใช้กระแสไฟและจำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้ารายจังหวัดของภาคใต้ ปรากฏว่า ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว จังหวัดสงขลาและจังหวัดนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้าและจำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้าสูงสุดตามลำดับ (ตารางที่ 3.1.15 แผนที่ 3.1.18 และ 3.1.19) จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถานีย่อยรวม 3 สถานี และโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า 2 โรง โดยมีกำลังการผลิตรวม 77,161 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2524-2527) มีจำนวนผู้ใช้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.61 ต่อปี (ตารางที่ 3.1.15 และแผนที่ 3.1.20) และปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 11.43 ต่อปี (ตารางที่ 3.1.15) เมื่อพิจารณาโครงสร้างประเภทการใช้กระแสไฟฟ้า (ปี พ.ศ. 2521-2527) ปรากฏว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีการใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อการธุรกิจและอุตสาหกรรมสูงสุด รองลงมาได้แก่ การใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อการพักอาศัยและอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าวปรากฏว่าสัดส่วนการใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อธุรกิจและอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลง แต่การใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อการพักอาศัยกลับมีแนวโน้มสูงขึ้น (ตารางที่ 3.1.16)

9.2 ประปา

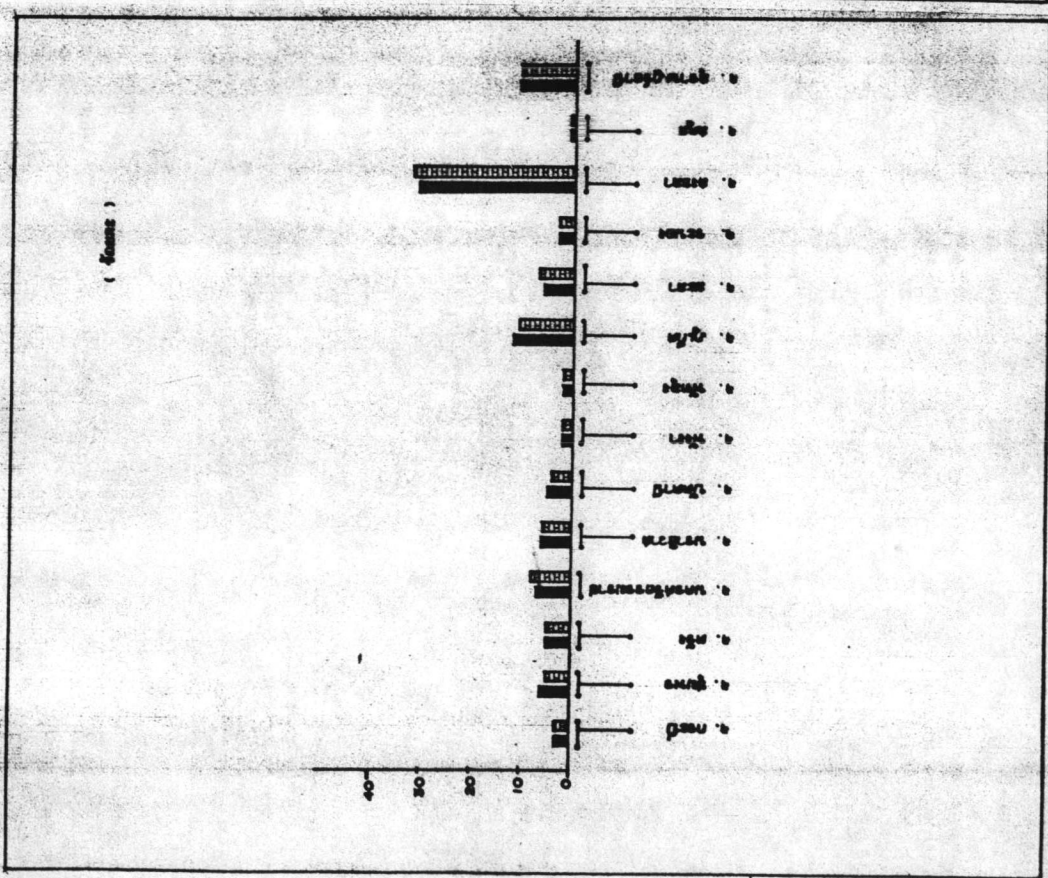
การบริการน้ำประปาของภาคใต้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค โดยมีสำนักงานประปาเขต 13, 14 และ 15 เป็นหน่วยบริหารและปฏิบัติงาน และที่ทำการประปาเพื่อเพิ่มความดันน้ำในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลรวม 28 แห่ง ในช่วงที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2517-2527) ปรากฏการบริการน้ำประปาของภาคใต้สามารถตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา (ตารางที่ 3.1.17) โดยจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่จำนวนผู้ใช้น้ำ ปริมาณการใช้ น้ำ และกำลังการผลิตสูงสุด รองลงมาได้แก่จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1.17 และแผนภูมิที่ 3.1.1) ทั้งนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราชผลิตน้ำประปาโดยอาศัยแหล่งน้ำจากคลองสุขุมหรือคลองท่าดี โดยมีที่ทำการประปาเพื่อเพิ่มแรงดันน้ำรวม 5 แห่ง ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา (ตารางที่ 3.1.18) ปรากฏว่าการบริการน้ำประปาของจังหวัดสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ โดยเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ការវិនិច្ឆ័យដោយស្របគ្នា		ការវិនិច្ឆ័យដោយខុសគ្នា
ដោយ: វិភាគទិន្នន័យស្របគ្នា និង វិភាគទិន្នន័យខុសគ្នា		
កំដៅកម្រិត	, 0 2027 .	, 0 2027 .
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំស្រាវជ្រាវស្តីពីស្ថានភាពបរិស្ថាន ឆ្នាំ 2017		

ការវិនិច្ឆ័យដោយស្របគ្នា		ការវិនិច្ឆ័យដោយខុសគ្នា
ដោយ: វិភាគទិន្នន័យស្របគ្នា និង វិភាគទិន្នន័យខុសគ្នា		
សីតុណ្ហភាព (កំដៅ/ឆ្នាំ)	, 0 2027 .	
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំស្រាវជ្រាវស្តីពីស្ថានភាពបរិស្ថាន ឆ្នាំ 2017		

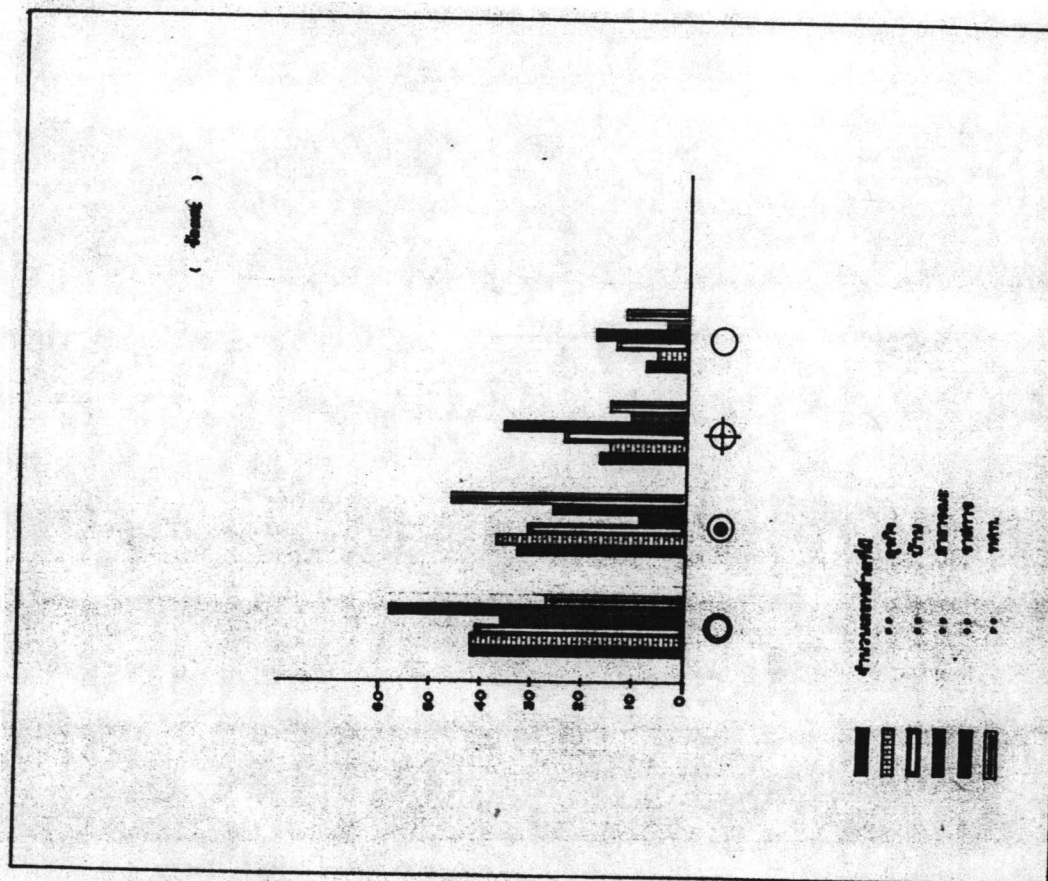
ការវិនិយោគទុនតាមស្រុក (ឆ្នាំ ២០១២)

ឈ្មោះស្រុក៖

- ការវិនិយោគទុន
- ការវិនិយោគទុនស្រុក

សម្គាល់៖ ការវិនិយោគទុនស្រុក (ឆ្នាំ ២០១២)

ឆ្នាំ៖ ២០១២

ការវិនិយោគទុនតាមស្រុក (ឆ្នាំ ២០១២)

ឈ្មោះស្រុក៖

- ការវិនិយោគទុន
- ការវិនិយោគទុនស្រុក

សម្គាល់៖ ការវិនិយោគទុនស្រុក (ឆ្នាំ ២០១២)

ឆ្នាំ៖ ២០១២

มีจำนวนผู้ใช้หน้า ปริมาณการใช้ และกำลังการผลิตสูงสุดของจังหวัด รองลงมาได้แก่ เทศบาล ตำบลปากแพรก และเทศบาลเมืองปากพอง ตามลำดับ (แผนภูมิที่ 3.1.2)

9.3 โทรศัพท์

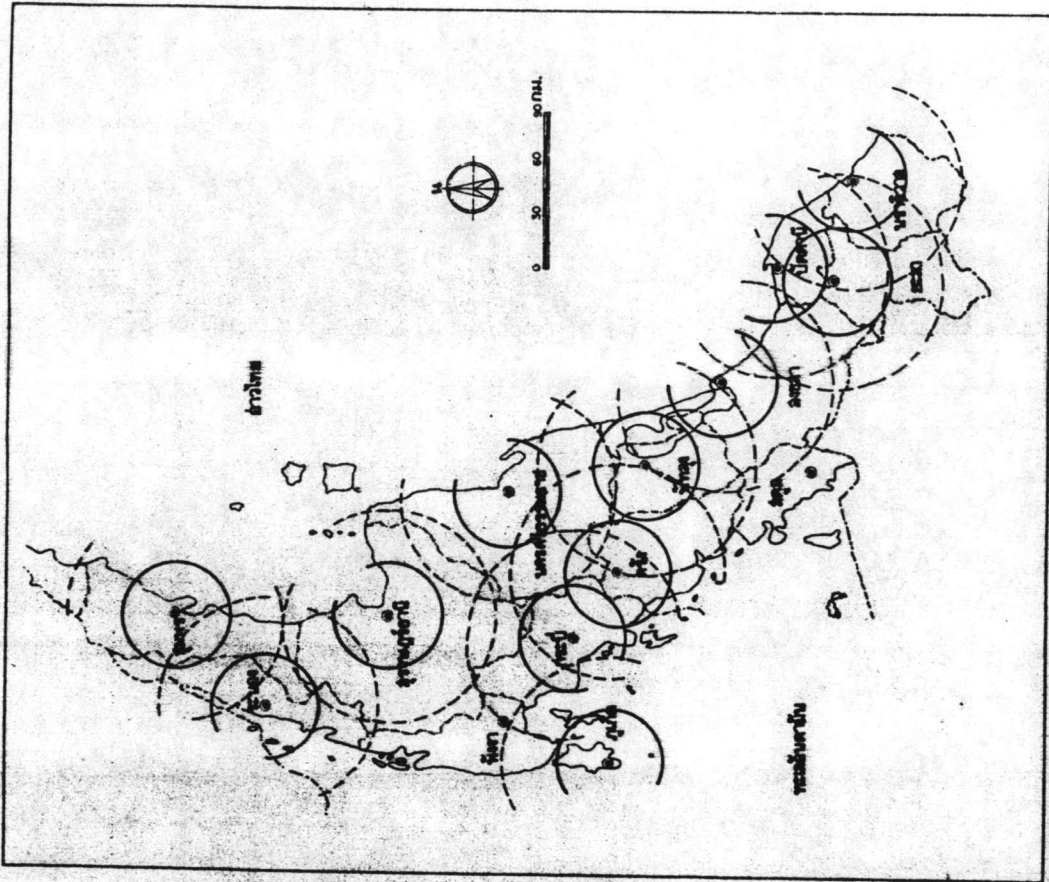
การบริการโทรศัพท์ภาคใต้มีชุมสายรวม 38 ชุมสาย โดยจังหวัดสงขลามีบริการโทรศัพท์ในค้ำต่าง ๆ สูงสุดของภาค รองลงมาได้แก่จังหวัดภูเก็ต และสุราษฎร์ธานีตามลำดับ (ตารางที่ 3.1.20 และแผนภูมิที่ 3.3) สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนชุมสายรวม 4 ชุมสาย โดยมีอัตราส่วนจำนวนเลขหมายที่มีผู้เข้าต่อประชากร 1,000 คนเท่ากับ 1.75 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาค และมีจำนวนหมายเลขเป็นร้อยละ 7.03 ของจำนวนเลขหมายรวมของภาค (ตารางที่ 3.1.20) เมื่อเปรียบเทียบจำนวนเลขหมายต่อจำนวนเลขหมายที่มีผู้เข้าตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่าการบริการโทรศัพท์จังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ (ตารางที่ 3.1.21) โดยประเภทผู้เข้าส่วนใหญ่ได้แก่ประเภทธุรกิจ ที่อยู่อาศัย และราชการตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการขยายตัวของประเภทผู้เข้าในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปรากฏว่า จำนวนเลขหมายที่มีผู้เข้าประเภทที่พักอาศัยมีอัตราการขยายตัวสูงสุด (ตารางที่ 3.1.21) และเมื่อพิจารณาชุมสายที่มีบริการและจำนวนหมายเลขโทรศัพท์สูงสุดของจังหวัด ปรากฏว่า ชุมสายนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนสูงสุด รองลงมาได้แก่ชุมสายทุ่งสง ปากพอง และท่าศาลา ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1.22 และแผนภูมิที่ 3.13)

10. ระบบชุมชน

จากรายงานการศึกษาเบื้องต้นระบบชุมชนภาคใต้⁵⁾ โดยจัดลำดับชุมชนเมืองภาคใต้ในชุมชนเทศบาลเมือง 17 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง และสุขาภิบาล 113 แห่ง สามารถจัดลำดับชุมชนออกเป็น 6 ลำดับ ดังนี้คือ (แผนภูมิที่ 3.1.4 และแผนที่ 3.1.21)

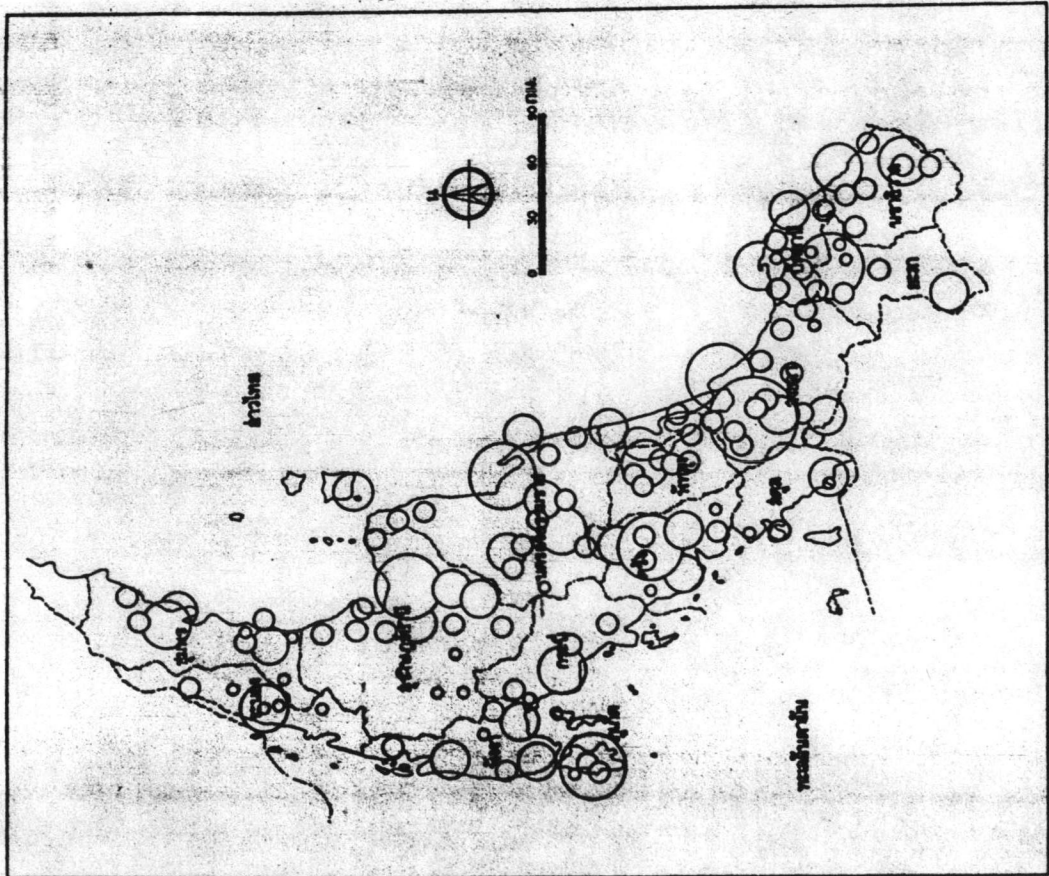
- ชุมชนลำดับที่ 1 เป็นชุมชนศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การบริการทางสังคม และการคมนาคมขนส่ง มีขอบเขตการให้บริการและเขตอิทธิพลกว้างกว่าชุมชนอื่น ๆ ของภาคใต้ มีเพียงชุมชนเดียวคือเทศบาลเมืองหาดใหญ่

⁵⁾ รายงานการศึกษาเบื้องต้นระบบชุมชนภาคใต้ กองวิจัย สำนักผังเมือง (พ.ศ.2526)

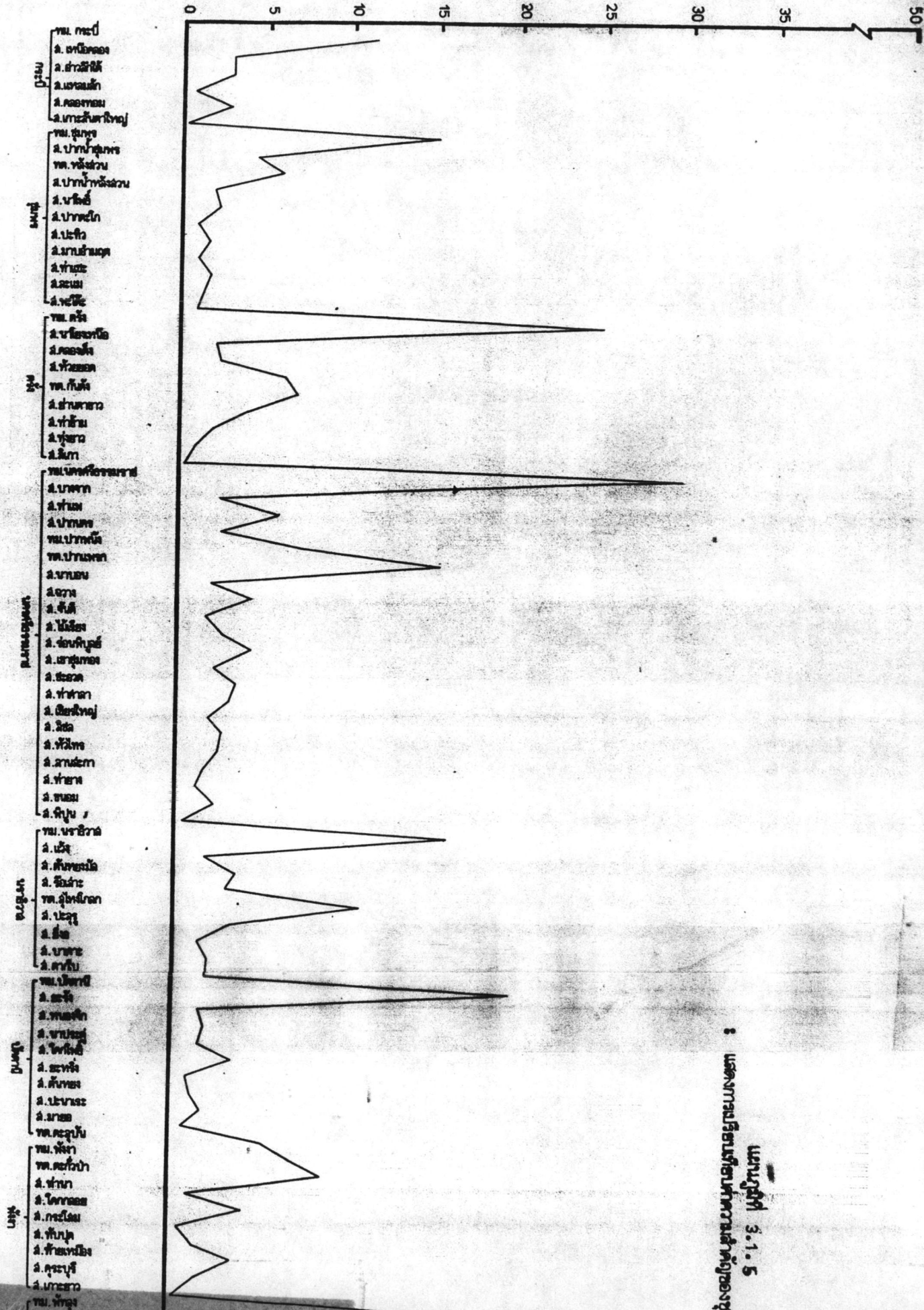
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาในระดับ: ภาค

แผนที่: ๖-๖-๖๒	แผนที่: ๖-๖-๖๒
<p>แผนที่: ๖-๖-๖๒</p> <p>สัญลักษณ์: ๖๐ กม.</p> <p>๖๐ กม.</p>	<p>--- เส้นเขตประเทศ</p> <p>--- เส้นเขตจังหวัด</p> <p>--- เส้นเขตอำเภอ</p> <p>● โรงเรียน</p>
<p>แผนที่: ๖-๖-๖๒</p> <p>ชื่อ: ๖-๖-๖๒</p> <p>ชื่อ: ๖-๖-๖๒</p>	<p>ชื่อ: ๖-๖-๖๒</p> <p>ชื่อ: ๖-๖-๖๒</p>

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาในระดับ: ภาค

แผนที่: ๖-๖-๖๒	แผนที่: ๖-๖-๖๒
<p>แผนที่: ๖-๖-๖๒</p> <p>ชื่อ: ๖-๖-๖๒</p> <p>ชื่อ: ๖-๖-๖๒</p>	<p>ชื่อ: ๖-๖-๖๒</p> <p>ชื่อ: ๖-๖-๖๒</p>

แผนภูมิที่ 3.1.5
แสดงการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเกษตร

- ชุมชนลำดับที่ 2 เป็นชุมชนศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การบริการทางสังคม และการคมนาคมขนส่งมีขอบเขตการให้บริการในระดับอนุภาค จำนวนประชากรระหว่าง 40,000 - 100,000 คน
- ชุมชนลำดับที่ 3 เป็นชุมชนศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การบริการทางสังคม และการคมนาคมขนส่งมีขอบเขตการให้บริการในระดับจังหวัด จำนวนประชากรระหว่าง 20,000 - 40,000 คน
- ชุมชนลำดับที่ 4 เป็นชุมชนศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การบริการทางสังคม และการคมนาคมขนส่งในระดับจังหวัดและอำเภอ จำนวนประชากรระหว่าง 7,000-20,000 คน
- ชุมชนลำดับที่ 5 เป็นชุมชนศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การบริการทางสังคม และการคมนาคมขนส่งในระดับอำเภอและชุมชนชนบทโดยรอบ จำนวนประชากรระหว่าง 3,000 - 7,000 คน
- ชุมชนลำดับที่ 6 เป็นชุมชนศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การบริการทางสังคม และการคมนาคมขนส่งในระดับอำเภอและชุมชนชนบทใกล้เคียง มีขอบเขตการให้บริการน้อยกว่า ชุมชนลำดับที่ 5 จำนวนประชากรต่ำกว่า 3,000 คน

จากรายงานดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าชุมชนส่วนใหญ่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นชุมชนลำดับที่ 5 รองลงมาได้แก่ชุมชนลำดับที่ 4 นอกนั้นเป็นชุมชนลำดับที่ 2, 3 และ 6 ลำดับละชุมชนอันได้แก่ เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช เทศบาลตำบลปากแพรง และสุขาภิบาลพิบูล ตามลำดับ และจากการศึกษาเขตอิทธิพลในการติดต่อทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างชุมชน⁶ ปรากฏว่า เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชมีเขตอิทธิพลในการติดต่อด้านเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างชุมชนครอบคลุมพื้นที่ อ.สีชล ท่าศาลา พรหมคีรี ลานสะกา ร่อนพิบูลย์ หัวไทร เขียวใหญ่ และ อ.ปากพนังโดยตรง ส่วนอำเภออื่น ๆ อยู่ภายใต้อิทธิพลของเทศบาลตำบลปากแพรงโดยตรง ยกเว้น อ.ขนอม ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี (แผนที่ 3.1.22) นอกจากนี้ จากผลการศึกษาดังกล่าวได้เสนอแนะชุมชนเพื่อรองรับ และจัด

⁶รายงานการศึกษาอนุภาค 4 จังหวัดภาคใต้ตอนบน กองวิจัย สำนักผังเมือง (พ.ศ. 2526)

ระบบชุมชนในระดับอนุภาค และจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีความสมบูรณ์มี 2 ระดับ คือ ชุมชนเมืองรองขนาดใหญ่ ได้แก่ เทศบาลตำบลปากแพรก และชุมชนเมืองขนาดกลาง ได้แก่ เทศบาลเมืองปากพนัง และสุขาภิบาลขนอม ตามลำดับ

11. สรุปสภาพทางกายภาพและระบบชุมชน

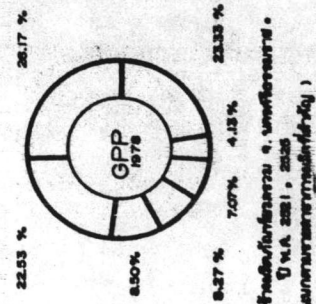
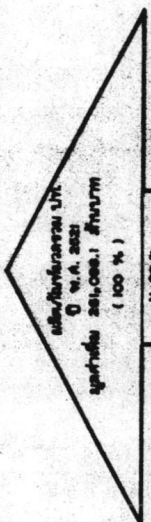
จากการศึกษาสภาพทางกายภาพของพื้นที่โดยทั่วไปของภาคใต้ ปรากฏว่า ภาคใต้มีสภาพทางกายภาพที่อุดมสมบูรณ์ทั้งทางด้านแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และอื่น ๆ ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ที่มีสภาพทางกายภาพของพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเช่นเดียวกัน ส่งผลให้จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นบริเวณแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาค และมีทำเลที่ตั้งที่เอื้ออำนวยต่อการบริการทางด้านการคมนาคมขนส่ง เชื่อมโยงระหว่างภาคใต้ตอนบนและภาคใต้ตอนล่าง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาบทบาทและระบบชุมชนของภาคใต้แล้ว ปรากฏว่าเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชซึ่งเป็นชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดเป็นชุมชนที่มีความสำคัญทางด้านศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การบริการทางสังคม การคมนาคมขนส่ง โดยมีขอบเขตการให้บริการในระดับอนุภาคตอนบนของภาคใต้ รองจากเทศบาลขนาดใหญ่ซึ่งเป็นชุมชนลำดับที่ 1 เพียงแห่งเดียวของภาคใต้

ข. สภาพทางเศรษฐกิจ

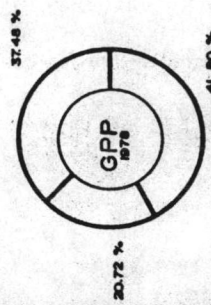
1. สภาพทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป (แผนภูมิที่ 3.2.1)

1.1 เศรษฐกิจรวม

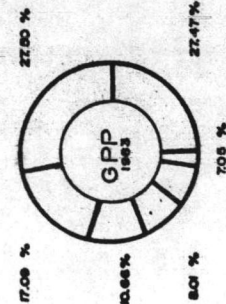
ภาคใต้เป็นภาคที่มีบทบาทความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนเป็นภาคที่มีศักยภาพการพัฒนาทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและอื่น ๆ สภาพเศรษฐกิจตลอดช่วงปี 2521-2526 ปรากฏว่ามีการขยายตัวทางเศรษฐกิจช้าเมื่อเทียบกับการขยายตัวของประเทศ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากเศรษฐกิจโดยรวมต้องประสบปัญหาการขบเซาอย่างรุนแรงในปี 2523 สาเหตุประการสำคัญเนื่องจากผลผลิตหลักในภาคเกษตรกรรมและเหมืองแร่ประสบปัญหาการผลิตและการตลาด ส่งผลกระทบต่อสาขาการค้าซึ่งค่อนข้างพึ่งพิง

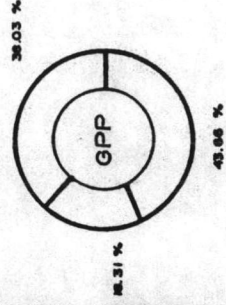
• 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

• 1. 2. 3.

• 1. 2. 3. 4. 5. 6.

• 1. 2. 3.

• 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

1	11,810.00 (40.34)	6	1,604.00 (5.74)	11	1,256.00 (4.39)	16	2,905.80 (10.33)
2	1,023.00 (3.70)	7	1,408.40 (5.02)	12	811.00 (2.92)	17	1,084.80 (3.90)
3	1,485.00 (5.32)	8	1,774.30 (6.38)	13	1,252.30 (4.51)	18	868.10 (3.10)
4	1,970.70 (7.04)	9	1,487.50 (5.34)	14	1,252.30 (4.51)	19	1,403.80 (5.04)
5	1,023.00 (3.70)	10	1,774.30 (6.38)	15	1,252.30 (4.51)	20	1,403.80 (5.04)

• 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

1	1,670.6 (37.48)	6	1,604.00 (36.33)	11	1,256.00 (28.23)	16	2,905.80 (65.80)
2	226.60 (5.15)	7	1,408.40 (31.80)	12	811.00 (18.40)	17	1,084.80 (24.60)
3	1,485.00 (33.50)	8	1,774.30 (40.00)	13	1,252.30 (28.40)	18	868.10 (19.50)
4	1,970.70 (44.70)	9	1,487.50 (33.40)	14	1,252.30 (28.40)	19	1,403.80 (31.80)
5	1,023.00 (23.20)	10	1,774.30 (40.00)	15	1,252.30 (28.40)	20	1,403.80 (31.80)

• 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

1	1,730.80 (38.03)	6	96.80 (2.13)	11	774.30 (17.08)	16	319.40 (7.08)
2	302.60 (6.68)	7	342.80 (7.63)	12	252.80 (5.65)	17	81.40 (1.83)
3	1,250.30 (27.50)	8	1,487.50 (33.40)	13	1,252.30 (28.40)	18	131.80 (2.98)
4	1,774.30 (39.10)	9	1,774.30 (39.10)	14	1,252.30 (28.40)	19	1,403.80 (31.80)
5	1,023.00 (22.70)	10	1,774.30 (39.10)	15	1,252.30 (28.40)	20	1,403.80 (31.80)

• 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

1	1,485.00 (32.80)	6	2,028.30 (45.40)	11	1,688.30 (37.50)	16	947.20 (21.20)
2	302.60 (6.68)	7	1,487.50 (33.40)	12	1,487.50 (33.40)	17	1,403.80 (31.80)
3	1,250.30 (27.50)	8	1,774.30 (39.10)	13	1,252.30 (28.40)	18	1,403.80 (31.80)
4	1,774.30 (39.10)	9	1,774.30 (39.10)	14	1,252.30 (28.40)	19	1,403.80 (31.80)
5	1,023.00 (22.70)	10	1,774.30 (39.10)	15	1,252.30 (28.40)	20	1,403.80 (31.80)

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.

ผลผลิตจากสาขาคังกล่าวต้องประสบภาวะตกต่ำตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลังปัญหา คังกล่าวเริ่มคลี่คลายลง ทำให้เศรษฐกิจของภาคเริ่มขยายตัวสูงขึ้น แม้กระนั้นก็ตามเศรษฐกิจ โดยส่วนรวมของภาคก็ยังคงมีส่วนการผลิตในอัตราสูงพอสมควรเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร และพื้นที่ (ตารางที่ 3.2.1 และ 3.2.2)

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีขนาดพื้นที่และประชากรสูงสุดของภาค แต่ทางด้านเศรษฐกิจแล้วมีขนาดระบบเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองรองจากจังหวัดสงขลา (ตารางที่ 3.2.3) ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดมีสภาพเช่นเดียวกับ เศรษฐกิจระดับภาค กล่าวคือ มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจช้าโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.68 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าระดับภาค ทั้งนี้เนื่องจากประสบปัญหาการขบเซาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2522-2523 โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลผลิตในสาขาการถลุงเหล็กและเหมืองแร่ประสบปัญหาทั้งทางด้านการผลิตและการตลาด ทำให้สาขาการค้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นการค้าพืชผลการเกษตรและเหมืองแร่ ต้องประสบภาวะตกต่ำตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลังปัญหาดังกล่าวคลี่คลายลงส่งผลให้ สภาพเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของจังหวัดขยายตัวสูงขึ้นตามลำดับ (ตารางที่ 3.23, 3.24 และ 3.25)

1.2 โครงสร้างการผลิต

ภาคใต้และจังหวัดนครศรีธรรมราชมีโครงสร้างการผลิตแบบปฐมภูมิและตติยภูมิเป็น ส่วนใหญ่ โดยมีสัดส่วนโครงสร้างการผลิตขั้นปฐมภูมิ : ตติยภูมิ : ตติยภูมิ โดยเฉลี่ย 0.91 : 0.30 : 1.00 และ 0.87 : 0.42 : 1.00 ในช่วงปี 2521-2526 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โครงสร้างการผลิตแบบตติยภูมิทั้งระดับภาคและจังหวัดเริ่มมี บทบาทความสำคัญสูงขึ้น ส่วนโครงสร้างการผลิตแบบปฐมภูมียังคงดำรงบทบาทความสำคัญอย่าง สม่าเสมอ (ตารางที่ 3.2.6) และเมื่อพิจารณาโครงสร้างการผลิตตามรายสาขาการผลิตที่สำคัญ ปรากฏว่า ภาคเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตหลักทั้งในระดับภาคและจังหวัด โดยมีสัดส่วนมูลค่า การผลิตโดยเฉลี่ยร้อยละ 40.05 และ 38.03 ของผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ตามลำดับ รอง ลงมาได้แก่สาขาการค้า การบริการ และอุตสาหกรรม ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2.6)

1.3 แรงงาน

จากสำมะโนประชากรและการเคหะปี 2513-2523 โครงสร้างแรงงานภาคใต้ และจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรมถึงร้อยละ 74.76 และร้อยละ 78.66 ของแรงงานรวมของภาคและจังหวัดในปี 2523 ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ภาคบริการ อุตสาหกรรม และอื่น ๆ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่า โครงสร้างแรงงานภาคและจังหวัดเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานในภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 82.27 และร้อยละ 85.99 ในปี 2513 เป็นร้อยละ 74.76 และร้อยละ 78.66 ของจำนวนแรงงานรวมของภาคและจังหวัดในปี 2523 ตามลำดับ ส่วนแรงงานในภาคบริการและอุตสาหกรรมมีแนวโน้มบทบาทความสำคัญสูงขึ้นตามลำดับ (ตารางที่ 3.2.7)

1.4 การกระจายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัดภาคใต้

ในช่วงปี 2521-2526 จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีส่วนรวมผลิตภัณฑ์สูงสุดของภาค โดยมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 16.6 ของมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ภาค รองลงมาได้แก่จังหวัด นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และจังหวัดพังงาตามลำดับ ตลอดช่วงระยะเวลาดังกล่าว จังหวัดสงขลาและสุราษฎร์ธานีมีแนวโน้มบทบาทความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์ภาคสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดสงขลา มีการขยายตัวสูงขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 7.41 ต่อปี ส่วนจังหวัดนครศรี- ธรรมราชมีแนวโน้มบทบาทความสำคัญลดน้อยลงเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะผลิตภัณฑ์จังหวัดมีการขยาย ตัวช้า (ตารางที่ 3.2.3)

1.5 ระดับรายได้

ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประชากรภาคใต้มีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล (ราคา ประจำปี) เท่ากับ 13,597 บาทต่อปี ซึ่งต่ำกว่าระดับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลระดับประเทศร้อยละ 9.68 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยคำนวณในราคาคงที่ปี 2515 ปรากฏว่ามีระดับรายได้ เฉลี่ยต่อบุคคลที่แท้จริงโดยเฉลี่ยเท่ากับ 5,385 บาทต่อปี ซึ่งต่ำกว่าระดับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล ที่แท้จริงโดยเฉลี่ยระดับประเทศ จังหวัดที่มีระดับรายได้เฉลี่ยสูงสุดของภาคใต้แก่จังหวัดพังงา ระนอง และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล

(ราคาประจำปี) เท่ากับ 8,077 บาท ซึ่งต่ำกว่าระดับภาคร้อยละ 40.6 และมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลที่แท้จริงโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3,302 บาทต่อปี ซึ่งต่ำกว่าระดับภาคร้อยละ 38.7 ทั้งนี้สืบเนื่องจากผลิตภัณฑ์จังหวัดเพิ่มในอัตราที่ช้ากว่าการเพิ่มขึ้นของประชากร (ตารางที่ 3.2.8)

2. เศรษฐกิจรายสาขา

2.1 สาขาเกษตรกรรม

เกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตหลักที่มีบทบาทความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์รวมของภาค โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 40.05 ของมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ภาคตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ดังนั้น ภาวะการผลิตภาคเกษตรกรรมจึงมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของภาคโดยตรง และสาขาการผลิตอื่น เช่น สาขาการค้า และอุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งสาขาการผลิตเหล่านี้ จะส่งผลกระทบต่อสาขาการผลิตอื่น ๆ เป็นทวีคูณ ภาคเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตแบบปฐมภูมิ ประกอบด้วย 4 สาขาย่อย อันประกอบด้วยสาขากสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง และป่าไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขากสิกรรมเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทความสำคัญสูงสุดในภาคเกษตรกรรมของภาค รองลงมาได้แก่สาขาการประมง ป่าไม้ และปศุสัตว์ตามลำดับ สำหรับจังหวัดที่มีบทบาทต่อการผลิตในภาคเกษตรกรรมที่สำคัญของภาคในช่วงที่ผ่านมาได้แก่ จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และจังหวัดตรัง ตามลำดับ โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 12.56 ของมูลค่าเพิ่มสาขาเกษตรกรรมของภาค สำหรับภาคเกษตรกรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นสาขาการผลิตหลักที่สำคัญต่อผลิตภัณฑ์จังหวัด เช่นเดียวกับระดับภาค กล่าวคือ มีส่วนรวมการผลิตโดยเฉลี่ยร้อยละ 38.03 หรือประมาณ 1 ใน 3 ของมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยเฉลี่ย ดังนั้น ภาวะการผลิตในภาคเกษตรกรรมจึงมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของจังหวัดโดยรวมและรายสาขาการผลิตเช่นเดียวกับระดับภาค ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏว่าภาคเกษตรกรรมของจังหวัดมีการขยายตัวช้ากว่าการขยายตัวของภาคเกษตรกรรมในระดับภาค โดยมีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.0 ต่อปี สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญในภาคเกษตรกรรมของจังหวัดได้แก่สาขากสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง และป่าไม้ ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2.3, 3.2.4, 3.2.9 และ 3.2.10)

2.1.1 สาขาการกสิกรรม

ดังที่กล่าวแล้วว่า สาขาการกสิกรรมเป็นสาขาการผลิตหลักที่มีบทบาทความสำคัญต่อภาคเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ภาค ตลอดจนผลิตภัณฑ์จังหวัด กล่าวคือ มีส่วนรวมการผลิตโดยเฉลี่ยร้อยละ 56.79 และร้อยละ 70.85 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรกรรมในระดับภาคและจังหวัดตามลำดับ หรือเป็นร้อยละ 22.75 และร้อยละ 26.95 ของผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดในช่วงปี 2521-2526 ตามลำดับ พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญได้แก่ ยางพารา ผลไม้ และข้าว ซึ่งมีส่วนรวมการผลิตรวมมากกว่าร้อยละ 90 และ 92.37 ของมูลค่าเพิ่มสาขาการกสิกรรมของภาคและจังหวัดในปี 2526 ตามลำดับ ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาการกสิกรรมของภาคขยายตัวช้า ทั้งนี้ สืบเนื่องจากผลผลิตที่สำคัญประสบปัญหาราคาคต่ำ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านราคาพืชผลทางการเกษตรในตลาดโลก ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่มีบทบาทต่อสาขาการกสิกรรมสูงสุด โดยมีพื้นที่เพาะปลูกถึงร้อยละ 60 ของพื้นที่เกษตรกรรมของภาค และสามารถผลิตยางดิบประมาณร้อยละ 95 ของผลผลิตรวมในระดับประเทศ โดยในช่วงที่ผ่านมามูลค่าเพิ่มการผลิตขยายตัวสูงขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 6.2 ต่อปี ส่งผลให้ยางพารามีแนวโน้มความสำคัญต่อภาคการกสิกรรมของภาคในอนาคต ส่วนผลไม้ซึ่งเคยเป็นพืชเศรษฐกิจหลักอันดับหนึ่งของภาคกลับมีแนวโน้มลดลงโดยมีการขยายตัวลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.95 ต่อปี และสำหรับข้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักอันดับสาม ปรากฏว่า มีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา (ตารางที่ 3.2.3, 3.2.4 และ 3.2.11)

สำหรับจังหวัดที่มีบทบาทต่อการผลิตในสาขาการกสิกรรมที่สำคัญของภาค ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี นราธิวาส และจังหวัดสงขลา ตามลำดับ โดยมีส่วนรวมการผลิตถึงร้อยละ 91.61 อย่างไรก็ตาม ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่าผลผลิตสาขาการกสิกรรมของจังหวัดประสบปัญหาภาวะการผลิตและระดับราคาคต่ำเช่นเดียวกับในระดับภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี 2522-2524 ส่งผลให้การขยายตัวช้าโดยมีการขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.81 ต่อปีซึ่งต่ำกว่าระดับภาค ทำให้บทบาทการผลิตในสาขาการกสิกรรมของจังหวัดลดลงเล็กน้อย สำหรับพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญได้แก่ ยางพารา ข้าว และผลไม้ เช่นเดียวกับพืชเศรษฐกิจหลักของภาค โดยมีส่วนรวมการผลิตถึงร้อยละ 92.37 ของมูลค่าเพิ่มสาขาการกสิกรรมในปี 2526 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่มีความสำคัญทั้งในระดับจังหวัดและภาค ซึ่งพื้นที่เพาะปลูกอยู่ใน อ.ทุ่งสง และ อ.ฉวาง โดยคิดเป็นร้อยละ 47.1

ของพื้นที่เพาะปลูกยางพารารวมของจังหวัดในปี 2526 อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมายางพารา มีการขยายตัวลดน้อยถอยลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.25 ต่อปี ทั้งนี้ ในช่วงปี 2522-2524 ผลผลิต ยางต้องประสบกับปัญหาด้านราคาตกต่ำ จนทำให้ยางพาราซึ่งเคยมีส่วนการผลิตประมาณ 1 ใน 2 ของมูลค่าเพิ่มสาขาการกรมีแนวโน้มลดลงเหลือเพียงประมาณ 1 ใน 3 ของมูลค่า เพิ่มสาขาการกรมีในปี 2526 อย่างไรก็ตามยางพารากียังคงเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของ จังหวัดและภาคต่อไป สำหรับข้าวถือได้ว่าเป็นพืชเศรษฐกิจหลักรองจากยางพารา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีบทบาทความสำคัญเป็นอันดับสูงของการผลิตข้าวของภาค มีพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ อยู่บริเวณลุ่มน้ำปากพนัง อันประกอบด้วย อ.ปากพนัง เชียรใหญ่ และ อ.หัวไทร ซึ่งมีพื้นที่ เพาะปลูกรวมร้อยละ 42.1 ของพื้นที่เพาะปลูกข้าวรวมของจังหวัด รองลงมาได้แก่ อ.เมือง ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่าข้าวมีบทบาทความสำคัญสูงขึ้นโดยมีการขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 2.75 ต่อปี ในขณะที่เกี่ยวกันผลไม้มิใช่พืชเศรษฐกิจอันดับสาม กลับทวีบทบาทแนวโน้ม ความสำคัญสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.11 ต่อปี (ตารางที่ 3.2.11 และ 3.2.12)

2.1.2 สาขาการปศุสัตว์

การปศุสัตว์ในระดับภาคถือได้ว่าเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทความสำคัญน้อย มากเมื่อเทียบกับสาขาการผลิตอื่นในภาคเกษตรกรรม แต่ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่า มีการขยายตัวสูงขึ้น โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.24 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าการขยายตัว ของสาขาเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ภาค ทั้งนี้ ปศุสัตว์ที่สำคัญได้แก่ ไข่ไก่ สุกร ไก่ และวัว ตามลำดับ โดยมีส่วนรวมการผลิตถึงร้อยละ 91.34 ของมูลค่าเพิ่มสาขาปศุสัตว์ในปี 2526 สำหรับจังหวัดที่มีบทบาทต่อการผลิตสาขาปศุสัตว์ที่สำคัญของภาค ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง และจังหวัดสุราษฎร์ธานีตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีบทบาทการผลิตสูงสุดเป็นร้อยละ 24.41 ของมูลค่าเพิ่มในสาขาปศุสัตว์ของภาคปี 2526 นอกจากนี้ ปศุสัตว์ยังเป็นสาขาการผลิตที่มีความสำคัญรองจากสาขาการกรมีของจังหวัด อีกด้วย ตลอดช่วงระยะเวลาดังกล่าวสาขาปศุสัตว์มีการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 6.85 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าการขยายตัวของภาค ส่งผลให้สัดส่วนการผลิตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.56 ในปี 2521 เป็นร้อยละ 17.48 ของมูลค่าเพิ่มภาคเกษตรกรรมของจังหวัด ทั้งนี้ ปศุสัตว์ที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ไข่ไก่ ไก่ และสุกรตามลำดับ โดยมีส่วนรวมมูลค่าเพิ่มร้อยละ 80.89 ของมูลค่าเพิ่ม

ปศุสัตว์ของจังหวัด (ตารางที่ 3.2.3, 3.2.4, 3.2.13, 3.2.14 และ 3.4.15)

2.1.3 สาขาประมง

ประมงเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทความสำคัญต่อภาคเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ภาค ตลอดจนโครงสร้างการประมงของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏว่าสาขาประมงของภาคมีแนวโน้มและทวีความสำคัญสูงขึ้นตามลำดับ โดยมีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.67 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาค ส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 35.54 และร้อยละ 8.5 ในปี 2521 เป็นร้อยละ 43.15 และร้อยละ 9.97 ของมูลค่าเพิ่มสาขาประมงของประเทศ และผลิตภัณฑ์ภาคในปี 2526 ตามลำดับ ทั้งนี้ การประมงส่วนใหญ่เป็นการประมงน้ำเค็มซึ่งมีส่วนร่วมการผลิตร้อยละ 95.26 ของมูลค่าเพิ่มสาขาประมงของภาคในปี 2526 ส่วนประมงน้ำจืดถึงแม้จะมีส่วนร่วมการผลิตไม่มากนัก แต่ในช่วงที่ผ่านมาปรากฏว่ามีการขยายตัวสูงขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 13.56 ต่อปี สำหรับจังหวัดที่มีบทบาทต่อผลผลิตในสาขานี้ที่สำคัญได้แก่ จังหวัดสงขลา ระนอง ตรัง สุราษฎร์ธานี และจังหวัดปัตตานี ตามลำดับ โดยมีส่วนรวมการผลิตถึงร้อยละ 71.74 ของมูลค่าเพิ่มสาขาประมงของภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดสงขลาและระนองมีการขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีการขยายตัวโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 13.03 และ 22.44 ต่อปี (ตารางที่ 3.2.3, 3.2.4, 3.2.16 และ 3.2.17)

สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชสาขาประมงเค็มเป็นสาขาการผลิตที่มีความสำคัญรองจากสาขาการถลุงแร่ แต่เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาต้องประสบกับปัญหาวิกฤติการณ์น้ำมัน เชื้อเพลิง ราคับราคา และแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำลดน้อยลง จึงทำให้ปริมาณการผลิตและการขยายตัวลดน้อยถอยลงโดยมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ 3.89 ต่อปี ส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าเพิ่มลดลงจากร้อยละ 5.80 ในปี 2521 เหลือร้อยละ 3.91 ของมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัดในปี 2526 การประมงส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นการประมงน้ำเค็ม เช่นเดียวกับภาค โดยมีส่วนรวมการผลิตร้อยละ 94.48 ของมูลค่าเพิ่มสาขาประมงของจังหวัดในปี 2526 และมีแหล่งการประมงที่สำคัญบริเวณอ่าวปากพนัง อ.ปากพนัง ตลอดจนอำเภอที่ติดชายฝั่งทะเล แต่ในช่วงที่ผ่านมาปรากฏว่ามีการขยายตัวโดยเฉลี่ยลดลงถึงร้อยละ 7.61 ต่อปี ทำให้บทบาทการประมงน้ำเค็ม

ของจังหวัดลดน้อยถอยลง ส่วนการประมงน้ำจืดปรากฏว่ามีการขยายตัวช้าโดยมีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.84 ต่อปีเท่านั้น (ตารางที่ 3.23, 3.2.4, 3.2.16 และ 3.2.17)

2.1.4 สาขาป่าไม้

ป่าไม้ในระดับภาคถือได้ว่าเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทความสำคัญต่อมูลค่าเพิ่มสาขาป่าไม้ของประเทศ แต่มีความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์ภาคไม่มากนัก อย่างไรก็ตามตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏว่าสาขาป่าไม้ขยายตัวช้า โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.62 ต่อปี ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการเสื่อมถอยของแหล่งทรัพยากรป่าไม้ แม้กระนั้นก็ตาม สาขาป่าไม้ของภาคก็ยังคงมีบทบาทต่อมูลค่าเพิ่มสาขาป่าไม้ของประเทศ โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.25 ในปี 2521 เป็นร้อยละ 59.99 ของมูลค่าเพิ่มสาขาป่าไม้ของประเทศในปี 2526 สำหรับป่าไม้ที่สำคัญได้แก่การเผาถ่านและถ่านไม้ ซึ่งมีส่วนร่วมการผลิตร้อยละ 92.25 ของมูลค่าเพิ่มสาขาป่าไม้ของภาคปี 2526 จังหวัดที่มีบทบาทต่อการผลิตสาขาป่าไม้ที่สำคัญของภาคได้ ได้แก่ จังหวัดพังงา กระบี่ ระยอง และจังหวัดสงขลา ตามลำดับ สำหรับป่าไม้ของจังหวัดนครศรีธรรมราชถือว่าเป็นสาขาการผลิตที่มีความสำคัญน้อยมาก โดยมีส่วนรวมการผลิตเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.5 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยเฉลี่ย และในช่วงที่ผ่านมาปรากฏว่าป่าไม้มีการขยายตัวลดน้อยถอยลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 9.01 ต่อปี ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการประกาศปิดป่าของรัฐและการเสื่อมถอยของทรัพยากรป่าไม้ (ตารางที่ 3.2.3, 3.2.4 และ 3.2.18)

2.2 สาขาการค้า

สาขาการค้าของภาคใต้และจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นสาขาการผลิตที่มีความสำคัญรองจากภาคเกษตรกรรม กล่าวคือมีส่วนร่วมการผลิตโดยเฉลี่ยร้อยละ 18.73 และร้อยละ 18.8 ของมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ภาคและผลิตภัณฑ์จังหวัดตามลำดับ แต่ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏภาวะการค้าของภาคใต้มีการขยายตัวลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.43 ต่อปี ส่งผลให้บทบาทการค้าของภาคลดน้อยถอยลง ทั้งนี้สืบเนื่องจากลักษณะการค้าของภาคส่วนใหญ่เป็นการค้าที่ต้องอาศัยพึ่งพิงผลผลิตจากสาขาอื่น ที่สำคัญได้แก่ภาคเกษตรกรรมและเหมืองแร่ ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมา มีการขยายตัวช้าและลดน้อยถอยลงจึงส่งผลกระทบต่อสาขาการค้าของภาคต้องขอความช่วยเหลือจากจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีบทบาทต่อผลผลิตในสาขาการค้าของภาคสูงสุด รองลงมาได้แก่

จังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และจังหวัดพังงา ตามลำดับ สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราช เคยเป็นจังหวัดที่มีบทบาททางการค้าเป็นอันดับหนึ่งของภาคในปี 2521 แต่เนื่องจากภาวะการค้าของจังหวัดต้องประสบปัญหาเช่นเดียวกับภาค จึงทำให้มีการขยายตัวโดยเฉลี่ยลดลงถึงร้อยละ 4.27 ต่อปี ลักษณะการค้าของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นการค้าขายสินค้าทางการเกษตรภายในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง แต่สำหรับการค้ากับภาคอื่น ๆ และต่างประเทศจะกระทำโดยผ่านทางจังหวัดสงขลาและกรุงเทพมหานคร โดยการค้ากับกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่เป็นการค้าสินค้าภาคอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 79.53 ของมูลค่าสินค้าออกของจังหวัดในปี 2526 ที่สำคัญได้แก่แร่ธาตุต่าง ๆ และปูนซีเมนต์ ส่วนสินค้านำเข้าของจังหวัดที่สำคัญได้แก่น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการค้าแล้วปรากฏว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชมีฐานะเกินดุลการค้า ในช่วงปี 2521-2526 ปรากฏว่า ประเภทการจดทะเบียนนิติบุคคลของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดโดยเฉลี่ยร้อยละ 77.7 รองลงมาได้แก่บริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการจดทะเบียนพาณิชย์รายอำเภอแล้ว ปรากฏว่า อ.ทุ่งสง อ.เมืองและ อ.ปากพอง มีการจดทะเบียนพาณิชย์สูงสุดตามลำดับ (ตารางที่ 3.2.3, 3.2.4, 3.2.19, 3.2.20, 3.2.21, 3.2.22, 3.2.23 และ 3.2.24)

2.3 สาขาการบริการ

ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสาขาการบริการถึงแม้จะมีบทบาทความสำคัญต่อโครงสร้างการผลิตระดับภาคไม่เด่นชัดมากนัก แต่มีแนวโน้มการขยายตัวสูงขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 6.84 ต่อปี และส่วนรวมการผลิตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.93 ในปี 2521 เป็นร้อยละ 12.02 ของมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ภาคปี 2526 การบริการที่สำคัญได้แก่การศึกษา การบริการด้านกวดวิชาและโรงแรม และการสาธารณสุขซึ่งมีส่วนรวมมูลค่าเพิ่มรวมถึงร้อยละ 88.97 และในช่วงที่ผ่านมา ปรากฏว่าสาขาการบริการดังกล่าวขยายตัวสูงอย่างรวดเร็ว จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีบทบาทต่อสาขาการบริการของภาคสูงสุด รองลงมาได้แก่จังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต สำหรับสาขาการบริการของจังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงแม้ว่าจะมีบทบาทต่อผลิตภัณฑ์จังหวัดไม่มากนัก แต่นับได้ว่ามีบทบาทความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์สาขาการบริการระดับภาค ในช่วงปี 2521-2526 ปรากฏว่าสาขาการบริการมีการขยายตัวสูงขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 5.69 ต่อปี ส่งผลให้สัดส่วนการผลิตสูงขึ้นจากร้อยละ 8.27 ในปี 2521 เป็นร้อยละ 10.66 ของมูลค่า

เพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัดปี 2526 สำหรับการบริการที่สำคัญได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข และ การบริการด้านนันทนาการ-โรงแรม ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มถึงร้อยละ 87.19 ของมูลค่าเพิ่มสาขาการบริการรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเป็นสาขาที่มีบทบาทความสำคัญสูงสุด โดยมีมูลค่าเพิ่มถึง 1 ใน 2 ของมูลค่าสาขาบริการรวมและเป็นอันดับหนึ่งในสาขาการศึกษาของภาค ในช่วงที่ผ่านมามีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 9.19 ซึ่งสูงกว่าการขยายตัวในสาขาการบริการของภาค สำหรับการสาธารณสุขของจังหวัดถือได้ว่ามีบทบาทความสำคัญอันดับสองของภาครองจากจังหวัดสงขลา (ตารางที่ 3.2.3, 3.2.4, 3.2.25 และ 3.2.26)

2.4 สาขาอุตสาหกรรม

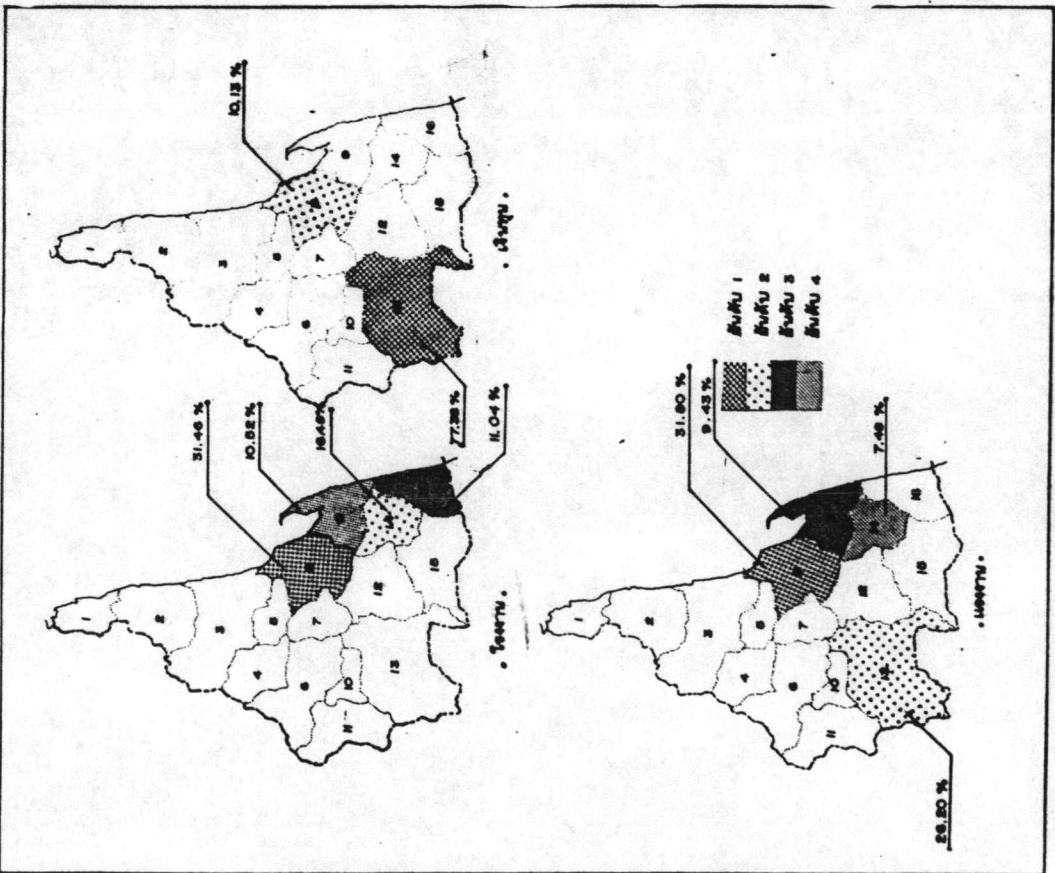
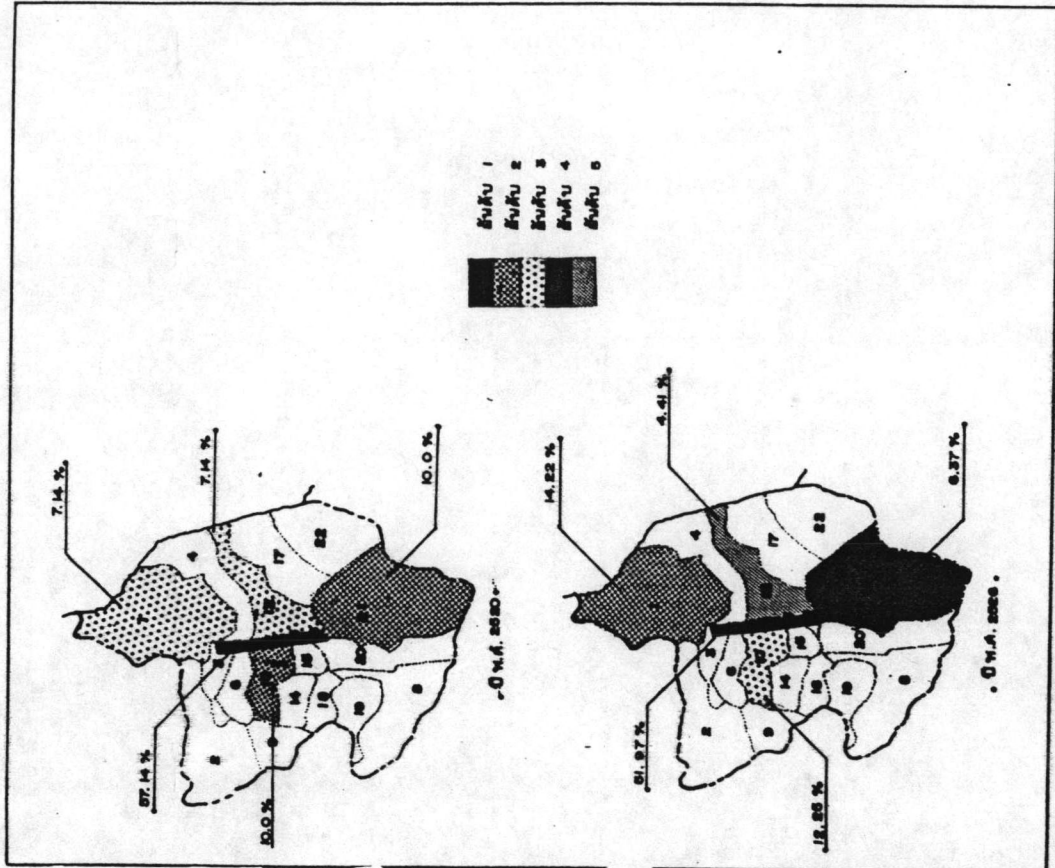
อุตสาหกรรมของภาคเป็นสาขาที่มีบทบาทต่อโครงสร้างการผลิตของภาค และภาคอุตสาหกรรมรวมของประเทศน้อยมาก แต่ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมากลับมีแนวโน้มการขยายตัวสูงขึ้นตามลำดับ โครงสร้างอุตสาหกรรมของภาคส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่มีการจ้างงานต่ำกว่า 50 คน และเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดเงินทุนต่ำกว่า 1 ล้านบาท ตลอดจนเป็นอุตสาหกรรมผลิตสินค้าเพื่อการบริโภค นอกจากนี้ ประเภทอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของภาคเป็นอุตสาหกรรมโรงสีข้าวสูงสุดถึงร้อยละ 55.5 ของโรงงานอุตสาหกรรมของภาคในปี 2526 รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมเครื่องจักร อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากไม้ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ และผลิตเครื่องบริภัณฑ์ขนส่ง ตามลำดับ ส่วนอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางปรากฏว่ามีเพียงร้อยละ 2.06 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมของภาค ทั้ง ๆ ที่การปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่ของภาคได้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความสำคัญทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ปรากฏว่าโรงสีข้าวมีบทบาททางเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 7.18 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรมรวมในปี 2526 เท่านั้น นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีแนวโน้มการขยายตัวลดลงตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา สำหรับอุตสาหกรรมที่มีบทบาททางเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ โรงน้ำแข็ง และอุตสาหกรรมโลหะขั้นมูลฐาน ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมโรงน้ำแข็ง ปรากฏว่ามีการขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการจากสาขาการประมงของภาค จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีส่วนรวมมูลค่าเพิ่มการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมของภาคสูงสุด โดยมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 21.23 ของมูลค่าเพิ่มสาขาอุตสาหกรรมภาคในปี 2526 รองลงมาได้แก่ จังหวัดภูเก็ต สงขลา

และจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำหรับการกระจายตัวของอุตสาหกรรมรายจังหวัดของภาคตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่าโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัด นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 67.23 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวม แต่ในกรณีที่ไม่นำโรงสีข้าวมาร่วมพิจารณาแล้วปรากฏว่าโรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ปัตตานี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2.27 ถึง ตารางที่ 3.2.39)

สาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์จังหวัดไม่เด่นชัดมากนัก แต่กลับมีบทบาทต่อมูลค่าเพิ่มสาขาอุตสาหกรรมระดับภาคในอันดับสูง อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.91 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าการขยายตัวในสาขาอุตสาหกรรมระดับภาค ส่งผลให้บทบาทอุตสาหกรรมของจังหวัดต่อภาคลดลงเล็กน้อย แต่ก็มีสัดส่วนการผลิตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.07 ในปี 2521 เป็นร้อยละ 8.01 ของมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัดในปี 2526 สำหรับโครงสร้างอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราชมีลักษณะเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมของภาค กล่าวคือ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่มีการจ้างงานต่ำกว่า 50 คน และเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดมีเงินทุนต่ำกว่า 1 ล้านบาท ตลอดจนเป็นอุตสาหกรรมผลิตสินค้าเพื่อการบริโภค ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาปรากฏว่าอุตสาหกรรมผลิตสินค้าเพื่อการบริโภคมีการขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 40.55 ต่อปี อย่างไรก็ตามในกรณีที่ไม่นำโรงสีข้าวมาร่วมพิจารณา ปรากฏว่า อุตสาหกรรมผลิตสินค้าขั้นกลางและสินค้าทุน กลับมีบทบาทต่อโครงสร้างอุตสาหกรรมของจังหวัดสูงขึ้น โดยมีสัดส่วนร้อยละ 48.12 และ 33.08 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมในปี 2526 ตามลำดับ และเพื่อพิจารณาโครงสร้างอุตสาหกรรมตามประเภทอุตสาหกรรมปรากฏว่า โรงสีข้าวมีจำนวนสูงสุดถึงร้อยละ 65.03 และร้อยละ 22.03 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและโรงสีข้าวรวมของภาคในปี 2526 รองลงมาได้แก่ผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้คอร์ก อุตสาหกรรมเครื่องจักร ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ อุตสาหกรรมอาหาร และเครื่องคั้น และอุตสาหกรรมผลิตเครื่องปรับอากาศขนส่ง นอกจากนี้ อุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้นยังมีการขยายตัวสูงขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา และเมื่อพิจารณาความสำคัญทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ปรากฏว่า อุตสาหกรรมซีเมนต์มีความสำคัญสูงสุด

โดยมีส่วนร่วมการผลิตร้อยละ 43.41 ของมูลค่าเพิ่มสาขาอุตสาหกรรมปี 2526 และมีการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 7.53 ต่อปี รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ และโรงงานแข็ง ส่วนโรงสีข้าวมีมูลค่าเพิ่มการผลิตเพียงร้อยละ 9.19 ของมูลค่าเพิ่มสาขาอุตสาหกรรม และมีการขยายตัวโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.6 ต่อปีเท่านั้น (ตารางที่ 3.2.27 ถึง 3.2.42)

เมื่อพิจารณาโครงสร้างการกระจายตัวของภาคอุตสาหกรรมทั้งในด้านจำนวนโรงงาน ขนาดการจ้างแรงงานและขนาดเงินทุน (แผนที่ 3.2.1) ปรากฏว่าอุตสาหกรรมในเขต อ.เมือง มีบทบาทความสำคัญคือโครงสร้างอุตสาหกรรมของจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช แต่เมื่อพิจารณาถึงขนาดเงินทุนแล้ว ปรากฏว่า อุตสาหกรรมในบริเวณ อ.ทุ่งสงมีบทบาทสูงสุด กล่าวคือเมื่อพิจารณาโครงสร้างการกระจายตัวของโรงงาน อุตสาหกรรม ปรากฏว่า ส่วนใหญ่กระจุกตัวในบริเวณพื้นที่ อ.เมือง อ.เชียรใหญ่ อ.หัวไทร และ อ.ปากพนัง โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 69.5 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในปี 2526 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อ.เมือง มีสัดส่วนถึงร้อยละ 31.46 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมของจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงสีข้าวถึงร้อยละ 43.18 ของจำนวนอุตสาหกรรมรวมในเขต อ.เมือง รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมเครื่องจักร อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้คอร์ก ผลิตภัณฑ์บริษัทขนส่ง และผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะตามลำดับ ซึ่งโครงสร้างการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในเขต อ.เมือง ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชถึงร้อยละ 51.96 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมในเขต อ.เมือง (ไม่รวมโรงสีข้าว) รองลงมาได้แก่บริเวณพื้นที่ ต.โพธิ์เสด็จ ท่าเรือ และ ต.ศาลามีชัย ตามลำดับ (แผนที่ 3.2.2) และเมื่อพิจารณาโครงสร้างการกระจายตัวขนาดเงินทุนทางอุตสาหกรรมปรากฏว่า อุตสาหกรรมใน อ.ทุ่งสงมีขนาดเงินทุนสูงสุดโดยคิดเป็นร้อยละ 77.38 ของจำนวนเงินทุนภาคอุตสาหกรรมรวมของจังหวัด รองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรมในเขต อ.เมือง ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 10.13 ของจำนวนเงินทุนภาคอุตสาหกรรมรวมของจังหวัดในปี 2526 สำหรับโครงสร้างการกระจายตัวของแรงงานภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในบริเวณพื้นที่ อ.เมือง อ.ทุ่งสง อ.ปากพนัง และ อ.เชียรใหญ่ โดยมีสัดส่วนรวมถึงร้อยละ 74.91 ของจำนวนแรงงานของภาคอุตสาหกรรมรวม (ตารางที่ 3.2.43 ถึง ตารางที่ 3.2.48)

การกระจายพื้นที่ใช้สอยตามประเภทการใช้สอย

การกระจายพื้นที่ใช้สอยตามประเภทการใช้สอย

แผนที่ ๒๕-๒

ประเภทที่ 1	พื้นที่ว่าง
ประเภทที่ 2	พื้นที่เกษตรกรรม
ประเภทที่ 3	พื้นที่ป่าไม้
ประเภทที่ 4	พื้นที่เมือง
ประเภทที่ 5	พื้นที่ชลประทาน

ที่มา : กรมการสถิติแห่งชาติ

การกระจายพื้นที่ใช้สอยตามประเภทการใช้สอย

การกระจายพื้นที่ใช้สอยตามประเภทการใช้สอย

แผนที่ ๒๕-๒

ประเภทที่ 1	พื้นที่ว่าง
ประเภทที่ 2	พื้นที่เกษตรกรรม
ประเภทที่ 3	พื้นที่ป่าไม้
ประเภทที่ 4	พื้นที่เมือง

ที่มา : กรมการสถิติแห่งชาติ

2.5 การเงินการธนาคาร

ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามีปี 2521-2526 สาขาการธนาคารของภาคใต้มีแนวโน้มการขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 14.79 ต่อปี ส่งผลให้สาขาการธนาคารมีบทบาทในผลิตภัณฑ์ภาคสูงขึ้นตามลำดับ ปัจจุบันภาคใต้มีสถาบันการเงินรวม 287 แห่ง โดยเป็นธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 71.08 ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา และนครศรีธรรมราช ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทความเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจการเงินในพื้นที่ของภาคใต้ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปริมาณเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ขยายตัวสูงขึ้นตามลำดับ กล่าวคือ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 66.2 ในปี 2521 เป็นร้อยละ 75.8 ของปริมาณเงินฝากรวมในปี 2526 อันสะท้อนถึงการขยายตัวทางการลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจสูงขึ้น สำหรับปริมาณการให้สินเชื่อส่วนใหญ่อยู่ในสาขาการค้าปลีกและส่งถึงร้อยละ 39.27 ของปริมาณเงินสินเชื่อรวมโดยเฉลี่ยของภาค รองลงมาได้แก่สาขาอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมตามลำดับ อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏว่า ปริมาณการให้สินเชื่อในสาขาการค้าส่ง การก่อสร้าง และสาขาการบริการโรงแรมและภัตตาคารมีการขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อพิจารณาโครงสร้างปริมาณเงินสินเชื่อและเงินฝากรายจังหวัดของภาค ปรากฏว่าจังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีบทบาทสูงสุดของภาค ตามลำดับ (ตาราง 3.2.49 ถึงตารางที่ 3.2.52)

ถึงแม้ว่าสาขาการธนาคารจะมีบทบาทต่อผลิตภัณฑ์จังหวัดไม่มากนัก แต่กลับมีบทบาทต่อสาขาการเงินการธนาคารในระดับภาครองจากจังหวัดสงขลา และตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 11.72 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าการขยายตัวของสาขาการผลิตอื่น ๆ ในจังหวัด ปัจจุบันจังหวัดนครศรีธรรมราชมีสถาบันการเงินเป็นอันดับสองของภาค ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในบริเวณ อ.เมือง และ อ.ทุ่งสง ประมาณร้อยละ 62.07 ของจำนวนสถาบันการเงินรวม ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทความสำคัญความเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจการเงินของจังหวัด ในช่วงปี 2521-2526 ปรากฏว่าปริมาณเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลง กล่าวคือมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 64.12 ในปี 2521 เหลือร้อยละ 58.37 ในปี 2526 ทั้งนี้สืบเนื่องจากเงินให้สินเชื่อประเภทตัวเงินและอื่น ๆ ขยายตัวช้า สำหรับโครงสร้างปริมาณเงินฝากส่วนใหญ่เป็นเงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาและเงินฝากออมทรัพย์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 71.03 และ 24.38 ของปริมาณเงินฝากรวมในปี 2526 และสำหรับโครงสร้าง

สร้างปริมาณเงินสินเชื่อส่วนใหญ่เป็นเงินเบิกเกินบัญชี และเงินให้กู้ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 67.96 และ 22.66 ของปริมาณเงินสินเชื่อรวมในปี 2526 อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมาปรากฏว่า เงินให้กู้มีแนวโน้มการขยายตัวสูงขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 26.26 ต่อปี และมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 16.14 ในปี 2521 เป็นร้อยละ 22.66 ของปริมาณเงินให้สินเชื่อรวมในปี 2526 อันสะท้อนให้เห็นว่ามีการใช้จ่ายเงินเพื่อการลงทุนทางเศรษฐกิจสูงขึ้นตามลำดับ สำหรับโครงสร้างการกระจายตัวของธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่อยู่ในเขต อ.เมือง ซึ่งมีปริมาณเงินฝากและเงินให้สินเชื่อสูงสุด โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 57.84 และร้อยละ 51.24 ของปริมาณเงินฝากและเงินให้สินเชื่อรวมในปี 2526 ตลอดจนมีการขยายตัวโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 21.65 และร้อยละ 19.20 ต่อปีตามลำดับ (ตารางที่ 3.2.54 ถึง 3.2.57)

2.6 สาขาการผลิตอื่น ๆ

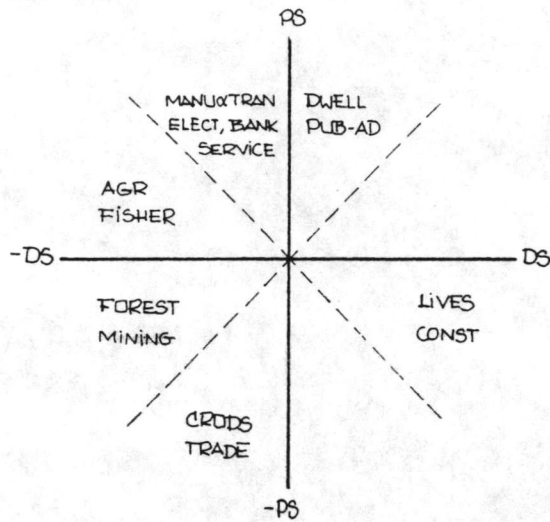
สาขาการผลิตอื่น ๆ มีสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์ภาคไม่มากนัก อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา สาขาไฟฟ้า-ประปา การคมนาคมขนส่งและการบริหารราชการ-ป้องกันประเทศ มีการขยายตัวสูงขึ้นตามลำดับ ส่วนสาขาเหมืองแร่ซึ่งเคยเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์สาขาเหมืองแร่ของประเทศกลับมีแนวโน้มลดน้อยถอยลงตามลำดับ สำหรับสาขาการผลิตอื่นๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่ามีบทบาทไม่เด่นชัดนักที่จะเป็นสาขาชั้นนำการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดได้ เมื่อเทียบกับสาขาการผลิตอื่น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความสำคัญรายสาขาในระดับภาค ปรากฏว่ามีสาขาการผลิตที่มีแนวโน้มความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์รายสาขาของภาคตลอดจนผลิตภัณฑ์จังหวัดในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาคมนาคมขนส่ง การบริหารราชการ-ป้องกันประเทศ และสาขาไฟฟ้า-ประปาตามลำดับ สำหรับสาขาคมนาคมขนส่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการคมนาคมขนส่งทางรถยนต์ (ร้อยละ 59.8 ของมูลค่าเพิ่มสาขาคมนาคมขนส่งรวมปี 2526) คาดว่าจะมีการขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว หลังจากโครงการก่อสร้างสะพานข้ามเกาะยอเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งจะเชื่อมโยงและย่นระยะเส้นทางคมนาคมระหว่างจังหวัดนครศรีธรรมราชกับจังหวัดสงขลา และจังหวัดอื่น ๆ ในบริเวณภาคใต้ตอนล่างให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในอนาคตถ้าโครงการก่อสร้างสนามบินพาณิชย์ดำเนินการ คาดว่าจะส่งผลทำให้ปริมาณการคมนาคมขนส่งเพิ่มขึ้นในอัตราสูงกว่าเดิม (ตารางที่ 3.2.2 และ 3.2.4)

3. ส่วนแบ่ง ส่วนโอน และความเชี่ยวชาญการผลิตจังหวัดนครศรีธรรมราช

การพิจารณาส่วนแบ่งส่วนโอนและความเชี่ยวชาญการผลิตของจังหวัดต่อภาคในปี 2521-2526 ปรากฏว่า สาขาที่มีบทบาทความสำคัญต่อการขึ้นำการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สูงสุด ได้แก่ สาขาการบริหารราชการ-ป้องกันประเทศ และที่อยู่อาศัย แต่สาขาดังกล่าวไม่สามารถก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจได้โดยตรง ดังนั้น สาขาการผลิตที่มีความสำคัญรองลงมา และสามารถเป็นสาขาขึ้นำการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี ได้แก่ สาขาการปศุสัตว์ อุตสาหกรรมการคมนาคมขนส่ง การก่อสร้าง การบริการ การธนาคาร การเกษตรกรรม การประมง และการกลั่น

3.1 ส่วนแบ่งส่วนโอนผลิตภัณฑ์จังหวัด

จากการวิเคราะห์ Shift-Share Analysis ปรากฏว่า ตลอดช่วงระยะเวลา ปี 2521-2526 ถ้าอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยต่อปีของผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดเท่ากัน มูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัดจะให้ส่วนแบ่งจากภาคเป็นมูลค่า 905.7 ล้านบาท แต่ในความเป็นจริงแล้ว จังหวัดมีมูลค่าเพิ่มเพียง 75.3 ล้านบาท โดยเสียส่วนโอนเป็นมูลค่า 830.4 ล้านบาท ทั้งนี้ สืบเนื่องจากสาขาการผลิตบางสาขาของจังหวัดมีการขยายตัวช้า คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 115.4 ล้านบาท และเนื่องจากเสียเปรียบในด้านทำเลที่ตั้งอีก 645.3 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ และสาขาที่อยู่อาศัยเป็นสาขาที่มีความได้เปรียบสูงสุด เนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางทางการบริหารทั้งทางด้านการทหาร การเมือง และการปกครองของภาค ตลอดจนเป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรสูงสุดของภาค แต่สาขาดังกล่าวมิใช่สาขาที่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจโดยตรง ดังนั้น สาขาที่ควรได้รับการพิจารณาให้เป็นสาขาขึ้นำการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ สาขาการบริการ ประมง การธนาคาร การคมนาคมขนส่ง การเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่มีการขยายตัวสูง แต่เสียเปรียบในด้านทำเลที่ตั้ง นอกจากนี้ สาขาปศุสัตว์และก่อสร้างยังสามารถเป็นสาขาขึ้นำได้ก็ โดยมีความได้เปรียบในด้านทำเลที่ตั้ง แต่มีการขยายตัวช้า ส่วนสาขากลั่น การค้า ป่าไม้ และเหมืองแร่ปรากฏว่าเป็นสาขาที่มีการขยายตัวและเสียเปรียบในด้านทำเลที่ตั้ง (ตารางที่ 3.2.58)

3.2 ความเชี่ยวชาญการผลิต

จากการวิเคราะห์ Location Quotient ปรากฏว่า สาขาการผลิตของจังหวัดที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตมากกว่าภาค และอาจเป็นสาขาชั้นนำการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สาขาปศุสัตว์ อุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย การบริหารราชการ การก่อสร้าง และสาขาการสื่อสาร นอกจากนี้ สาขาที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตต่ำกว่าภาคเพียงเล็กน้อย ได้แก่ สาขาการค้า เกษตรกรรม และสาขาการคมนาคมขนส่ง (ตารางที่ 3.2.59) และจากการพิจารณา Location Quotient ด้านแรงงาน (ปี 2513-2523) ปรากฏว่า สาขาการผลิตของจังหวัดที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตมากกว่าภาคมีเพียงภาคเกษตรกรรมเพียงภาคเดียว โดยสาขาการคมนาคมขนส่งและพาณิชยกรรมมีความชำนาญในการผลิตต่ำกว่าภาคเพียงเล็กน้อย ซึ่งอาจเป็นสาขาชั้นนำการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้เช่นกัน (ตารางที่ 3.2.60)

4. แนวนโยบาย แผนงาน และโครงการพัฒนาระดับภาคและจังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวนโยบาย แผนงาน และโครงการพัฒนาของภาคใต้ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งทางตรงและทางอ้อมในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และโครงร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ตลอดจนโครงการศึกษาเพื่อการพัฒนาในอนาคตที่สำคัญ ประกอบด้วย

4.1 แผนงานและโครงการต่อเนื่องในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 (รายละเอียดในภาคผนวก 1)

1. แผนพัฒนาชนบทพื้นที่ยากจน
2. โครงการอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง (อพป.)
3. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ
4. โครงการสร้างงานในชนบท
5. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
6. โครงการปลูกยางพันธุ์ดีทดแทนยางพันธุ์เก่า
7. โครงการพัฒนาทางการศึกษา
8. โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุข
9. โครงการก่อสร้างทางหลวง
10. โครงการชลประทาน
11. โครงการพัฒนาด้านการประมง
12. โครงการเคหะชุมชน

4.2 แผนงานและโครงการที่อยู่ระหว่างการพิจารณาในโครงร่างแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 (รายละเอียดในภาคผนวก 1)

1. โครงการปรับปรุงทางหลวงหมายเลข 4013 (สายนครศรีธรรมราช-อ.ปากพนัง)
2. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำปากพนัง
3. โครงการชลประทานคลองท่าทาบ
4. โครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำปากพนัง
5. โครงการศูนย์ฝึกอาชีพและการต่อเรือนครฯ
6. โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือชายฝั่ง อ.ปากพนัง
7. โครงการพัฒนาพลังงาน
8. โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช
9. โครงการก่อสร้างสนามบึงพาณิชย์
10. โครงการก่อตั้งมหาวิทยาลัยศรีธรรมโศกราช
11. โครงการก่อสร้างท่าเรือประมง

4.3 แผนงานและโครงการต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้ ที่ส่งผลกระทบต่อ
การพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ที่สำคัญและเด่นชัด ได้แก่

:- โครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา (สะพานคิดสุลวานนท์) จังหวัดสงขลา
เมื่อโครงการแล้วเสร็จจะส่งผลกระทบต่อสาขาการคมนาคมขนส่งทางบกจังหวัดนครศรีธรรมราช
โดยตรง กล่าวคือ จะเป็นการเชื่อมโยงและย่นระยะเส้นทางคมนาคมระหว่างจังหวัดนครศรี-
ธรรมราช กับ จังหวัดสงขลา และจังหวัดต่าง ๆ ในบริเวณภาคใต้ตอนล่าง และตอนบนให้
สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

4.4 การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

1. การศึกษาเพื่อวางแผนการพัฒนาภาคใต้ตอนบน
2. การศึกษาเพื่อวางแผนการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ถึงแม้จะไม่ได้กำหนดจังหวัดนครศรีธรรมราชไว้ในแผน
การศึกษาเพื่อพัฒนาภาคใต้ตอนบน แต่ผลการศึกษาได้เสนอแนะแหล่งที่ตั้งท่าเรือน้ำลึกในอนาคต
ที่ อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช ดังนั้น ในระยะยาวหากมีความต้องการท่าเรือน้ำลึกเพิ่มขึ้น
ในภูมิภาคนี้ แหล่งที่ตั้งท่าเรือน้ำลึก อ.ขนอมจะมีศักยภาพสูงสุด อันส่งผลต่อการพัฒนาทางด้าน
การคมนาคมขนส่ง และระบบเศรษฐกิจโดยรวมของภาคโดยตรง ส่วนการพัฒนาลุ่มน้ำทะเล
สาบสงขลานั้น ได้บรรจุ อ.หัวไทร และ อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช รวมอยู่ในพื้นที่ศึกษา
ของโครงการ โดยกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาด้านเกษตรกรรมและชลประทาน

4.5 แผนพัฒนาเมืองในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

แนวทางการศึกษาสำหรับประกอบการพิจารณา เพื่อบรรจุการพัฒนาในเขตเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ในแผนพัฒนาเมืองตลอดช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (สู่ทางการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ มกราคม 2528) กำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ใน
ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ประกอบด้วย

1. การสร้างความเชื่อมโยงกับศูนย์กลางการพัฒนาในระดับพื้นที่ของพื้นที่อื่น ๆ โดยการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่ง (โดยเฉพาะถนน) ควบคู่กับการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัด เพื่อให้สามารถรับประโยชน์จากการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดอื่น ๆ โดยรอบได้
2. พัฒนาให้เป็นอู่ข้าวอู่น้ำของภาคใต้ โดยเร่งส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง การปศุสัตว์ อุตสาหกรรม ประมงควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวคั่วไร่ และขยายแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืด
3. พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางด้านศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้วอาศัยความได้เปรียบในด้านภูมิศาสตร์มาใช้เป็นหลักในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
4. พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางทางด้านการศึกษา และสถานที่ตั้งของส่วนราชการที่สำคัญๆ

5. ศักยภาพสาขาการผลิตจังหวัดนครศรีธรรมราชในอนาคต (แผนภูมิที่ 3.2.2)

จากการพิจารณาเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มการผลิตกับค่าเฉลี่ยมูลค่าเพิ่มการผลิตแต่ละสาขาการผลิต อัตราการขยายตัวเฉลี่ยกับการขยายตัวแต่ละสาขาการผลิต ดัชนีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยกับค่าเฉลี่ยแต่ละสาขาการผลิต

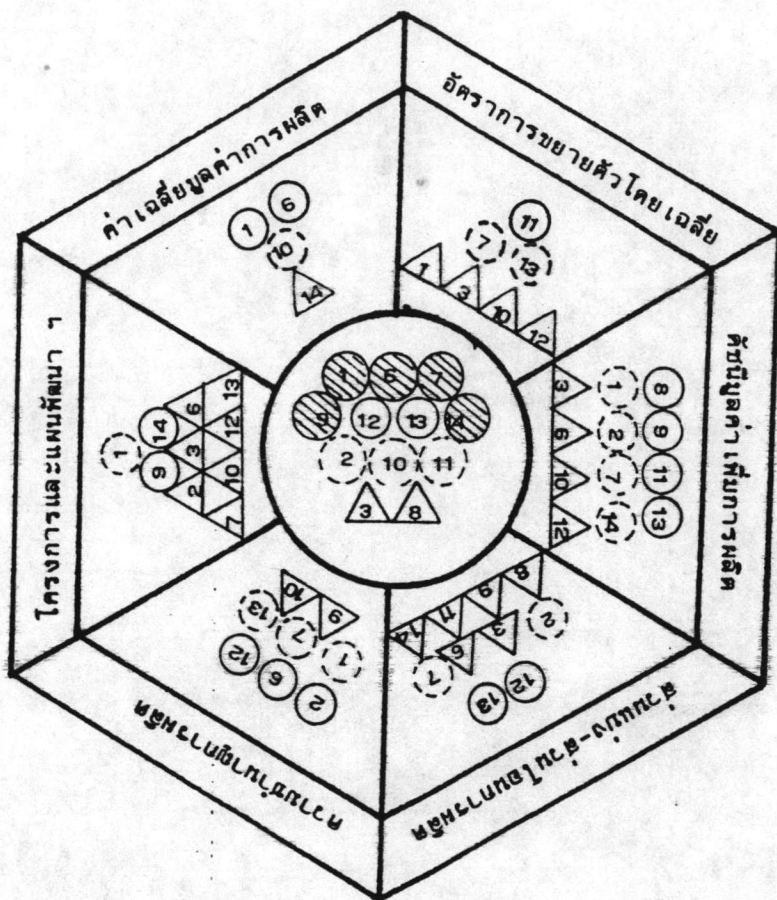
ความชำนาญชำนาญในการผลิต

ส่วนแบ่งส่วนโอนการผลิต

และโครงการแนวทางในการพัฒนาจังหวัด

นครศรีธรรมราชทั้งทางตรงและทางอ้อมในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 โครงร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 และโครงการศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาฯ ในอนาคต สามารถจัดลำดับกลุ่มสาขาการผลิตที่มีบทบาทและศักยภาพการผลิตต่อโครงสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดนครศรีธรรมราชในอนาคต ดังนี้ (ตาราง 3.2.61)

1. กลุ่มสาขาการผลิตที่มีบทบาทศักยภาพการเจริญเติบโตอันดับ 1 ประกอบด้วยสาขาการผลิตที่สำคัญได้แก่ สาขาการบริหารราชการป้องกันประเทศ การกลสิกรรม การคมนาคมขนส่ง อุตสาหกรรม การก่อสร้าง การบริการ และสาขาที่อยู่อาศัย
2. กลุ่มสาขาการผลิตที่มีบทบาทศักยภาพการเจริญเติบโตอันดับ 2 ประกอบด้วยสาขาการปศุสัตว์ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก และสาขาการธนาคาร

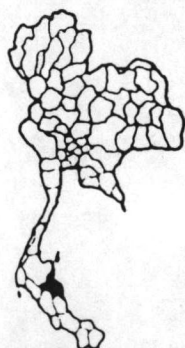
แผนภูมิที่ 3.2.2. แสดงลำดับศักยภาพสาขาการผลิต จ.นครศรีธรรมราชในอนาคด

หมายเหตุ

1. สาขาสีกรรรม	8. สาขาการไฟฟ้า-ประปา
2. สาขาปศุสัตว์	9. สาขาการคมนาคมขนส่ง
3. สาขาประมง	10. สาขาการค้าส่ง-ค้าปลีก
4. สาขาป่าไม้	11. สาขาการธนาคาร
5. สาขาเหมืองแร่	12. สาขาที่อยู่อาศัย
6. สาขาอุตสาหกรรม	13. สาขาการบริหารราชการ-ป้องกันประเทศ
7. สาขาก่อสร้าง	14. สาขาการบริการ

การศึกษา รูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมือง นครศรีธรรมราช

การศึกษาในระดับ: **จังหวัด**

แสดง :

แผนภูมิที่ 3.2.2.

- สัญลักษณ์ :
- สาขาการผลิตที่มีศักยภาพการขยายตัวอันดับ 1
 - สาขาการผลิตที่มีศักยภาพการขยายตัวอันดับ 2
 - △ สาขาการผลิตที่มีศักยภาพการขยายตัวอันดับ 3
 - ▨ สาขาที่ก่อให้เกิดผลผลิตทาง เศรษฐกิจโดยตรง

ที่มา :

3. กลุ่มสาขาการผลิตที่มีบทบาทศักยภาพการเจริญเติบโตอันดับ 3 ประกอบด้วย สาขาประมง และสาขาไฟฟ้า-ประปา

6. สรุปสภาพทางเศรษฐกิจ

จากสภาพเศรษฐกิจรวม เศรษฐกิจรายสาขา และลักษณะโครงสร้างการกระจายรายได้ อาจสรุปได้ว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของภาคใต้โดยส่วนรวม แต่ในช่วงที่ผ่านมา การขยายตัวของเศรษฐกิจของจังหวัดมีการขยายตัวในอัตราต่ำ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากฐานเศรษฐกิจหลักของจังหวัดแคบ และขึ้นอยู่กับผลผลิตจากสาขาการผลิตเพียงไม่กี่ชนิด ที่สำคัญได้แก่ผลผลิตจากภาคเกษตรกรรม ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาต้องประสบกับปัญหาทั้งภายในและภายนอกขบวนการผลิตและการตลาด ส่งผลกระทบต่อทางตรงและทางอ้อม ต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยส่วนรวม สำหรับสภาพเศรษฐกิจในอนาคตคาดว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแนวโน้มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นกว่าช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งนี้ สืบเนื่องจากความเอื้ออำนวยทางด้านสภาพกายภาพของพื้นที่ บทบาทแนวทางการพัฒนาในระดับจังหวัด แผนนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาในระดับจังหวัดและภาคตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และโครงร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ตลอดจนการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาพื้นที่เฉพาะ ที่สำคัญได้แก่ การวางแผนพัฒนาภาคใต้ตอนบน และการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งจะมีผลผลักดันให้ระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของจังหวัดสามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีระบบและรวดเร็วต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มสาขาการผลิตที่มีบทบาทศักยภาพการเจริญเติบโตอันดับ 1

ก. สภาพสังคมและวัฒนธรรม

สภาพสังคมและวัฒนธรรมภาคใต้ และจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยทั่วไป มีสภาพสังคมแบบสังคมชนบทและเครือญาติ มีความสามานสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีสภาพวัฒนธรรมที่ผูกพันกับพุทธศาสนา ทั้งนี้ สืบเนื่องจากบริเวณภาคใต้ตอนกลางเคยเป็นศูนย์กลางความเจริญทางพุทธศาสนา จากลักษณะสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการตั้งชุมชนแบบรวมกลุ่มกันอย่างแน่นแฟ้นตั้งแต่อดีตสืบถึงปัจจุบัน

1. ประวัติความเป็นมา

ภาคใต้มีมนุษย์อาศัยอยู่ในสภาพของชุมชนตั้งแต่สมัยหินใหม่ราว 3,900-2,500 ปี มาแล้ว ในบริเวณจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และพังงา อย่างไรก็ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์อันแสดงถึงพัฒนาการต่อเนื่องของชุมชนเหล่านี้ได้ขาดหายไป มาในสมัยต้นประวัติศาสตร์ราวพุทธศตวรรษที่ 7 ได้ปรากฏชุมชนโบราณซึ่งมีการพัฒนาอารยธรรมอย่างค่องเนื่อง และในบางชุมชนมีพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน อาทิเช่น ชุมชนโบราณในเขต อ. เมือง จ.ชุมพร, อ.ท่าแซะ อ.ท่าชนะ อ.ไชยา อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี, อ.ท่าศาลา อ.สิชล จ.นครศรีธรรมราช, อ.สทิงพระ จ.สงขลา เป็นต้น โดยลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชนโบราณเหล่านี้ อยู่ในแนวตะพักชายฝั่งแม่น้ำ และแนวสันทราย ซึ่งมีทางออกสู่ทะเลที่สามารถติดต่อกับชายและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชุมชนอื่น ๆ ได้

สำหรับบริเวณอาณาเขตของจังหวัดนครศรีธรรมราช จากหลักฐานทางโบราณคดี ปรากฏว่า มีมนุษย์อาศัยอยู่มาตั้งแต่สมัยหินกลาง ในบริเวณ ต.ช้างกลาง อ.ฉวาง และในสมัยหินใหม่เริ่มมีชุมชนกระจุกกระจายตามบริเวณอำเภอต่าง ๆ จนกระทั่งถึงยุคโลหะชุมชนในยุคนั้น ได้มีการติดต่อกับแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชุมชนอื่น ๆ โดยทางทะเล ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรมและศาสนาจากอินเดีย ชุมชนโบราณจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในบริเวณ ต.สิชล ต.เทพราช ต.เสภาภท ต.ฉลอง และ ต.ทุ่งปรัง อ.สิชล, ต.กลาย ต.ไทยบุรี และ ต.โมคลาน อ.ท่าศาลา และในเขตเมืองโบราณนครศรีธรรมราช

เมืองนครศรีธรรมราชเป็นเมืองที่มีความสำคัญมาแต่โบราณกาล ปรากฏชื่อครั้งแรกในราวพุทธศตวรรษที่ 7 ในคัมภีร์มหานิทเทศว่า "ตมพลิงคม" หรือที่รู้จักในนามของ "เมืองตามพรลิงค์" สันนิษฐานว่า ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่ที่เขาวัง ต.ลานสะกา อ.ลานสะกา มีการติดต่อกับชายกับชุมชนอื่น ๆ โดยเฉพาะชาวอินเดียฝ่ายใต้ และกลุ่มชนชาติอื่นเอง ในราวพุทธศตวรรษที่ 10 ได้ย้ายมาตั้งชุมชน ณ "หาดทรายแก้ว" อันเป็นที่ตั้งของเมืองนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน ทั้งนี้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวมีความเอื้ออำนวยในการตั้งถิ่นฐาน กล่าวคือ

- บริเวณที่ตั้งอยู่บนที่ดอนสันทรายอันเกิดจาก โคลนตะกอนลุ่มน้ำและคลื่นลมทะเลที่พัดพาทรายทับถมเป็นสันน้ำท่วมไม่ถึง ในขณะที่เดียวกันบริเวณพื้นที่โดยรอบเป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ เหมาะแก่การเพาะปลูกที่เพียงพอเลี้ยงพลเมือง และยังมี

ความอุดมสมบูรณ์ในด้านทรัพยากรแหล่งน้ำทั้งแม่น้ำลำคลอง และน้ำใต้ดิน

- อยู่ริมทะเลและอ่าว ตลอดจนลำน้ำหลายสาย ที่เอื้ออำนวยต่อการจอดเรือและการคมนาคมขนส่งทางเรือ ประกอบกับอยู่ในตำแหน่งที่เป็นศูนย์กลางการติดต่อค้าขาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านพาณิชย์นาวี กล่าวคือ เป็นบริเวณจุดนัดพบระหว่างอารยธรรมและการค้าของพ่อค้าในมหาสมุทรอันดามันและแปซิฟิก ซึ่งผลักดันให้สภาพการค้าในเมืองนครเจริญรุ่งเรืองจนกลายเป็นศูนย์กลางการค้าทางทะเลที่สำคัญในแหลมมลายู

ในที่สุด เมืองตามพรลิงค์ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองศูนย์กลางทั้งทางด้านการค้า การปกครองและศาสนาของบริเวณแหลมมลายู ดั้งมีชั้นตอนการวิวัฒนาการ ดังนี้

- อาณาจักรตามพรลิงค์ ราวพุทธศตวรรษที่ 10-12 เมืองตามพรลิงค์เป็นศูนย์กลางการปกครองหัวเมืองทั้งสิบสอง เรียกว่า "เมืองสิบสองนักษัตร" อันประกอบด้วย เมืองสาขบุรี ปัตตานี กลันตัน ปะหัง ไทรบุรี พัทลุง ตรัง ชุมพร บ้านทายนมู สงขลา ตะกั่วป่า และกระบุรี โดยได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ ซึ่งปรากฏให้เห็นในรูปของชื่อเมืองแบบแผนการจัดตั้งหัวเมืองและศาสนสถาน ในยุคนั้นศาสนาพุทธได้ประดิษฐานขึ้นเป็นครั้งแรกในภาคใต้ ณ เมืองนครศรีธรรมราช และในราว พ.ศ. 1100 พระเจ้าศรีธรรมโศกทรงสร้างพระบรมธาตุเจดีย์เป็นปูชนียสถานคู่เมืองขึ้น

- อาณาจักรศรีวิชัย ราวพุทธศตวรรษที่ 13-18 อาณาจักรศรีวิชัยได้แผ่อิทธิพลเหนืออาณาจักรตามพรลิงค์ และในปี พ.ศ. 1776 รัชกาลพระเจ้าจันทรภาณุศรีธรรมราชได้ครอบครองเมืองตามพรลิงค์ ทรงเปลี่ยนมาเรียกว่า "นครศรีธรรมราช" อันหมายถึง "นครอันเป็นสง่าแห่งพระราชผู้ทรงธรรม"

- อาณาจักรสุโขทัย เมื่ออาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจลง เมืองนครศรีธรรมราชเป็นอิสระ และยังคงปกครองหัวเมืองทั้งสิบสอง มีความสัมพันธ์ต่ออาณาจักรฝ่ายเหนือคือ กรุงสุโขทัยอย่างฉันท์เมืองพี่เมืองน้อง โดยนครศรีธรรมราชได้อัญเชิญพระพุทธรูปหิงค์จากลังกา ถวายแก่พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ จนในปี พ.ศ. 1837 รัชสมัยพ่อขุนรามคำแหง เมืองนครศรีธรรมราชตก

เป็นเมืองประเทศราช และแต่งตั้งให้เป็นหัวเมืองสำคัญในการเผยแพร่พระราชอำนาจตลอดแหลมมาลายู นอกจากนี้ นครศรีธรรมราชยังเป็นเมืองสื่อกลางในการอัญเชิญพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ไปประดิษฐาน ณ อาณาจักรสุโขทัย อันสืบทอดเป็นมหานิกายของประเทศไทยในปัจจุบัน

- สมัยกรุงศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 1998 พระบรมไตรโลกนาถแห่งกรุงศรีอยุธยา ทรงเปลี่ยนฐานะเมืองนครศรีธรรมราชจากเมือง "พระยามทานคร" เป็น "หัวเมืองเอก" มีหน้าที่ควบคุมหัวเมืองมาลายู แต่เมื่อใดที่เมืองนครศรีธรรมราชมีกำลังกล้าแข็งขึ้นก็จะทำการแย่งเมือง แต่ทางฝ่ายกรุงศรีอยุธยาสามารถปราบปรามได้เสมอ จนกระทั่งเมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียกรุงแก่พม่าครั้งที่สอง ทางเมืองนครศรีธรรมราชได้ตั้งตนเป็นใหญ่ปกครองหัวเมืองฝ่ายใต้เป็น "ชุมชนนครศรีธรรมราช"

- สมัยกรุงธนบุรี ในปี พ.ศ. 2312 พระเจ้าตากสินทรงยกทัพปราบชุมชนนครศรีธรรมราช และในที่สุดเมืองนครศรีธรรมราชตกเป็นเมืองประเทศราช นอกจากนี้ สืบเนื่องจากเหตุการณ์เสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง พระไตรปิฎกในสมัยกรุงศรีอยุธยาถูกทำลายลง พระเจ้าตากสินโปรดเกล้าให้อัญเชิญพระไตรปิฎกจากเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นฉบับสมบูรณ์นำมาคัดลอกฉบับจำลองไว้ ณ กรุงธนบุรี

- สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในสมัยรัชกาลที่ 1 ทรงเปลี่ยนฐานะเมืองนครศรีธรรมราชจากเมืองประเทศราชเป็นหัวเมืองเอก ทำหน้าที่พิทักษ์รักษาราชอาณาจักรไทยทางฝ่ายใต้ ครั้งในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปการปกครองรวมอำนาจจากหัวเมืองต่าง ๆ เข้าสู่ศูนย์กลางจากหัวเมืองเอก เมืองนครศรีธรรมราชกลายเป็น "มณฑลนครศรีธรรมราช" ทำหน้าที่ดูแลหัวเมืองอิสลามบักชีใต้ทั้งเจ็ด ปกครองโดยข้าหลวงเทศาภิบาล และในปี พ.ศ. 2456 ประกาศจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลเมืองนครศรีธรรมราช ฐานะผู้ครองเมืองนครศรีธรรมราช ได้เปลี่ยนแปลงอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ 6 โดยยกฐานะผู้ครองเมืองเป็น "อุปราชบักชีใต้" เพื่อปกครองหัวเมืองบักชีใต้ทั้งหมด จนกระทั่งสมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ตั้งแต่นั้นมามณฑลนครศรีธรรมราชได้ดำรงฐานะเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย และในปี พ.ศ. 2478 ยกฐานะสุขาภิบาลเมืองนครศรีธรรมราชเป็น "เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช" สืบจนถึงปัจจุบัน

2. ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางพุทธศาสนาของภาคใต้ โดยเป็นสถานที่ที่พุทธศาสนาได้ประดิษฐานแห่งแรกของภาค และยังคงบทบาทความสำคัญดังกล่าวตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสืบจนถึงปัจจุบัน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2626 จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนวัด สำนักสงฆ์ และพระภิกษุสูงสุดของภาคใต้ โดยมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 28.18, 29.61 และ 25.88 ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อ.เมือง เป็นอำเภอที่มีจำนวนวัดและภิกษุสูงสุดของจังหวัด (ตารางที่ 3.3.1, 3.3.2 และ 3.3.3 แผนภูมิที่ 3.3.1 และ 3.3.2) และในปี 2527 จังหวัดนครศรีธรรมราชมีวัด 492 วัด สำนักสงฆ์ 125 แห่ง ภิกษุ 4,720 รูป โบสถ์ศาสนาคริสต์ 10 โบสถ์ มัสยิด 73 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม 75 โรง และศูนย์เผยแผ่พระจริยธรรม 1 ศูนย์ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด : 2527)

นอกจากนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราชยังเป็นแหล่งศูนย์กลางทางด้านศิลปวัฒนธรรมมานับพันปี ทั้งทางด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ และประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งสะท้อนถึงวิวัฒนาการของท้องถิ่น ยังความภาคภูมิใจแก่ชาวเมืองนครศรีธรรมราช และชาวไทยสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

2.1 โบราณสถาน

1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ต.ในเมือง อ.เมือง
2. หอพระอิศวร ต.ในเมือง อ.เมือง
3. หอพระนารายณ์ ต.ในเมือง อ.เมือง
4. หอพระพุทธสีหิงค์ ต.ในเมือง อ.เมือง
5. กำแพงเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง
6. วัดเสนาเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง
7. พระเจดีย์ยักษ์ ต.คลัง อ.เมือง
8. สระล้างดาบศรีปราชญ์ ต.คลัง อ.เมือง
9. ศาลาโคหก ต.คลัง อ.เมือง
10. วัดท่าโพธิ์วรวิหาร ต.ท่าวัง อ.เมือง
11. อนุสาวรีย์ไทย ต.ปากพูน อ.เมือง
12. เก๋งจีนวัดแจ้ง ต.ปากพูน อ.เมือง

13. เก่งจิ้นวัดประคู้ ต.ปากพูน อ.เมือง
14. แหล่งน้ำอภิเชก 6 แห่ง
 - บ่อน้ำวัดหน้าพระลาน ต.ในเมือง อ.เมือง
 - บ่อน้ำวัดเสนาเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง
 - บ่อน้ำวัดเสนาชัย ต.ในเมือง อ.เมือง
 - บ่อน้ำวัดประคู้ขาว อ.เมือง
 - ห้วยเขมาหาชัย วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช
 - ห้วยปากนาคราช ต.เขาแก้ว อ.ลานสกา
15. ถ้ำเขาขุนพนม ต.บ้านเกาะ อ.พรหมคีรี
16. ถ้ำพรณรา ต.ถ้ำพรณรา อ.ฉวาง
17. ถ้ำเขาลำปะ ต.วังอ่าง อ.ชะอวด
18. วัดโมคลาน ต.โมคลาน อ.ท่าศาลา
19. พิพิธภัณฑสถาน
20. ศูนย์ชุมชนส่งเสริมวัฒนธรรมไทย 2 แห่ง

2.2 ประเพณี ประเพณีที่สำคัญของจังหวัดเป็นการสะท้อนถึงความรุ่งเรืองและความเป็นศูนย์กลางทางด้านพุทธศาสนา ตลอดจนการให้บริการผสมผสานอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ ประเพณีที่สำคัญ ได้แก่

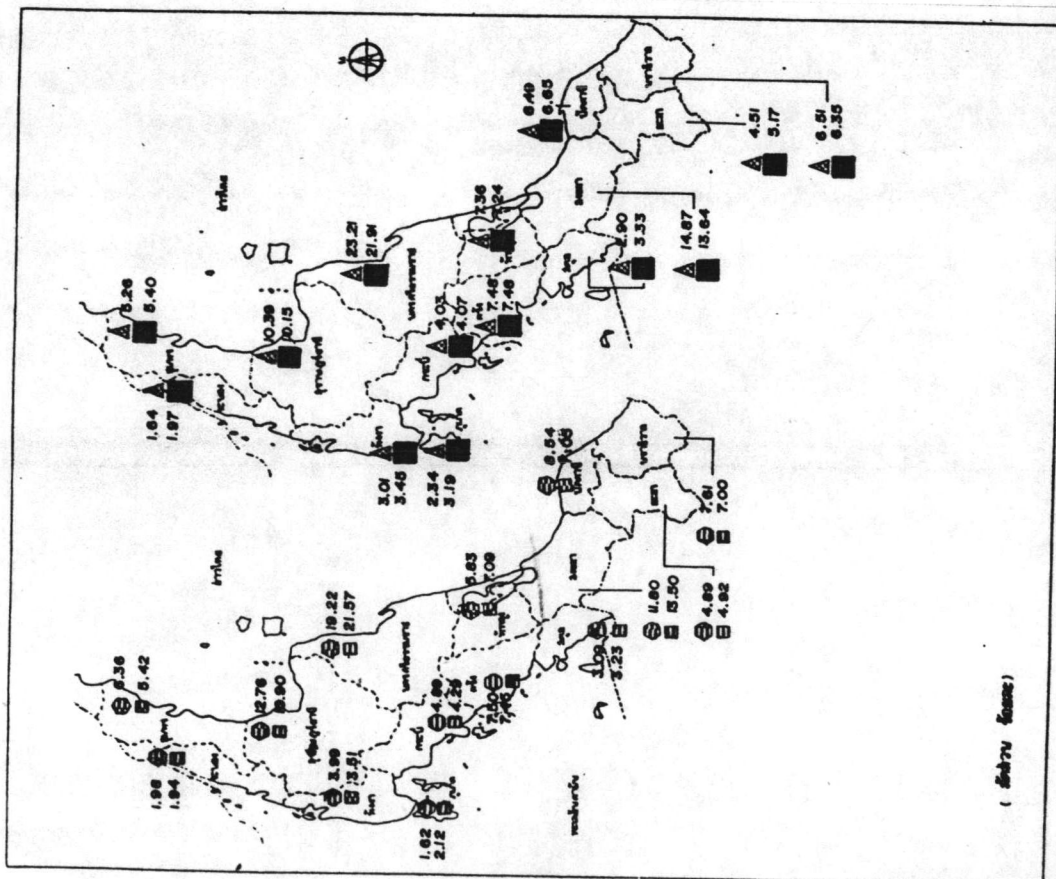
1. ประเพณีในเคื่อนี่
 - ประเพณีให้ทานไฟ
2. ประเพณีในเคื่อนสาม
 - ประเพณีมาฆบูชา
 - ประเพณีกวนมธุปายาส
3. ประเพณีเคื่อนห้า
 - ประเพณีแห่พระพุทธรูปสังข์
4. ประเพณีเคื่อนหก
 - ประเพณีวิสาขบูชา
 - ประเพณีสมโภชพระบรมธาตุ

- ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ
- 5. ประเพณีในเคื่อนแปด
 - ประเพณีควักดอกไม้ใส่วัด
 - ประเพณีคักบาตรอุบเทียง
 - ประเพณีอาสาฬหบูชา
- 6. ประเพณีเคื่อนสิบ
 - ประเพณีบุญสารทเคื่อนสิบ
- 7. ประเพณีเคื่อนสิบเอ็ด
 - ประเพณีลากพระ
 - ประเพณีคักบาตรเทโว
- 8. ประเพณีเคื่อนสิบสอง
 - ประเพณีลอยกระทง

3. การบริการทางสังคม

3.1 การบริการทางด้านการศึกษา

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นแหล่งการศึกษาที่สำคัญของภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กล่าวคือในปี พ.ศ. 2527 จังหวัดนครศรีธรรม- ราชมีจำนวนสถานศึกษา นักเรียน ครู และห้องเรียนสูงสุดของภาค โดยมีสัดส่วนร้อยละ 19.22 23.21 21.97 และร้อยละ 21.57 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.3.4 แผนภูมิที่ 3.3.3 และ แผนที่ที่ 3.3.1) และมีค่าอัตราส่วนนักเรียนต่อครูและห้องเรียนสูงสุดของภาค อ.เมืองเป็น บริเวณพื้นที่ที่มีบทบาททางด้านการศึกษาสูงสุดของจังหวัด โดยมีสัดส่วนจำนวนนักเรียน ครู และ ห้องเรียน เป็นร้อยละ 19.40 18.83 และร้อยละ 17.44 ของจังหวัดตามลำดับในปี 2526 (แผนภูมิที่ 3.3.4 และตารางที่ 3.3.5) ตลอดจนมีอัตราส่วนนักเรียนต่อครูและต่อห้องเรียน สูงสุด สำหรับบทบาทในด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาของจังหวัดนครศรีธรรมราชคงเป็นรองก็ แต่เพียงจังหวัดสงขลาเพียงจังหวัดเดียวของภาคใต้ โดยมีสัดส่วนสถานศึกษาและนักศึกษา คิด เป็นร้อยละ 23.86 และ 24.70 ตามลำดับ ในขณะที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนคิดเป็น ร้อยละ 22.73 และร้อยละ 12.29 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.3.6) ทั้งนี้สืบเนื่องจากจังหวัด

การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การศึกษานี้จัดทำขึ้นที่: ภาค

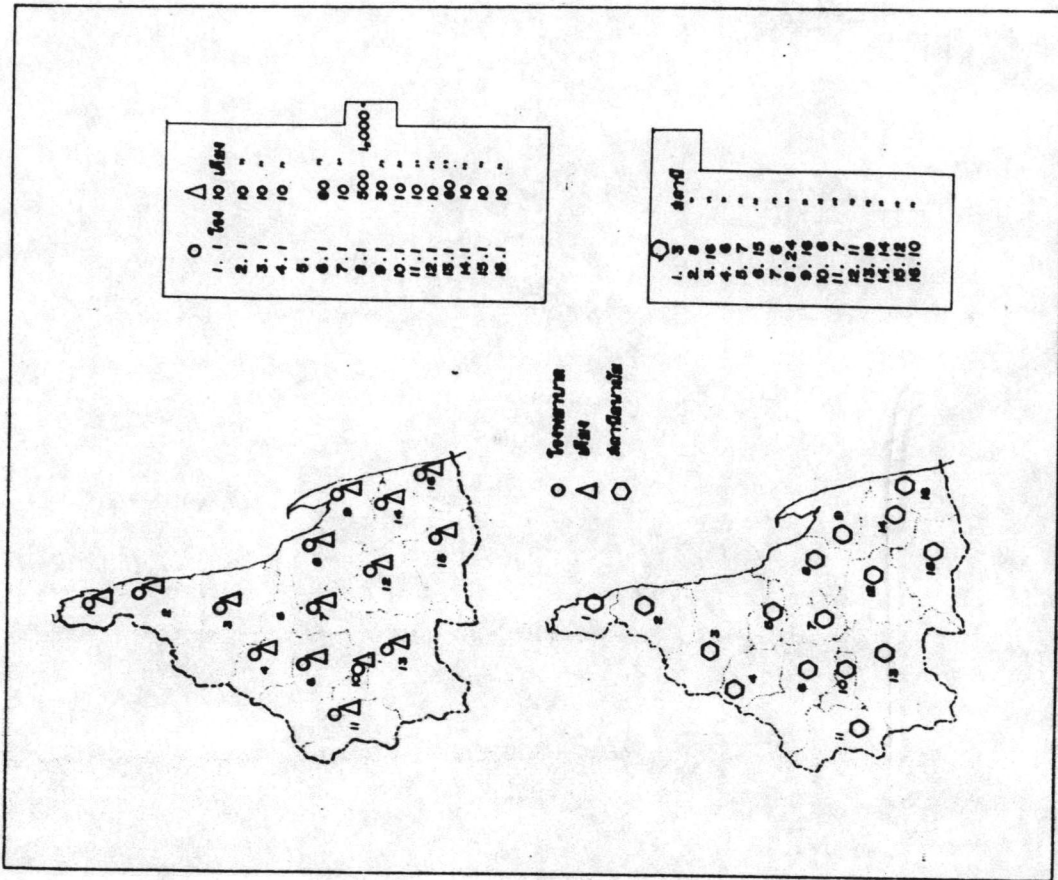
สถานที่: ฝั่งขวา มหาวิทยาลัยราชภัฏ วิทยาเขตชุมชนเมือง ราชภัฏภูเก็ต (ภาคใต้, 2557)

แผนที่: 3.5.1

สัญลักษณ์:

- ⊖ ฝั่งซ้าย
- ⊕ ฝั่งขวา
- ⊙ ภูเก็ต
- ⊞ ภูเก็ต

ที่มา: กองแผนงานและวิศวกรรม สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยราชภัฏ

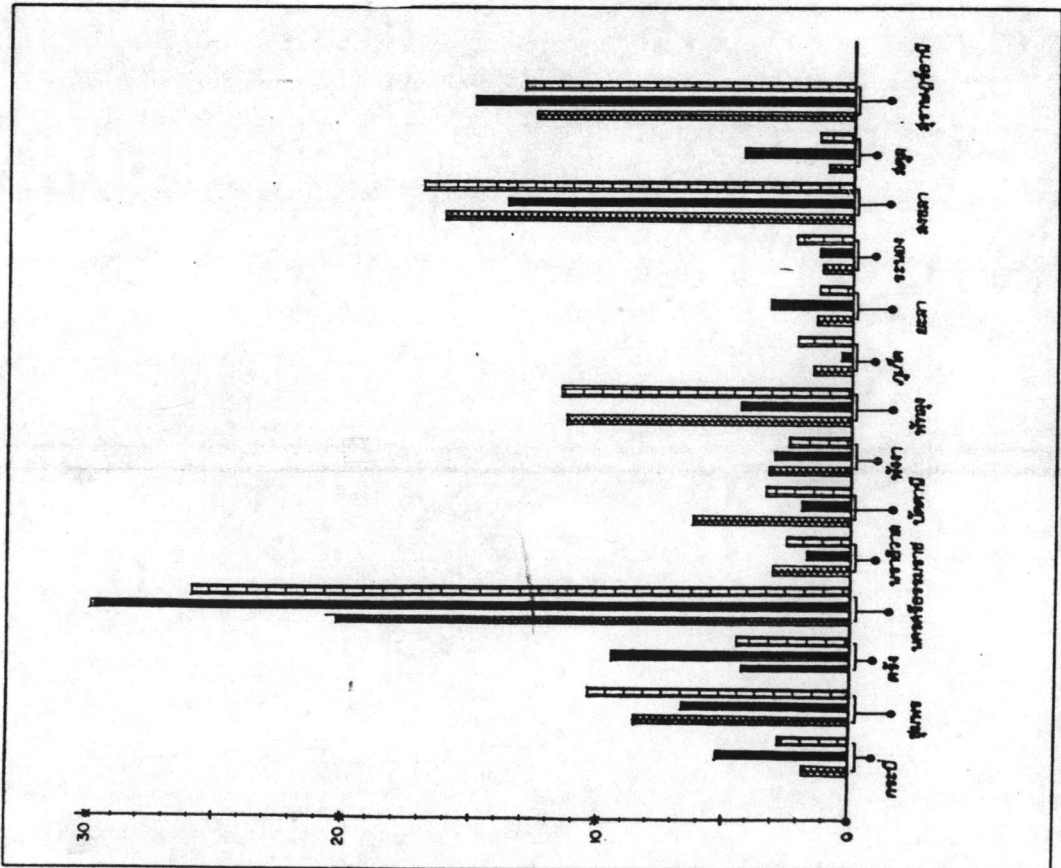
การศึกษานี้จัดทำขึ้นที่: ภาคและจังหวัด

สถานที่: 3.5.2

ข้อมูล:

- 1. ฝั่งซ้าย
- 2. ฝั่งขวา
- 3. ภูเก็ต
- 4. ภูเก็ต
- 5. ภูเก็ต
- 6. ภูเก็ต
- 7. ภูเก็ต
- 8. ภูเก็ต
- 9. ภูเก็ต
- 10. ภูเก็ต
- 11. ภูเก็ต
- 12. ภูเก็ต
- 13. ภูเก็ต
- 14. ภูเก็ต
- 15. ภูเก็ต
- 16. ภูเก็ต

ที่มา: กองแผนงานและวิศวกรรม สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

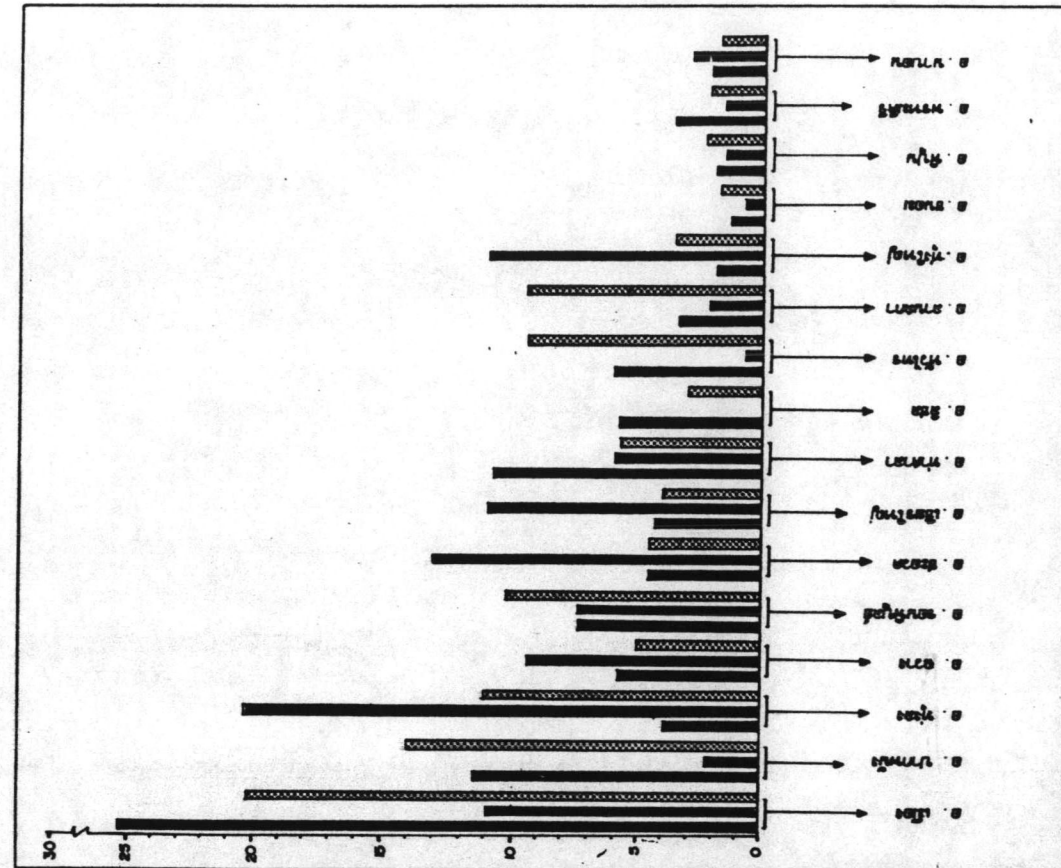

การกระจายของเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่และพืชสวนในภาคตะวันออก (จังหวัดฉะเชิงเทรา) ปี 2526

แผนที่ : จังหวัด ฉะเชิงเทรา และ จังหวัด ชลบุรี และ จังหวัด ระยอง (2526)

หน่วยนับ : ครัวเรือน (หมื่น)

ที่มา : กรมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การกระจายของเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่และพืชสวนในภาคตะวันออก (จังหวัดฉะเชิงเทรา) ปี 2527

แผนที่ : จังหวัด ฉะเชิงเทรา และ จังหวัด ชลบุรี และ จังหวัด ระยอง (2527)

หน่วยนับ : ครัวเรือน (หมื่น)

ที่มา : กรมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สงขลาเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิโรฒ สำหรับสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของ
จังหวัดนครศรีธรรมราชมีทั้งสิ้นประมาณ 20 แห่ง แบ่งออกเป็น วิทยาลัยเทคโนโลยี และ
อาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรม 1 แห่ง วิทยาลัยเทคนิค 1 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 1 แห่ง
วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม 1 แห่ง วิทยาลัยเกษตรกรรม 1 แห่ง และโรงเรียนเอกชน 15 แห่ง

อย่างไรก็ตาม ในอนาคตคาดว่าจังหวัดนครศรีธรรมราช จะเป็นจังหวัดที่มีบทบาทใน
ด้านแหล่งการศึกษาต่อไป และจะยิ่งทวีบทบาทนี้สูงขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5
และโครงสร้างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 กำหนดให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งใหม่ที่จังหวัดนครศรี
ธรรมราช ตามนโยบายที่จะกระจายโอกาสการศึกษาระดับปริญญาให้กว้างขวางและทั่วถึงของ
ทบวงมหาวิทยาลัย และตามนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบทของภาครัฐบาล
ทั้งนี้ สืบเนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความพร้อมและเหมาะสมทางด้าน

1. เป็นศูนย์กลางพื้นที่บริการศึกษา เนื่องจากมีจำนวนประชากรและนักเรียนสูงสุด
ของภาค และเป็นแหล่งที่ตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้
2. เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญของภาคใต้ และตั้งอยู่ตอนกลางของภาคใต้ซึ่ง
สามารถเชื่อมโยงติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ได้สะดวก ตลอดจนเป็นศูนย์กลาง
ทางด้านการบริหารและการทหารของภาคใต้
3. มีความพร้อมของทรัพยากรในการจัดการศึกษา มีสถาบันการศึกษาระดับอุดม-
ศึกษา 20 แห่ง และมีโรงพยาบาลมหาราช ซึ่งมีความพร้อมทั้งทางด้าน
บุคลากรและอุปกรณ์ที่ทันสมัยสามารถสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาสาขา
วิทยาศาสตร์ สาธารณสุข เกษตรศาสตร์ประมง และวิศวกรรมต่อเรือ
เพื่อสนับสนุนการพัฒนาภาคใต้
4. มีความพร้อมของหน่วยราชการและประชาชนในการสนับสนุนการจัดตั้งมหา-
วิทยาลัยใหม่

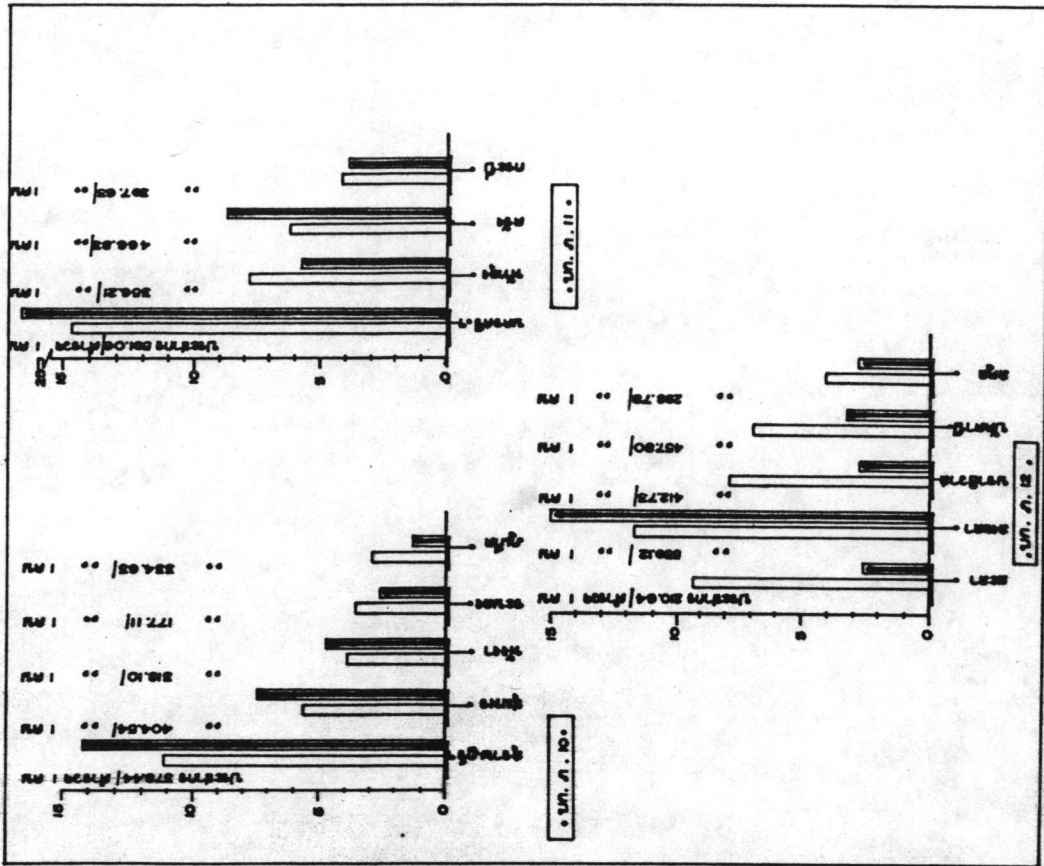
ดังนั้น จากรายงานการพิจารณาความเหมาะสมในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่จังหวัดนครศรี-
ธรรมราช ซึ่งเสนอโดยคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่
ในภาคใต้ (มี.ย.2527) สรุปได้ว่า ให้ใช้วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราชเป็นฐานในการจัดตั้งและ
พัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยเต็มรูปแบบในอนาคต โดยมีขั้นตอนการจัดตั้ง 2 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชด้านบุคลากร อาคารเรียน และสถานที่ให้พร้อมเป็นศูนย์กลางของมหาวิทยาลัยใหม่ และจัดตั้งคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะศิลปศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการจัดการในปี 2528/2529
- ขั้นตอนที่ 2 ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (ปี 2530-2534) เสนอโครงการจัดตั้งวิทยาเขตใหม่ที่ อ.ท่าศาลา ประกอบด้วยคณะวิศวกรรมศาสตร์ ต่อเรือ คณะเกษตรศาสตร์และการประมง

3.2 การบริการทางด้านสาธารณสุข

การให้บริการทางด้านสาธารณสุขภาคใต้ ปรากฏว่า ในปี พ.ศ. 2526 จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็น 1 ใน 4 ของจังหวัดภาคใต้ที่มีโรงพยาบาลระดับโรงพยาบาลศูนย์ ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนโรงพยาบาลเป็นรองจากจังหวัดสงขลา แต่ก็มีจำนวนสถานีนอนามัยสูงสุดของภาค และมีจำนวนสำนักงานผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งเป็นอันดับสามรองจากจังหวัดสงขลาและสุราษฎร์ธานี (แผนภูมิที่ 3.3.5) เมื่อพิจารณาจำนวนเตียงแล้วมีสัดส่วนร้อยละ 15.15 ของภาครองจากจังหวัดสงขลา (ร้อยละ 22.73) และมีอัตราส่วนประชากรต่อเตียง 1,004 คน ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าในระดับภาคที่มีอัตราส่วนประชากรเพียง 715 คนต่อเตียง อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2527 จังหวัดนครศรีธรรมราช มีโรงพยาบาลรวมทั้งสิ้น 16 แห่ง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ และเมื่อพิจารณาจากจำนวนเตียงและสถานีนอนามัย ปรากฏว่าส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในเขต อ.เมืองสูงสุดของจังหวัด (ตารางที่ 3.3.7) และสำหรับด้านบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่ามีจำนวนบุคลากรสูงสุดรองจากจังหวัดสงขลา แต่เมื่อพิจารณาอัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ และพยาบาลแล้ว ปรากฏว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชมีอัตราส่วนระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับภาค ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนประชากรสูงสุดภาค และมีพื้นที่กว้างขวาง ดังนั้นขอช่วยการบริการอาจไม่ทั่วถึง

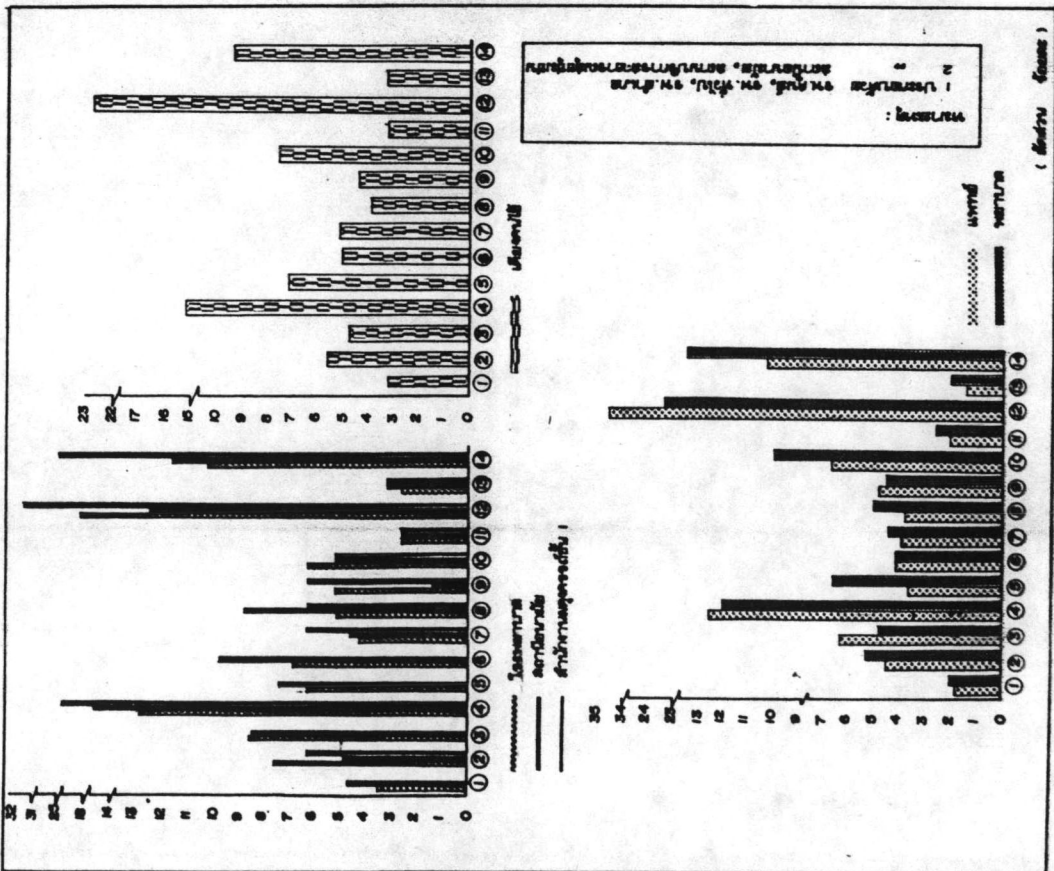
อย่างไรก็ตาม ในอนาคตคาดว่าบทบาทการบริการทางด้านสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราชจะทวีบทบาทความสำคัญสูงขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการขยายโรงพยาบาลนครศรีธรรมราชเป็นโรงพยาบาลขนาด 1,000 เตียง โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่นและรัฐบาลไทย ตลอดจนให้ความช่วยเหลืออาคารปฏิบัติการทางการแพทย์ พร้อมทั้งอุปกรณ์ทาง

ผลการตรวจคุณภาพน้ำตามจุดตรวจคุณภาพน้ำ : 2010-2011

แผนที่แสดงตำแหน่งจุดตรวจคุณภาพน้ำ (แผนที่แนบมา)

หมายเหตุ : ข้อมูลที่แสดงในแผนที่แสดงตำแหน่งจุดตรวจคุณภาพน้ำเป็นข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลที่แท้จริงจะขึ้นอยู่กับผลการตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ

ผลการตรวจคุณภาพน้ำตามจุดตรวจคุณภาพน้ำ : 2010-2011

แผนที่แสดงตำแหน่งจุดตรวจคุณภาพน้ำ (แผนที่แนบมา)

หมายเหตุ : ข้อมูลที่แสดงในแผนที่แสดงตำแหน่งจุดตรวจคุณภาพน้ำเป็นข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลที่แท้จริงจะขึ้นอยู่กับผลการตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ

การแพทย์ที่ทันสมัย จะส่งผลให้ประสิทธิภาพและโครงข่ายการให้บริการด้านสาธารณสุขของจังหวัด นครศรีธรรมราชสูงขึ้นตามลำดับจนทัดเทียมโรงพยาบาลจังหวัดสงขลาและสุราษฎร์ธานี

3.3 มาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากร

จากสำมะโนประชากรและเคหะ ปี พ.ศ. 2523 ปรากฏมาตรฐานความเป็นอยู่ของ ประชากรภาคใต้ และจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่มีมาตรฐานในระดับสูง กล่าวคือ โดยส่วนรวมแล้วที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ปลูกสร้างด้วยวัสดุ ถาวร และมีกรรมสิทธิความเป็นเจ้าของในที่ดินของตนเอง แต่เมื่อพิจารณาการมีการใช้ ประเภท และลักษณะด้านการประปา ไฟฟ้า ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นมูลฐานต่อการดำรงชีพ อาทิ เช่น ห้องน้ำ ปรากฏว่ามากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนครัวเรือนยังขาดแคลนและมาตรฐานสิ่ง อำนวยความสะดวกในระดับต่ำ (ตารางที่ 3.3.8 ถึง 3.3.11)

3.4 ความมั่นคงและการรักษาความปลอดภัย

ในด้านความมั่นคงจังหวัดนครศรีธรรมราชถือได้ว่ามีบทบาทความสำคัญสูงสุดของภาค ใต้ กล่าวคือเป็นศูนย์กลางทางการทหาร อันเป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบกที่ 5 แต่สำหรับด้าน การรักษาความปลอดภัย ปรากฏว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นที่ตั้งของกองบังคับการตำรวจ ภูธรเขต 11 ซึ่งมีกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดโดยตรง นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่สำคัญ อาทิเช่น กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 8 และกอง กำกับการตำรวจวิเทศการเขต 8 ตั้งอยู่ เมื่อพิจารณาด้านการรักษาความปลอดภัย ปรากฏว่า ในปี พ.ศ. 2527 จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนตำรวจประจำการสูงสุดในภาคเป็นจำนวน ๕ ๕ ทั้งสิ้นประมาณ 2,241 นาย หรือเป็นร้อยละ 14.70 ของจำนวนรวมของภาค และเมื่อเปรียบ เทียบอัตราส่วนประชากรต่อตำรวจ 1 นาย ปรากฏว่ามีอัตราส่วนสูงสุดของภาค อย่างไรก็ตาม ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมาปรากฏว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนคดีอุกฉกรรจ์สูงสุดของภาค โดยเป็นร้อยละ 25.60 ของจำนวนคดีอุกฉกรรจ์รวมของภาค (แผนภูมิ 3.3.6 และตารางที่ 3.3.12) ทั้งนี้ สืบเนื่องจากชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่ชอบติดสินบนปัญหาด้วยตัวเอง มีความรักพวกพ้องและรักความเป็นธรรม อันเป็นค่านิยมที่สืบมาแต่อดีตกาล

4. สรุปสภาพสังคมและวัฒนธรรม

จากการศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช อาจสรุปได้ว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ที่มีประวัติความเป็นมาช้านาน และเป็นเมืองที่มีบทบาทความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การค้า ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและการปกครองตั้งแต่อดีตกาลแม้กระทั่งในปัจจุบัน จังหวัดนครศรีธรรมราชก็ยังรักษาบทบาทความสำคัญดังกล่าวตลอดมา โดยยังคงหลักฐานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสืบทอดประเพณีต่าง ๆ จวบจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราชยังมีบทบาทความเป็นศูนย์กลางทางด้านการศึกษาและสาธารณสุขของภาค ตลอดจนความปลอดภัยและความมั่นคงทั้งในระดับภาคและประเทศ จากสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้น คาดว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชจะยังคงรักษาบทบาทความสำคัญทางด้านนี้ในอนาคต

ง. สภาพทางด้านประชากร

สำหรับการศึกษาทางด้านประชากรแบ่งการศึกษาเป็น 2 กรณี อันประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพการณ์ประชากรในอดีตและปัจจุบัน และการคาดการณ์ประชากรในอนาคต สำหรับการวิเคราะห์สภาพการณ์ประชากรในอดีตและปัจจุบัน ได้ใช้ข้อมูลด้านประชากรในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา โดยแบ่งพิจารณาออกเป็น 2 ช่วง คือ ปี พ.ศ. 2508-2517 และปี พ.ศ. 2517-2527 สำหรับการวิเคราะห์ในระดับภาค และใช้ข้อมูลประชากรในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2519-2527) สำหรับการวิเคราะห์ในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ได้คำนึงคุณภาพ ความเที่ยงตรง และความพร้อมของข้อมูลเป็นประการสำคัญในการประกอบการวิเคราะห์ สำหรับการคาดการณ์ประชากรในอนาคตได้ยึดช่วงระยะเวลาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหลัก ตลอดจนคำนึงถึงความสอดคล้องกับช่วงระยะ ในการวางแผนรูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช

1. การวิเคราะห์สภาพการณ์ประชากรในอดีตและปัจจุบัน

ในการวิเคราะห์สภาพการณ์ประชากรในอดีตและปัจจุบันแบ่งประเด็นการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประเด็นหลัก อันประกอบด้วย การกระจายตัวของประชากร จำนวน ขนาดหลังคา

เรือนและครัวเรือน โครงสร้างประชากร และการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร ดังรายละเอียด
ดังนี้

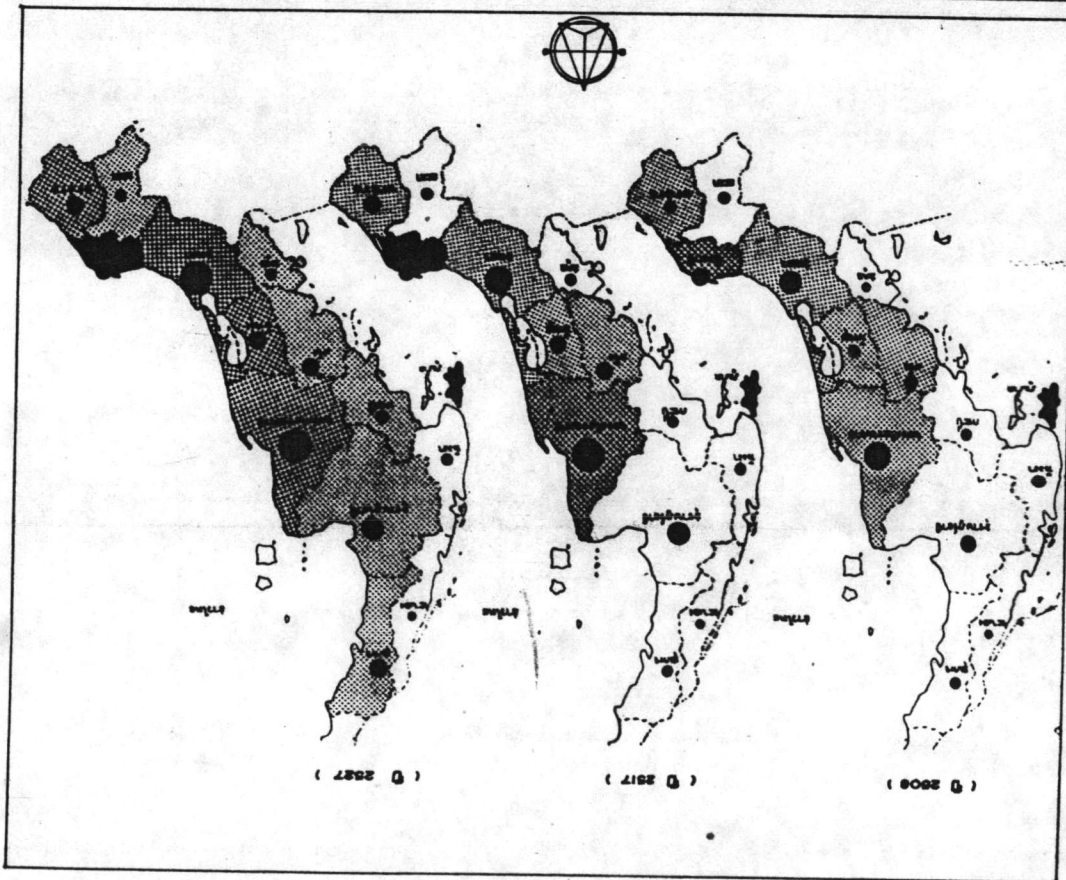
1.1 การกระจายตัวของประชากร

1.1.1 ขนาดของประชากร

(1) ระดับภาคและจังหวัด

ตลอดช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2508-2527) จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีขนาดจำนวนประชากรสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งของภาคใต้ โดยในปี พ.ศ. 2527 มีจำนวนประชากรรวมถึง 1,324,577 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 21.03 ของภาคใต้ และมีขนาดจำนวนประชากรสูงกว่าจังหวัดสงขลาซึ่งมีขนาดจำนวนประชากรรองลงมาประมาณ 1.4 เท่า ในช่วง 10 ปีแรก (ปี พ.ศ. 2508-2517) ปรากฏว่าขนาดจำนวนประชากรจังหวัดนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 21.77 ในปี 2508 เป็นร้อยละ 22.98 ของจำนวนประชากรรวมภาคใต้ แต่ในช่วง 10 ปีหลัง ปรากฏว่ามีบทบาทความสำคัญลดลงเล็กน้อย โดยมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 21.03 ของจำนวนประชากรรวมภาคใต้ในปี 2527 ทั้งนี้ สืบเนื่องจากขนาดจำนวนประชากรของจังหวัดสงขลามีสัดส่วนสูงขึ้น (ตารางที่ 3.4.1 แผนที่ 3.4.1)

สำหรับการกระจายตัวขนาดประชากรระดับอำเภอจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่าตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา อ.เมืองเป็นอำเภอที่มีขนาดประชากรสูงสุดเพียงอำเภอเดียว โดยในปี 2527 มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ 275,243 คนหรือเป็นร้อยละ 20.78 ของจำนวนประชากรรวม ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าอำเภอที่มีขนาดประชากรรองลงมาถึง 2.20 เท่า ทั้งนี้ สืบเนื่องจาก อำเภอเมืองเป็นบริเวณแหล่งที่ตั้งศูนย์กลาง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองที่สำคัญของจังหวัด ตลอดจนมีโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งสามารถเชื่อมโยงติดต่อกับอำเภออื่นและจังหวัดอื่น ๆ ได้โดยรอบ รองลงมาได้แก่ อ.ทุ่งสง อ.ฉวาง อ.ท่าศาลา และ อ.ร่อนพิบูลย์ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนจำนวนประชากรรวมประมาณร้อยละ 34.5 ของจำนวนประชากรรวมของจังหวัดในปี 2527 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบทั้งทางด้านตะวันตก และตะวันออก และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งสายหลักทั้งทางรถยนต์

การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2008, 2017, 2027) : ภา

แผนที่ : การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2008, 2017, 2027) : ภา

หน่วย : ไร่

พื้นที่ (ไร่)	ปี 2008	ปี 2017	ปี 2027
พื้นที่เกษตรกรรม	181	101	51
พื้นที่ป่าไม้	200	180	100
พื้นที่เกษตรกรรม	700,000	800,000	900,000
พื้นที่ป่าไม้	800,000	700,000	600,000
พื้นที่เกษตรกรรม	900,000	800,000	700,000
พื้นที่ป่าไม้	100,000	100,000	100,000

ที่มา : การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2008, 2017, 2027) : ภา

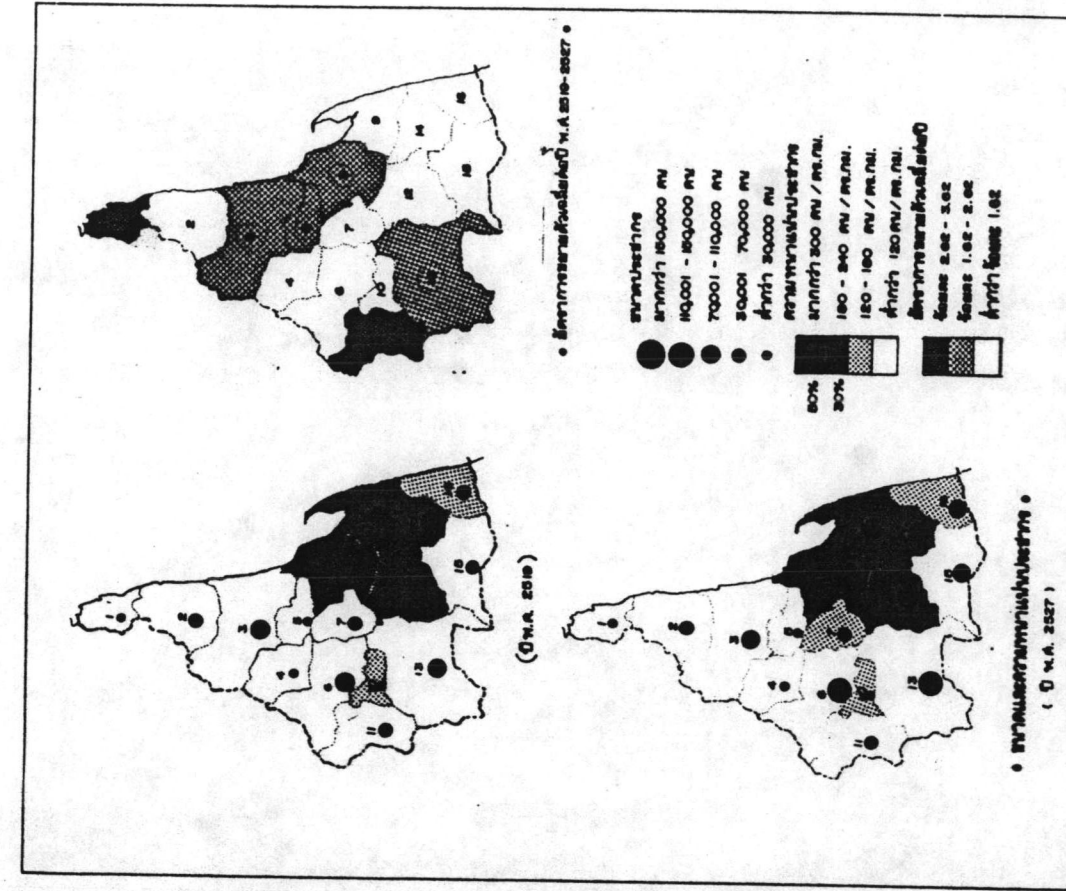
การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2010, 2027) : ภา

แผนที่ : การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2010, 2027) : ภา

หน่วย : ไร่

พื้นที่ (ไร่)	ปี 2010	ปี 2027
พื้นที่เกษตรกรรม	181	101
พื้นที่ป่าไม้	200	180
พื้นที่เกษตรกรรม	700,000	800,000
พื้นที่ป่าไม้	800,000	700,000
พื้นที่เกษตรกรรม	900,000	800,000
พื้นที่ป่าไม้	100,000	100,000

ที่มา : การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2010, 2027) : ภา

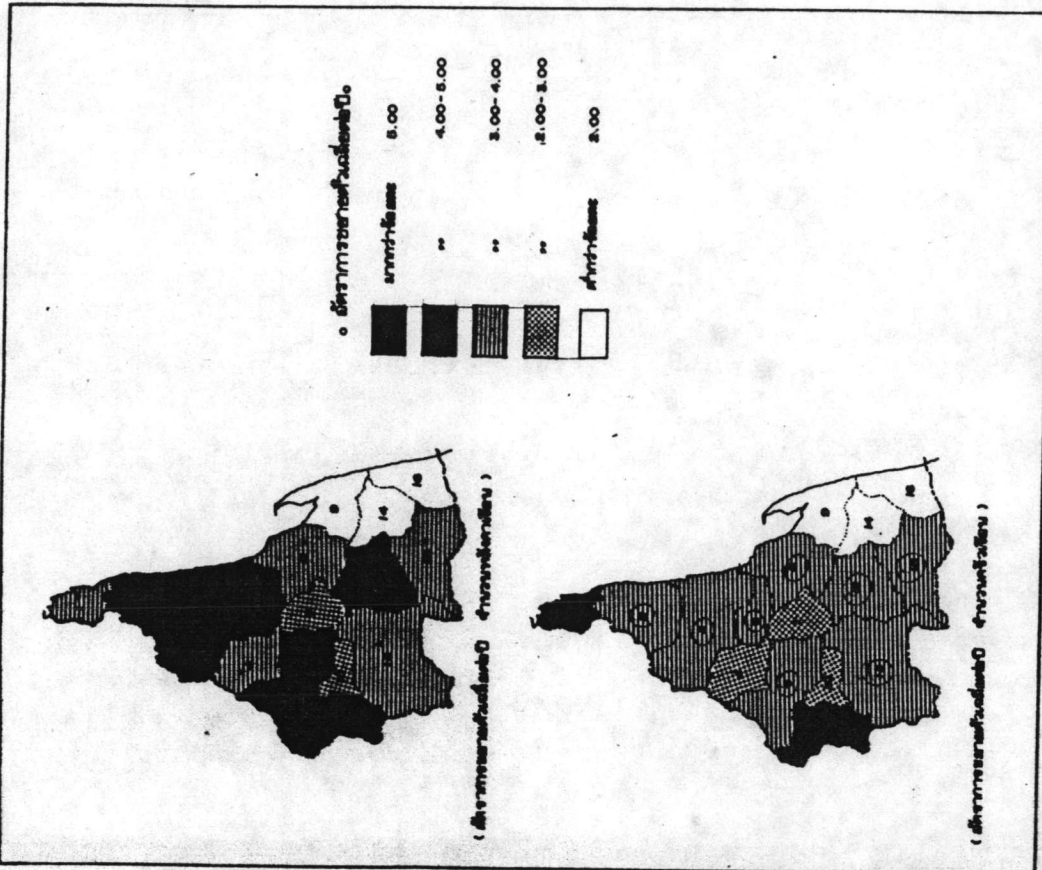
การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2010, 2027) : ภา

แผนที่ : การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2010, 2027) : ภา

หน่วย : ไร่

พื้นที่ (ไร่)	ปี 2010	ปี 2027
พื้นที่เกษตรกรรม	181	101
พื้นที่ป่าไม้	200	180
พื้นที่เกษตรกรรม	700,000	800,000
พื้นที่ป่าไม้	800,000	700,000
พื้นที่เกษตรกรรม	900,000	800,000
พื้นที่ป่าไม้	100,000	100,000

ที่มา : การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย (ปี 2010, 2027) : ภา

การกระจายของน้ำผิวดินและน้ำฝนในประเทศไทย

การกระจายของน้ำผิวดินและน้ำฝนในประเทศไทย

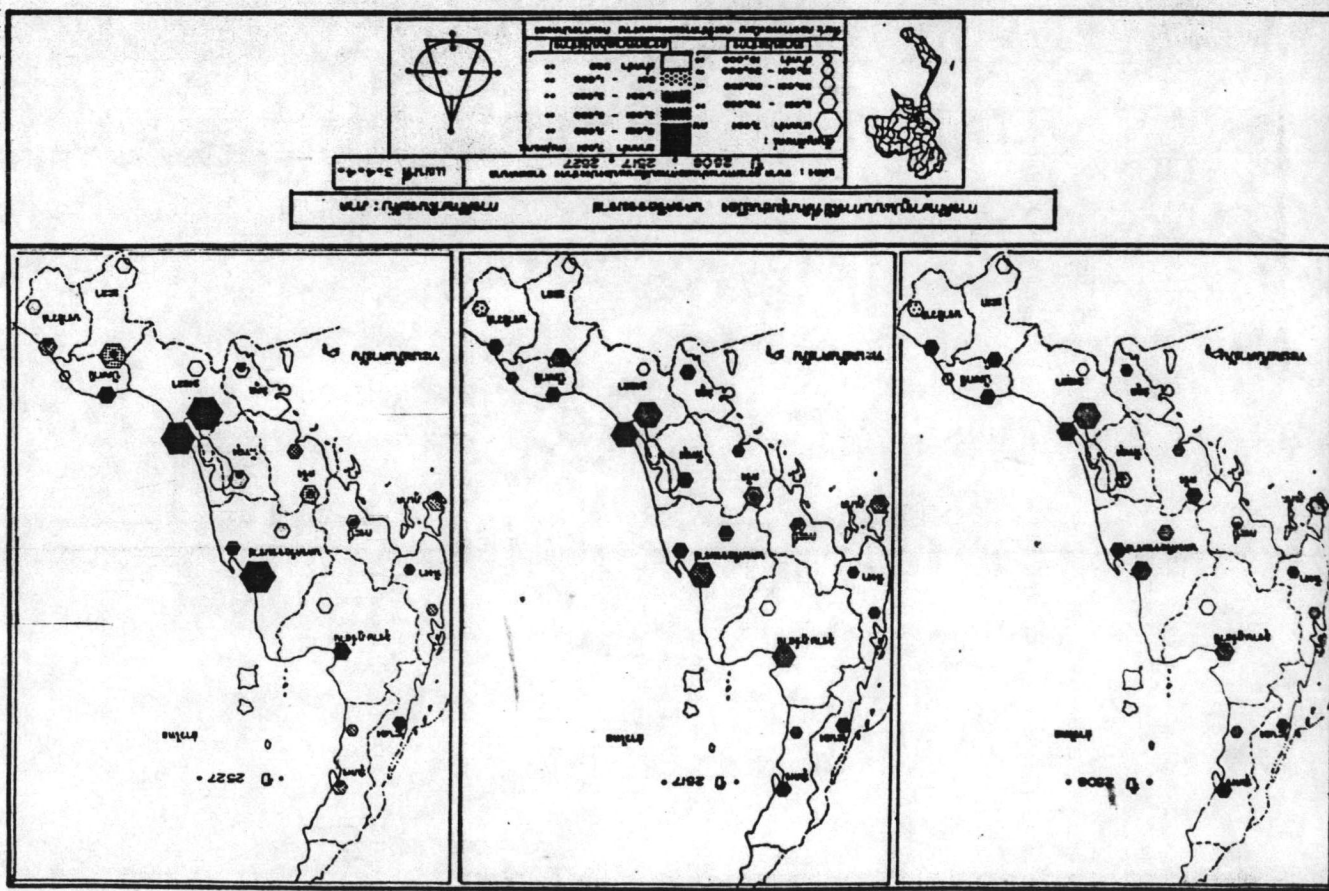
แผนที่ : การกระจายของน้ำผิวดินและน้ำฝนในประเทศไทย ปี 2527

หน่วย : มิลลิเมตร

สัญลักษณ์ :

1. อ. ชลบุรี	6. อ. สุราษฎร์ธานี
2. อ. ระยอง	7. อ. นครราชสีมา
3. อ. เชียงใหม่	8. อ. เชียงราย
4. อ. พิษณุโลก	9. อ. นครสวรรค์
5. อ. อุบลราชธานี	10. อ. ยะลา
11. อ. นนทบุรี	12. อ. นครปฐม
13. อ. กรุงเทพมหานคร	14. อ. ภูเก็ต

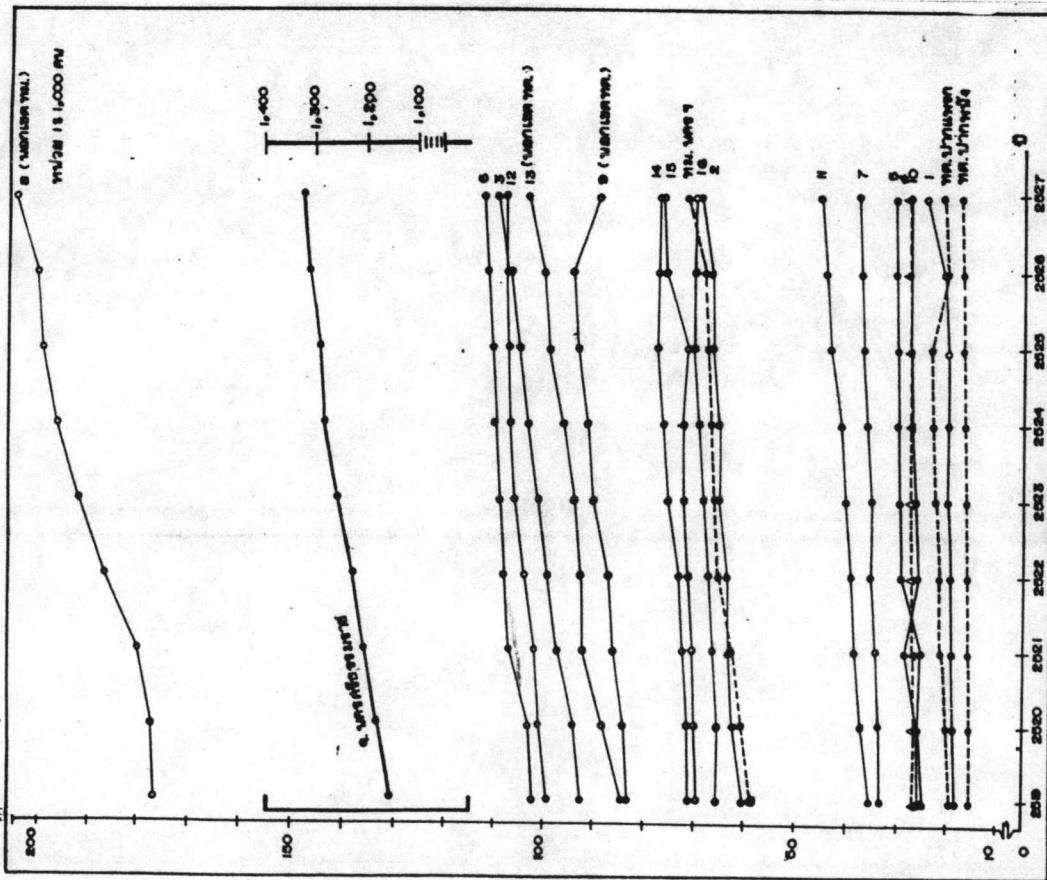
แผนที่ : แผนที่ประเทศไทย

และรถไฟผ่าน สำหรับอำเภอที่มีสัดส่วนประชากรสูงขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ได้แก่
 อ.เมือง หุ่นสูง ท่าศาลา สีชล หุ่นใหญ่ หนองม และ อ.พรหมคีรี (ตารางที่ 3.4.2 และ
 แผนที่ 3.4.2)

(2) ระดับชุมชน

เขตชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 3 เทศบาล และ 18
 สุขาภิบาล ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่าขนาดประชากรในเขตชุมชนมีจำนวนสูงขึ้น
 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.65 ในปี 2519 เป็นร้อยละ 15.0 ของจำนวน
 ประชากรรวมของจังหวัดในปี 2527 หรืออาจกล่าวได้ว่าขนาดสัดส่วนของประชากรชนบทจังหวัด
 นครศรีธรรมราช มีแนวโน้มลดลงตลอดช่วงระยะเวลาดังกล่าว ในปี 2527 ปรากฏว่าประชากร
 ร้อยละ 35.82 ของประชากรในเขตชุมชนรวมกระจุกตัวอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช
 ซึ่งมีขนาดประชากรสูงกว่าชุมชนอันดับรองถึง 3.37 เท่า คือ เทศบาลตำบลปากแพรก (ร้อยละ
 10.64) ลำดับรองลงมาได้แก่ เทศบาลเมืองปากพอง (ร้อยละ 8.50) นอกนั้นกระจายตัวอยู่
 ในชุมชนอื่น ๆ โดยทั่วไป (ตารางที่ 3.4.3 และแผนที่ 3.4.3) และเมื่อเปรียบเทียบชุมชน
 เขตเทศบาลในระดับประเทศแล้ว (ช่วงปี 2528-2526) ปรากฏว่า เทศบาลเมืองนครศรีธรรม-
 ราชจัดเป็นเทศบาลอันดับ 1 ใน 10 ของเทศบาลที่มีขนาดประชากรขนาดใหญ่ตั้งแต่ 40,000 คน
 ขึ้นไปของประเทศ และจัดเป็นเทศบาลที่มีขนาดประชากรสูงเป็นอันดับ 3 ของภาคใต้ รองจาก
 เทศบาลเมืองหาดใหญ่ และเทศบาลเมืองสงขลา ตามลำดับ (ตารางที่ 3.4.4 และ 3.4.5)
 ตลอดช่วงระยะเวลา 10 ปีแรกที่ผ่านมา (ปี 2508-2517) ปรากฏว่า เทศบาลเมืองนครศรี-
 ธรรมราชมีสัดส่วนประชากรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.57 ในปี 2508 เป็นร้อยละ 9.51 ของจำนวน
 ประชากรในเขตเทศบาลรวมของภาคใต้ในปี 2517 และในช่วง 10 ปีหลัง (ปี 2517-2527)
 ปรากฏว่ามีสัดส่วนลดลงเล็กน้อยเป็นร้อยละ 9.05 ของจำนวนประชากรในเขตเทศบาลรวมของ
 ภาคใต้ในปี 2527 ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของประชากรในเขตเทศบาลเมือง
 หาดใหญ่ (ตารางที่ 3.4.5 และแผนที่ 3.4.4) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับขนาดประชากรรวม
 ของจังหวัดแล้ว ปรากฏว่า เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนประชากรเพิ่มจากร้อยละ
 5.03 ในปี 2519 เป็นร้อยละ 5.37 ในปี 2527 ซึ่งมีขนาดประชากรใหญ่กว่าประชากรของ
 อ.สีชล หัวไทร ลานสะกา หุ่นใหญ่ หนองม พิปูน พรหมคีรี และ อ.นาบอน (ตารางที่ 3.4.2
 และแผนภูมิที่ 3.4.1)

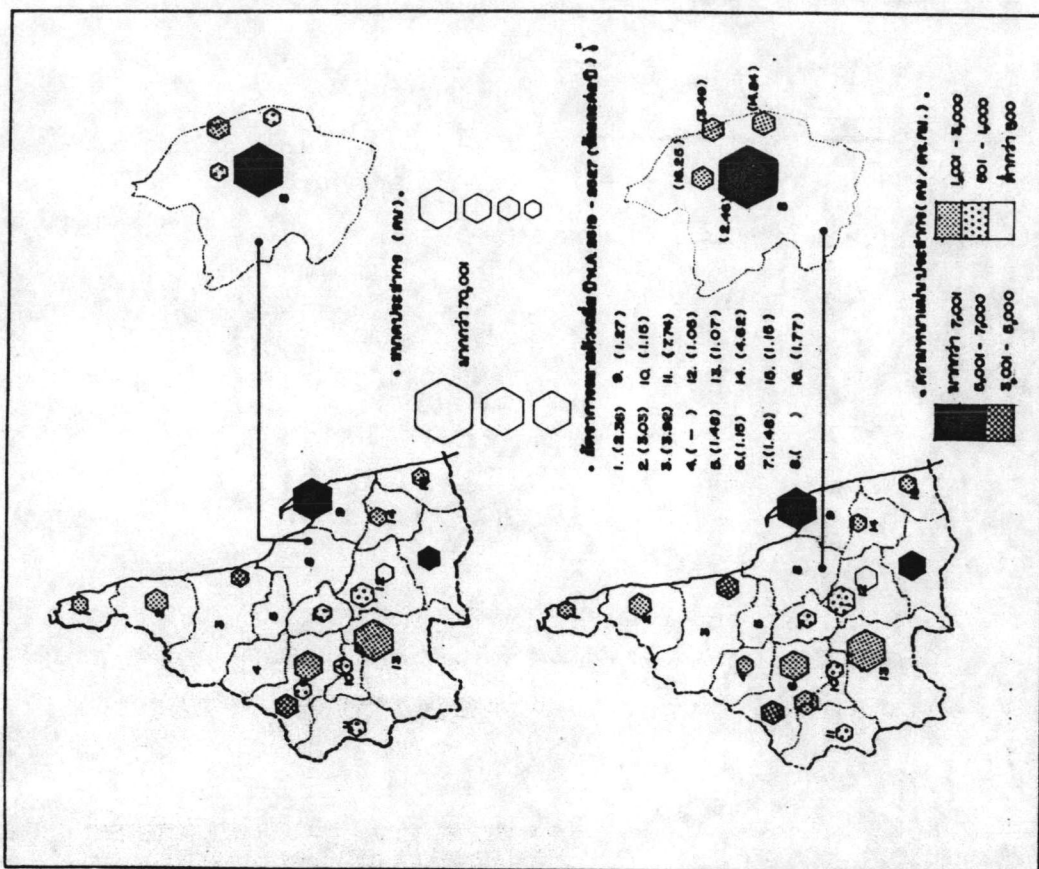
การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมือง นครราชสีมา
การศึกษานี้จัดทำขึ้นที่: นครราชสีมา

แผนที่ : การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินชุมชนเมือง นครราชสีมา พ.ศ. 2519 - 2527

ข้อมูลปี : 2519

1. น. สวน	6. อ. สวน
2. น. ที่อยู่อาศัย	7. อ. อุตสาหกรรม
3. น. ที่ว่าง	8. อ. ที่ว่าง
4. น. ถนน	9. อ. ถนน
5. น. สวนสาธารณะ	10. อ. สวนสาธารณะ

ที่มา : กองการผังเมือง นครราชสีมา และแผนงานการพัฒนานครราชสีมา

การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมือง นครราชสีมา
การศึกษานี้จัดทำขึ้นที่: นครราชสีมา

แผนที่ : การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินชุมชนเมือง นครราชสีมา พ.ศ. 2519 - 2527

ข้อมูลปี : 2519

1. น. สวน	6. อ. สวน
2. น. ที่อยู่อาศัย	7. อ. อุตสาหกรรม
3. น. ที่ว่าง	8. อ. ที่ว่าง
4. น. ถนน	9. อ. ถนน
5. น. สวนสาธารณะ	10. อ. สวนสาธารณะ

ที่มา : กองการผังเมือง นครราชสีมา และแผนงานการพัฒนานครราชสีมา

1.1.2 ความหนาแน่นประชากร

(1) ระดับจังหวัดและภาค

ตลอดช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา จังหวัดนครศรีธรรมราชมีขนาดความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 80.56 คน/ตร.กม. ในปี 2508 เป็น 115.11 คน/ตร.กม. ในปี 2517 และเป็น 130.26 คน/ตร.กม. ในปี 2527 ซึ่งสูงกว่าขนาดความหนาแน่นประชากรในระดับภาค (แผนที่ 3.4.1) อย่างไรก็ดีตาม เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ของภาคแล้วปรากฏว่า มีขนาดความหนาแน่นเป็นอันดับ 4 ของภาคในปี 2527 รองจากจังหวัดภูเก็ต ปัตตานี และสงขลา ตามลำดับ ถึงแม้ว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชจะมีขนาดประชากรสูงสุดของภาคก็ตามแต่ก็มีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับสองของภาคและสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่อกเขา ป่าไม้ และที่นา สำหรับการกระจายความหนาแน่นประชากรในระดับอำเภอของจังหวัดตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่า อ.เมือง (นอกเขตเทศบาล) เป็นอำเภอที่มีขนาดความหนาแน่นประชากรสูงสุด รองลงมาได้แก่ อ.เชียรใหญ่ อ.ร่อนพิบูลย์ อ.ปากพนัง (นอกเขตเทศบาล) และ อ.หัวไทร ตามลำดับ ซึ่งล้วนแต่มีระดับความหนาแน่นประชากรสูงกว่าในระดับจังหวัด (ตารางที่ 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3 และ 3.4.5 และแผนที่ 3.4.2)

(2) ระดับชุมชนของจังหวัดและภาค

เมื่อพิจารณาการกระจายความหนาแน่นประชากรในระดับชุมชนของภาคได้ปรากฏว่า เทศบาลเมืองสงขลาเป็นชุมชนที่มีขนาดความหนาแน่นประชากรสูงสุดของภาค รองลงมาได้แก่ ทม.ระนอง ทม.ปัตตานี ทม.ปากพนัง และ ทม.นครศรีธรรมราช ตามลำดับ (แผนที่ 3.4.4) และถึงแม้ว่า ทม.ปากพนังจะมีขนาดความหนาแน่นสูงกว่า ทม.นครศรีธรรมราชก็ตามแต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การเพิ่มแล้ว ปรากฏว่า ทม.นครศรีธรรมราชมีเปอร์เซ็นต์การเพิ่มสูงกว่า ทม.ปากพนัง และสำหรับการกระจายความหนาแน่นประชากรในระดับชุมชนของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่าชุมชนที่มีขนาดความหนาแน่นรองลงมาได้แก่ สุขาภิบาลท่าศาลา ส.ไม้เรียง ทต.ปากแพรก ส.เชียรใหญ่ และ ส.ขนอม ตามลำดับ (แผนที่ 3.4.3) อย่างไรก็ดีเป็นที่น่าสังเกตว่าตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ส.ท่าแพ และ ส.บางจาก มีเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขนาดความหนาแน่นประชากรสูงสุดของจังหวัด (ร้อยละ 233.53 และร้อยละ 202.60 ตามลำดับ) (ตารางที่ 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3 และ 3.4.5)

1.2 จำนวน ขนาดหลังคาเรือน และครัวเรือน

1.2.1 จำนวนและขนาดหลังคาเรือน

ในปี 2527 จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนหลังคาเรือนรวม 214,293 หลังคาเรือน โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.43 ต่อปี (ช่วงปี 2519-2527) และมีขนาดประชากร 6 คนต่อหลังคาเรือน (7 คนต่อหลังคาเรือน ในปี 2519) โดย อ.เมือง (นอกเขต ทม.) เป็นอำเภอที่มีสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนสูงสุด (ร้อยละ 14.42) และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.59 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าระดับจังหวัด และมีขนาดประชากรต่อหลังคาเรือนเท่ากับ 7 คน ในปี 2527 (8 คนต่อหลังคาเรือนในปี 2519) ซึ่งสูงกว่าระดับจังหวัด อันสืบรองลงมาให้แก่ อ.ฉวาง ร่อนพิบูลย์ ท่าศาลา ทุ่งสง (นอกเขต ทม.) ปากพนัง (นอกเขต ทม.) ตามลำดับ สำหรับจำนวนและขนาดการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่า เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชเป็นชุมชนที่มีจำนวนหลังคาเรือนสูงสุดในระดับชุมชน ภายในจังหวัด และเป็นอันดับ 7 เมื่อเทียบกับระดับอำเภอ กล่าวคือ มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 5.50 ในปี 2519 และเป็นร้อยละ 6.25 ในปี 2527 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยถึงร้อยละ 5.10 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าระดับจังหวัดและ อ.เมือง และมีขนาดประชากรต่อหลังคาเรือนลดลงจาก 7 คน ในปี 2519 เป็น 5 คนต่อหลังคาเรือนในปี 2527 ซึ่งต่ำกว่าระดับจังหวัด อันสืบรองลงมาให้แก่ ทต.ปากแพรก และ ทม.ปากพนัง ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทต.ปากแพรก ปรากฏว่า ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีการขยายตัวจำนวนหลังคาเรือนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.94 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวสูงสุดของจังหวัด หรือมีจำนวนหลังคาเรือนเพิ่มขึ้นจาก 3,297 หลังคาเรือนในปี 2519 เป็น 5,232 หลังคาเรือนในปี 2527 และมีขนาดประชากรต่อหลังคาเรือนลดลงจาก 6 คนต่อหลังคาเรือน ในปี 2519 เป็น 4 คนต่อหลังคาเรือนในปี 2527 (ตารางที่ 3.4.2 และแผนที่ 3.4.5)

1.2.2 จำนวนและขนาดครัวเรือน

ในปี 2527 จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนครัวเรือนรวม 214,744 ครัวเรือน โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.93 ต่อปี (ช่วงปี 2519-2527) และมีขนาดประชากร 6.17 คนต่อครัวเรือน (6.83 คนต่อครัวเรือนในปี 2519) โดย อ.เมือง (นอกเขต ทม.) เป็นอำเภอที่มีสัดส่วนจำนวนครัวเรือนสูงสุด (ร้อยละ 14.52) และมีอัตราการ

ขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 3.35 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าระดับจังหวัด และมีขนาดประชากรต่อครัวเรือนเท่ากับ 6.54 คนในปี 2527 (7.36 คนในปี 2519) อันับรองลงมาได้แก่ อ.จวาง อ.ท่าศาลา อ.ร่อนพิบูลย์ อ.ทุ่งสง (นอกเขต ทม.) และ อ.ปากพนัง (นอกเขต ทม.) ตามลำดับ สำหรับจำนวนและขนาดการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนปรากฏว่า เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชเป็นชุมชนที่มีจำนวนครัวเรือนสูงสุดในระดับชุมชนของจังหวัด แต่อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาปรากฏว่ามีแนวโน้มการขยายตัวช้า โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.55 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าระดับจังหวัด ส่งผลให้สัดส่วนลดลงจากร้อยละ 5.10 ในปี 2519 เป็นร้อยละ 4.58 ของจำนวนครัวเรือนรวมในปี 2527 แต่เมื่อพิจารณาขนาดประชากรต่อครัวเรือนแล้ว ปรากฏว่ามีแนวโน้มสูงขึ้น กล่าวคือมีขนาดประชากรต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก 6.74 คนในปี 2519 เป็น 7.23 คนในปี 2527 อันับรองลงมาได้แก่ ทต.ปากแพรก และ ทม.ปากพนัง ตามลำดับ (ตารางที่ 3.4.2 และแผนที่ 3.4.6)

1.3 โครงสร้างประชากร

จากสำมะโนประชากรและเคหะจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2513 และ 2523 อาจสรุปได้ตลอดช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 63-64 ของประชากรมีช่วงอายุที่ต่ำกว่า 24 ปี อันเป็นวัยเด็กและเยาวชน และมีสัดส่วนระหว่างเพศชายและหญิงในอัตราที่ทัดเทียมกัน ทั้งนี้ สืบเนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราชมีบทบาทและความสำคัญทางด้านการศึกษาของภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นศูนย์กลางทางด้านการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รองลงมาได้แก่ ประชากรที่มีช่วงอายุระหว่าง 25-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรรวม ส่วนประชากรที่มีช่วงอายุมากกว่า 50 ปีมีสัดส่วนร้อยละ 10-12 ของจำนวนประชากรรวมตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

	อัตราส่วนหมวดอายุรวม อัตราส่วนระหว่างเพศ (ร้อยละ)				อัตราส่วนระหว่างหมวดอายุ (ร้อยละ)					
	(ร้อยละ)		2513		2523		2513		2523	
	2513	2523	ชาย : หญิง	ชาย : หญิง	ชาย : หญิง	ชาย : หญิง	ชาย : หญิง	ชาย : หญิง		
อายุต่ำกว่า 24 ปี	64.62	63.32	32.53 : 32.09	32.08 : 31.24	65.13	64.10	64.45	62.2		
อายุระหว่าง 25-49 ปี	25.14	25.10	12.43 : 12.71	12.18 : 12.92	24.91	25.37	24.48	25.7		
อายุมากกว่า 50 ปี	10.12	11.58	4.90 : 5.22	5.51 : 6.07	9.84	10.42	11.07	12.0		
ไม่ทราบ	0.12	-	0.06 : 0.06	- : -	0.12	0.11	-	-		
รวม	100.0	100.0	49.92 : 50.08	49.77 : 50.23	100.0	100.0	100.0	100.0		

ที่มา : จำนวนจากตารางที่ 3.4.6 และ 3.4.7

1.4 การเปลี่ยนแปลงและโครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากร

1.4.1 การเปลี่ยนแปลงประชากร

(1) ระดับภาคและจังหวัด

การขยายตัวจำนวนประชากรภาคใต้ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่า ในช่วง 10 ปีแรก (ปี พ.ศ. 2508-2517) มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 3.42 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าการขยายตัวในช่วงระยะเวลา 10 ปีหลัง (ปี พ.ศ. 2517-2527) ซึ่งมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2.15 ต่อปี ในขณะที่เดียวกัน จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้มีแนวโน้มการขยายตัวในทิศทางเดียวกับระดับภาค กล่าวคือ ในช่วง 10 ปีแรก ปรากฏว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.04 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของภาค แต่ในช่วง 10 ปีหลัง ปรากฏว่าอัตราการขยายตัวโดย

เฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.24 ซึ่งต่ำกว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในระดับภาค (ตารางที่ 3.4.1 และ 3.4.2)

สำหรับการขยายตัวจำนวนประชากรในระดับอำเภอของจังหวัดนครศรีธรรม-
ราชในช่วงที่ผ่านมา (ปี 2519-2527) ปรากฏว่า อ.ทุ่งใหญ่เป็นอำเภอที่มีอัตราการขยายตัว
สูงสุดโดยเฉลี่ยร้อยละ 3.31 ต่อปี รองลงมาได้แก่ อ.ขนอม พรหมคีรี ทุ่งสง ท่าศาลา เมือง
และ อ.สิชล ตามลำดับ ซึ่งล้วนแต่มีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าในระดับจังหวัด (แผนที่ 3.4.2)
จะเห็นว่าอำเภอในบริเวณที่ราบด้านตะวันออกมีการขยายตัวประชากรสูงกว่าที่ราบด้านตะวันตก
โดยที่ อ.ขนอม สิชล ท่าศาลา และ อ.เมือง เปรียบเสมือนชั่วคราวเจริญเติบโตของที่ราบตะวันออก
และ อ.ทุ่งใหญ่ และทุ่งสง เปรียบเสมือนชั่วคราวเจริญเติบโตของที่ราบด้านตะวันตก
สำหรับอำเภอที่ตั้งอยู่บริเวณแถบเทือกเขาและที่ราบสูงส่วนใหญ่มีการขยายตัวประชากรต่ำกว่า
อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของจังหวัด (ตารางที่ 3.4.2)

(2) ระดับชุมชน

ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2508-2527) ปรากฏว่า เทศบาล
เมืองนครศรีธรรมราชมีอัตราการขยายตัวประชากรโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.37 ต่อปี ซึ่งสูงกว่า
อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของประชากรในเขตเทศบาลรวมของภาคใต้ (ร้อยละ 3.39 ต่อปี)
ซึ่งจัดอยู่ในอันดับ 6 รองจาก ทม.กระบี่ ทม.พัทลุง ทม.สตูล ทม.ยะลา และ ทม.ตรัง สำหรับ
ทต.ปากแพรก และ ทม.ปากพนัง ปรากฏว่า มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.97 และ
1.02 ต่อปี ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าระดับอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของประชากรในเขตเทศบาล
รวมของภาคใต้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาช่วงระยะเวลาการขยายตัวแล้ว ปรากฏว่าทั้ง 3
เทศบาลของจังหวัดในช่วง 10 ปีแรก (ปี พ.ศ. 2508-2517) มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ย
สูงกว่าในช่วง 10 ปีหลัง (ปี พ.ศ. 2517-2527) กล่าวคือ ในช่วง 10 ปีแรก ทบ.นครศรี-
ธรรมราชมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 6.31 ต่อปี และเป็นร้อยละ 2.65 ต่อปี ใน
ช่วง 10 ปีหลัง ซึ่งต่ำกว่าระดับการขยายตัวของประชากรในเขตเทศบาลรวมของภาคใต้
(ตารางที่ 3.4.5)

เมื่อพิจารณาการขยายตัวของประชากรในเขตชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
ปรากฏว่า ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ส.ท่าแพ และ ส.บางจาก มีการขยายตัวของประชากร

สูงสุดโดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 14.84 และ 16.25 ต่อปี (ปี พ.ศ. 2519-2527) รองลงมาได้แก่ ส.ฉวาง ส.เชียรใหญ่ และ ส.ท่าศาลา ตามลำดับ (ตารางที่ 3.4.3 และ 3.4.3)

จากการศึกษาถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงประชากรทั้งในด้านความหนาแน่นประชากร และการขยายตัวของ 21 ชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช อาจสรุปได้ว่าชุมชนที่มีการขยายตัวจำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากรในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของชุมชนรวม ได้แก่ ส.ท่าแพ ส.บางจาก ส.ฉวาง ส.เชียรใหญ่ ส.ท่าศาลา ส.ปากนคร ส.ไม้เรียง ส.ลิซล และ ส.นาบอน ตามลำดับ ดังนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบภายในเขต อ.เมืองแล้ว ปรากฏว่าสุขาภิบาลทั้ง 3 อันประกอบด้วย ส.ท่าแพ ส.บางจาก และ ส.ปากนคร ได้ทวีบทบาทและจำนวนประชากรสูงขึ้นตามลำดับ แม้จะมีสัดส่วนประชากรน้อยกว่าเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชก็ตาม (แผนที่ 3.4.3)

1.4.2 โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากร

โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากรประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ การเพิ่มโดยธรรมชาติ (เกิด-ตาย) และการเพิ่มโดยการอพยพ (ย้ายเข้า-ย้ายออก) สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชแล้วเมื่อพิจารณาโครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากรตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2519-2527) ปรากฏว่า การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรสืบเนื่องจากการเพิ่มโดยธรรมชาติเป็นประเด็นสำคัญ ที่ผลักดันให้จำนวนประชากรของจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่การเพิ่มโดยการอพยพของจังหวัดมีการอพยพออกมากกว่าการอพยพเข้าตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

- การเพิ่มโดยธรรมชาติ

ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา อัตราการเพิ่มโดยธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีแนวโน้มลดลง โดยลดลงจาก 26.10 ต่อพันคนในปี 2519 เป็น 20.70 ต่อพันคนในปี 2527 ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการลดลงของอัตราการเกิดของประชากรเป็นสำคัญ กล่าวคือลดลงจาก 30.77 ต่อพันคนในปี 2519 เป็น 24.8 ต่อพันคนในปี 2527 ส่วนอัตราการตาย ปรากฏว่าตลอดช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีอัตราที่ค่อนข้างสม่ำเสมอโดยมีอัตรา 4.67 ต่อพันคนในปี 2519 และเป็น 4.10 ต่อพันคนในปี 2527 (ตารางที่ 3.4.8)

- การเพิ่มโดยการอพยพ

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การเพิ่มโดยการอพยพของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการอพยพออกมากกว่าอพยพเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2519 ปรากฏว่ามีการอพยพออกในอัตราถึง 50.55 ต่อพันคน อย่างไรก็ตามในช่วงปี 2520-2527 ปรากฏว่าการอพยพออกของจังหวัดมีแนวโน้มลดลง โดยมีอัตราการอพยพออกโดยเฉลี่ย 6.74 ต่อพันคน (ตารางที่ 3.4.8)

2. การคาดการณ์ประชากรในอนาคต

การคาดการณ์ประชากรในอนาคตจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อาศัยวิธีการคาดการณ์แบบ The Exponential Prediction และ The Simple Linear Regression นำมาเปรียบเทียบกัน โดยอาศัยข้อมูลประชากรในช่วงปี พ.ศ. 2519-2527 ทำการคาดการณ์ในระดับจังหวัด อำเภอ และระดับเทศบาล ทั้งนี้ ภายใต้อัตราการอพยพประชากรในระดับจังหวัดเป็นสำคัญ สำหรับช่วงระยะเวลาในการคาดการณ์ประชากร จะใช้ช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นบรรทัดฐานในการคาดการณ์ กล่าวคือ

ช่วงที่ 1	ปี พ.ศ. 2534	เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนา	ฉบับที่ 6	(พ.ศ. 2530-2534)
ช่วงที่ 2	ปี พ.ศ. 2539	เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนา	ฉบับที่ 7	(พ.ศ. 2535-2539)
ช่วงที่ 3	ปี พ.ศ. 2544	เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนา	ฉบับที่ 8	(พ.ศ. 2540-2544)

2.1 การคาดการณ์ประชากรโดยอาศัยเทคนิค The Exponential Prediction

การคาดการณ์ประชากรในอนาคต โดยอาศัยเทคนิค The Exponential Prediction

$$\text{จากสมการหลัก} \quad P(t+n) = P_t (1+r)^n \quad \text{----- (1)}$$

$$\text{และ} \quad r = \frac{1}{m} \sum_{t=2}^d \frac{P_t - P(t-1)}{P(t-1)} \quad \text{----- (2)}$$

โดย P = จำนวนประชากร

t = คำนวณของเวลา (ปีที่)

$t+n$ = จำนวนประชากรในช่วงเวลาที่ n นับจาก t

n = หน่วยของเวลา (ปีที่)

r = อัตราการขยายตัวประชากรโดยเฉลี่ยต่อหน่วยของเวลา

- m = จำนวนของช่วงเวลาในอดีต ซึ่งคำนวณหาค่าเฉลี่ย
 2 = ช่วงเวลาช่วงสุดท้ายของข้อมูลในอดีตที่ใช้วิเคราะห์

2.2 การคาดการณ์ประชากรโดยอาศัยเทคนิค The Simple Linear Regression

การคาดการณ์ประชากรในอนาคตโดยอาศัยเทคนิค The Simple Linear Regression

จากสมการหลัก $P(t+n) = Pt + b(n)$
 และ $b = \frac{\sum_{t=2}^2 [Pt - P_{(t-1)}]}{m}$

- โดย P = จำนวนประชากร
 t = คี่ชนของเวลา (ปีที่)
 $t+n$ = จำนวนประชากรในช่วงเวลาที่ n นับจาก t
 n = หน่วยของเวลา (ปีที่)
 b = อัตราการขยายตัวประชากรโดยเฉลี่ยต่อหน่วยของเวลา
 m = จำนวนของช่วงเวลาในอดีต
 2 = ช่วงเวลาช่วงสุดท้ายของข้อมูลในอดีตที่ใช้วิเคราะห์

ทั้งนี้ การนำสมการมาใช้ภายใต้เงื่อนไข

- (1) สถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลโดยทางตรงและทางอ้อมต่อการเพิ่มประชากร รวมถึงอัตราการขยายตัวประชากรคล้ายคลึงกันทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
- (2) ไม่มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันทั้งในด้านการเมืองและการปกครอง จนเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอัตราการขยายตัวประชากรในอนาคต

จากการคาดการณ์ประชากรโดยอาศัยเทคนิค The Exponential Prediction และ The Simple Linear Regression ปรากฏว่าจำนวนประชากรในอนาคตของจังหวัด นครศรีธรรมราช ดังนี้คือ (ตารางที่ 3.4.10)

	The Exponential	Prediction	The Simple	จำนวน
			Linear Regression	ความแตกต่าง
ปี พ.ศ. 2527	มีจำนวนประชากรรวม	1,324,577 คน	1,324,577 คน	
ปี พ.ศ. 2534	มีจำนวนประชากรรวม	1,482,284 คน	1,477,546 คน	4,738 คน
ปี พ.ศ. 2539	มีจำนวนประชากรรวม	1,606,303 คน	1,579,868 คน	26,435 คน
ปี พ.ศ. 2544	มีจำนวนประชากรรวม	1,740,698 คน	1,682,190 คน	58,508 คน

จากการพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนประชากรในอนาคตที่ได้จากการคาดการณ์ โดยอาศัยเทคนิค The Exponential Prediction และ The Simple Linear Regression ประกอบกับการพิจารณาลักษณะการขยายตัวทั้งในอดีตและปัจจุบัน ปรากฏว่า

- ลักษณะการขยายตัวของจำนวนประชากรทั้งในระดับเทศบาล อำเภอ และจังหวัด (แผนภูมิที่ มีลักษณะการขยายตัวค่อนข้างสม่ำเสมอมากกว่าการขยายตัวแบบทวีกำลัง
- เทคนิคการคาดการณ์จำนวนประชากรแบบ The Simple Linear Regression คาดการณ์จากการพิจารณาการขยายตัวในแต่ละช่วงปีของทุกปีตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ในขณะที่เทคนิคการคาดการณ์จำนวนประชากรแบบ The Exponential Prediction ได้คาดการณ์จากการพิจารณาเฉพาะการขยายตัวในช่วงปีต้นและปีท้ายของช่วงระยะเวลาเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้จำนวนประชากรที่คาดการณ์เกิดความคลาดเคลื่อนมากกว่าการใช้เทคนิคแบบ The Simple Linear Regression
- จากการใช้เทคนิคการคาดการณ์จำนวนประชากรแบบ The Simple Linear Regression ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ที่ได้ในการเส้นตรงมีค่าระดับความสัมพันธ์ใกล้ + 1 ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และเทศบาล

ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นสมควรใช้ค่าคาดการณ์จำนวนประชากร ซึ่งได้จากเทคนิคการคาดการณ์แบบ The Simple Linear Regression เป็นบรรทัดฐานในการศึกษาขั้นต่อไป ดังนี้

	จำนวนประชากร		
	ปี 2534	ปี 2539	ปี 2544
ทม.นครศรีธรรมราช	82,595	90,052	97,735
ทบ.ปากพนัง	18,617	19,590	20,691
ทต.ปากแพรก	24,527	25,752	27,083
อ.เมืองนอกเขต ทม.	232,566	251,199	269,991
อ.ปากพนังนอกเขต ทม.	101,803	107,589	113,380
อ.ทุ่งสงนอกเขต ทม.	118,647	129,391	140,126
อ.ฉวาง	124,409	131,287	138,444
อ.ร่อนพิบูลย์	117,465	122,756	128,351
อ.ชะอวด	87,027	92,422	98,072
อ.เชียรใหญ่	80,674	84,207	87,810
อ.ท่าศาลา	124,853	135,395	146,014
อ.สิชล	76,094	81,047	85,960
อ.หัวไทร	75,798	79,151	82,764
อ.ลานสกา	40,485	42,656	45,083
อ.ทุ่งใหญ่	54,817	60,983	67,288
อ.ขนอม	25,709	28,122	30,448
อ.พิปูน	28,221	28,596	28,934
อ.พรหมคีรี	36,791	40,445	44,073
อ.นาบอน	26,448	29,228	29,943
จังหวัด	1,477,546	1,579,868	1,682,190

และเห็นสมควรใช้ค่าคาดการณ์จำนวนประชากร ซึ่งได้จากเทคนิคการคาดการณ์แบบ The Exponential Prediction เป็นค่าประมาณการประชากรสูงสุดในการศึกษาขั้นต่อไป (ตารางที่ 3.4.10)

3. สรุปสภาพทางด้านประชากร

ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีขนาดประชากรสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งของภาคใต้ โครงสร้างประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 24 ปี ถึงร้อยละ 64 ของจำนวนประชากรรวม อันเป็นวัยเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ สืบเนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราชมีบทบาทความสำคัญทางด้านการศึกษาของภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และในอนาคตคาดว่าจะเป็ศูนย์กลางการศึกษาทางด้านอุดมศึกษาของภาคอีกด้วย ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา การขยายตัวของประชากรส่วนใหญ่เป็นการขยายตัวตามธรรมชาติมากกว่าการขยายตัวโดยการอพยพ และในช่วง 10 ปีหลัง (ปี 2517-2527) มีอัตราการขยายตัวช้ากว่าในช่วง 10 ปีแรก (ปี 2508-2517) ทั้งนี้ เป็นไปในทิศทางเกี่ยวกับการขยายตัวในระดับภาค นอกจากนี้ ขนาดประชากรต่อหลังคาเรือนและครัวเรือนในช่วงที่ผ่านมามีแนวโน้มขนาดประชากรลดลง

การกระจายตัวของประชากรในระดับอำเภอส่วนใหญ่ ประชากรจะกระจุกตัวอยู่ใน

อ.เมืองสูงสุด ซึ่งมีขนาดประชากรใหญ่กว่าอำเภอที่มีขนาดประชากรรองลงมา 2.2 เท่า รองลงมาได้แก่ อ.ทุ่งสง ฉวาง ท่าศาลา และ อ.ร่อนพิบูลย์ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาขนาดความหนาแน่นประชากร ปรากฏว่า อ.เมือง (นอกเขต ทม.) มีขนาดความหนาแน่นสูงสุด รองลงมาได้แก่ อ.เชียรใหญ่ ร่อนพิบูลย์ และ อ.ปากพนัง (นอกเขต ทม.) ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีอัตราการขยายตัวประชากรสูงสุด ได้แก่ อ.ทุ่งใหญ่ ชนม พรหมคีรี ทุ่งสง ท่าศาลา และ อ.สิชล ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบฝั่งตะวันออกและตะวันตก ตลอดจนมีเส้นทางคมนาคมสายหลักผ่าน สำหรับการกระจายตัวประชากรในระดับชุมชนของจังหวัด ปรากฏว่าประชากรกระจุกตัวอยู่ในเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชสูงสุด ซึ่งนับได้ว่าเป็นเทศบาล 1 ใน 10 ของเทศบาลที่มีขนาดประชากรใหญ่ตั้งแต่ 40,000 คนขึ้นไปของประเทศ และเป็นเทศบาลที่มีขนาดประชากรใหญ่อันดับ 3 ของภาค ตลอดจนมีขนาดประชากรสูงกว่าชุมชนอันดับรองของจังหวัดถึง 3.37 เท่า อันดับรองลงมาได้แก่ ทต.ปากแพรก และ ทม.ปากพนัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทม.ปากพนังยังมีขนาดความหนาแน่นประชากรสูงสุดในระดับชุมชนของจังหวัด แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมามีเบอร์เซ็นต์การเพิ่มขนาดความหนาแน่นต่ำกว่าเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช สำหรับชุมชนที่มีการขยายตัวของประชากรในอัตราสูงสุด ได้แก่ ส.ท่าแพ และ

ส.บางจาก รองลงมาได้แก่ ส.ฉวาง ส.เข็ญใหญ่ และ ส.ท่าศาลา ตามลำดับ ส่วนเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชปรากฏว่าในช่วง 10 ปีแรก (ปี พ.ศ. 2508-2517) มีการขยายตัวของประชากรสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ในช่วง 10 ปีหลัง (ปี พ.ศ. 2517-2527) ปรากฏว่ามีอัตราการขยายตัวช้าลง อันเป็นทิศทางการขยายตัวเช่นเดียวกับในระดับจังหวัดและภาค ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากปัจจัยทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชเอง ตลอดจนปัจจัยภายนอกเขตเทศบาลเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของจำนวนประชากรในช่วงระยะเวลา 10 ปีหลัง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบาทและลักษณะการขยายตัวของจำนวนประชากรทั้งในระดับชุมชน อำเภอ และจังหวัดแล้ว ปรากฏว่า มีลักษณะการเจริญเติบโตแบบธรรมชาติในอัตราที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ และเมื่อพิจารณาบทบาทความเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและอื่น ๆ แล้ว คาดว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชจะสามารถรักษาบทบาทความสำคัญในด้านขนาดประชากรสูงสุด เป็นอันดับหนึ่งของภาคใต้ต่อไปในอนาคต

จ. บทสรุป

จากการศึกษาระดับภาคและจังหวัด ทั้งทางด้านสภาพทางกายภาพและระบบชุมชนสภาพทางเศรษฐกิจ สภาพสังคม-วัฒนธรรม และสภาพทางด้านประชากรดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบโครงสร้างทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม และประชากรของภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณพื้นที่ภาคใต้ตอนกลาง ทั้งนี้ บทบาทและความสำคัญดังกล่าวส่วนใหญ่ตกอยู่ภายใต้ เขตอิทธิพลของชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นชุมชนศูนย์กลางความเจริญหลักของจังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวคือ ชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช เป็นชุมชนหลักที่รองรับความเจริญเติบโตและผลการพัฒนาในระดับจังหวัดและภาค ซึ่งจะส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อบทบาท และความเจริญเติบโตของชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช อันเป็นองค์ประกอบขึ้นารูปแบบการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองนครศรีธรรมราชต่อไปในอนาคต

